

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΘ'

Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 2012 (πρωί)

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 5795
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 10ο Γυμνάσιο Καλλιθέας, το 10ο Δημοτικό Σχολείο Αχαρνών, το 10ο Δημοτικό Σχολείο Γλυφάδας, το 5ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου, το 5ο Δημοτικό Σχολείο Βόλου, το Γυμνάσιο Σούρπης Μαγνησίας και το Γυμνάσιο Λιβανάτων Φθιώτιδας, σελ. 5795, 5802, 5807, 5809, 5819, 5823, 5830
3. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 5801
4. Αναφορά στις δηλώσεις του Προέδρου της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες κ. Π. Νικολούδη, σελ. 5820, 5824, 5826, 5831, 5832, 5835, 5836

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 23 Φεβρουαρίου 2012, σελ. 5795

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: "Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής", σελ. 5795

2. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής.

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: "Κύρωση της διεθνούς σύμβασης για την ίδρυση του Κέντρου Επιβολής του Νόμου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη- Southeast European Law Enforcement Center (Selec)", σελ. 5813

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΖΗΣΗ Ρ., σελ. 5795 - 5807
ΚΟΥΡΑΚΗΣ Α., σελ. 5820 - 5831
ΝΙΩΤΗΣ Γ., σελ. 5831 - 5837
ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ Β., σελ. 5807 - 5820

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Μ., σελ. 5801

B. Επί της αναφοράς στις δηλώσεις του Προέδρου της Εθνικής Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες κ. Π. Νικολούδη:

ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ Ε., σελ. 5831, 5832
ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ Ε., σελ. 5836
ΔΕΝΔΙΑΣ Ν., σελ. 5820
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ., σελ. 5826
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α., σελ. 5832, 5836
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ., σελ. 5824
ΝΙΩΤΗΣ Γ., σελ. 5832, 5835, 5836
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Μ., σελ. 5820, 5831, 5832
ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ Χ., σελ. 5820
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ., σελ. 5835

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ Κ., σελ. 5811
ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ Ε., σελ. 5832, 5833
ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ Ε., σελ. 5801, 5836
ΔΕΝΔΙΑΣ Ν., σελ. 5818
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ., σελ. 5827, 5833
ΖΗΣΗ Ρ., σελ. 5809
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ι., σελ. 5810
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α., σελ. 5828, 5829, 5836
ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ Κ., σελ. 5812
ΚΙΛΤΙΔΗΣ Κ., σελ. 5833, 5834
ΚΟΥΡΑΚΗΣ Α., σελ. 5824
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ., σελ. 5811
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ., σελ. 5824, 5825
ΜΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Β., σελ. 5807
ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗΣ Κ., σελ. 5830, 5831
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Μ., σελ. 5796, 5811, 5816, 5817, 5818, 5820, 5825, 5826, 5827, 5828, 5829, 5830, 5831, 5833

ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π., σελ. 5815
ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ Γ., σελ. 5824, 5834
ΠΛΕΥΡΗΣ Α., σελ. 5805
ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ Χ., σελ. 5820
ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ Α., σελ. 5804
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Γ., σελ. 5821
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ., σελ. 5802
ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ -ΒΥΛΛΙΩΤΗ Β., σελ. 5813

ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ Ν., σελ. 5825, 5826
ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ., σελ. 5822
ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Α., σελ. 5823

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΘ'

Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 2012 (πρωί)

Αθήνα, σήμερα στις 22 Φεβρουαρίου 2012, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.07' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΖΗΣΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 21-2-2012 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΠΗ' συνεδριάσεώς του, της Τρίτης 21 Φεβρουαρίου 2012 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο των σχεδίων νόμων: α) «Αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα, του ντόπινγκ, των προσυνεννοημένων αγώνων και λοιπές διατάξεις.» και β) Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης».)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 23 Φεβρουαρίου 2012.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 541/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του πρώην Προέδρου της Βουλής και Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Απόστολου Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, σχετικά με τη λήψη μέτρων κατά της αύξησης των τιμών στην αγορά.

2. Η με αριθμό 537/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Κασαπίδη προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την αποκάλυψη διακίνησης επικίνδυνων τροφίμων στην αγορά και την παραίτηση του Προέδρου του ΕΦΕΤ.

3. Η με αριθμό 539/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Χαλβατζή προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σχετικά με την κατάργηση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας και του Οργανισμού Εργατικής Εστίας.

4. Η με αριθμό 546/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αστέριου Ροντούλη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σχετικά με την κατάργηση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας.

5. Η με αριθμό 542/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Ζ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αναστάσιου Κουράκη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης των προβλημάτων στις φυλακές της χώρας.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 533/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Θεοδώρας Τζάκρη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την καταβολή των αποζημιώσεων από τον ΕΛΓΑ σε παραγωγούς του Νομού Πέλλας.

2. Η με αριθμό 538/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κ. Έλενας Ράπτη προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την ανάγκη εθνικής πολιτικής για την παιδική παχυσαρκία.

3. Η με αριθμό 545/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντωνίου Σκυλλάκου προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Ταμείου Υγείας Δι-κηγόρων Επαρχίας (ΤΥΔΕ)

4. Η με αριθμό 547/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κωνσταντίνου Κιλιτζίδη προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τη νοσηλεία των ψυχικώς πασχόντων ατόμων.

5. Η με αριθμό 543/20-2-2012 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Δημητρίου Παπαδημούλη προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τα δημοσιεύματα περί των εξοπλιστικών προγραμμάτων της χώρας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: «Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδριάσή της στις 16/2/2012, τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε δύο συνεδριάσεις.

Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν δώσω το λόγο στον κύριο Υπουργό, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδριάσή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής των Ελλήνων, σαράντα τρεις μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί από το 10ο Γυμνάσιο Καλλιθέας.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για κάποιες νομοθετικές βελτιώσεις.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, μετά τη συζήτηση που έγινε στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή και πολλές δημιουργικές παρατηρήσεις των συναδέλφων, έχω προβεί σε κάποιες νομοτεχνικές βελτιώσεις που έχουν ίσως σε μια-δύο περιπτώσεις το χαρακτήρα προσθηκών.

Επειδή αυτά όμως, θα τα συζητήσουμε στα άρθρα, θα τα δώσω στους συναδέλφους να τα δουν και να τα αναπτύξουν στα

άρθρα. Δεν χρειάζεται να κάνω τώρα ανάλυση γι' αυτά, για να κερδίσουμε χρόνο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ να κατατεθούν στα Πρακτικά και να διανεμηθούν στους κυρίους και τις κυρίες συναδέλφους.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Είναι αυτονόητο ότι αν προκύψουν άλλες βελτιώσεις στην πορεία -έτσι λειτουργεί το Κοινοβούλιο- είμαστε εδώ. Τις καταθέτω.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μιλτιάδης Παπαϊωάννου καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις οι οποίες έχουν ως εξής:

LL

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**«Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής»**

Α) Στο άρθρο 12 του Σ/Ν, τροποποιείται ο τίτλος σε «Ερημοδικία στις μικροδιαφορές – Παράβολο ενδίκων μέσων – Προσδιορισμός δικασίμου στον Άρειο Πάγο – Παραπομπή σε Τμήμα», προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής και η παράγραφος 3 αναρριθμείται σε 4:

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 568 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για να προσδιοριστεί δικάσιμος ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση προσάγει στη γραμματεία του Αρείου Πάγου επικυρωμένο αντίγραφο της αναίρεσης, των προσβαλλομένων αποφάσεων, των εισαγωγικών εγγράφων της κύριας δίκης ή των παρεμπιπτούσων δικών και των προτάσεων του ίδιου και των άλλων διαδίκων, αν είναι απαραίτητες για να διαγνωστεί η βασιμότητα των λόγων αναίρεσης που περιέχονται στο κύριο δικόγραφο ή στο πρόσθετο αναιρετήριο, καθώς και συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο του εντολέα του. Δύο αντίγραφα των εγγράφων αυτών κατατίθενται ατελώς».

Β) Το άρθρο 18 του Σ/Ν, αναδιατυπώνεται ως εξής:

Άρθρο 18

Κήρυξη αλλοδαπού τίτλου εκτελεστού στην Ελλάδα

Το άρθρο 905 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις και κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να γίνει στην Ελλάδα αναγκαστική εκτέλεση βασισμένη σε αλλοδαπό τίτλο από τότε που θα τον κηρύξει εκτελεστό απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται η κατοικία και, αν δεν έχει κατοικία, η διαμονή του οφειλέτη και, αν δεν έχει ούτε διαμονή, του μονομελούς πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του κράτους. Το μονομελές πρωτοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 έως 781.

2. Το μονομελές πρωτοδικείο κηρύσσει εκτελεστό τον αλλοδαπό τίτλο, εφόσον είναι εκτελεστός κατά το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε και δεν είναι αντίθετος προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.

3. Αν ο αλλοδαπός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, για να κηρυχθεί εκτελεστός πρέπει να συντρέχουν και οι όροι του άρθρου 323 αριθ. 2 έως 5.

4. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως 3 εφαρμόζονται και για την αναγνώριση δεδικασμένου από απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά την προσωπική κατάσταση.»

Γ) Ο τίτλος του Κεφαλαίου Γ' του Σ/Ν, αναδιατυπώνεται σε: «ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΚΟΔΟΣΙΑ».

Δ) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 61 του Σ/Ν, η οποία αντικαθιστά την παράγραφο 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002, αναδιατυπώνονται τα εξής εδάφια:

[] το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α' 220), το οποίο ορίζει ότι *«Ο Κανονισμός ακολουθεί τη ρύθμιση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και επιτρέπονται παρεκκλίσεις ως προς τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων, ανάλογα με τη φύση και αποστολή της κάθε αρχής»* αντικαθίσταται ως εξής: *«Ο Κανονισμός ακολουθεί τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο ως προς τη δημοσιότητα των συνεδριάσεων, ανάλογα με τη φύση και αποστολή της κάθε αρχής».*

[] το ένατο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α' 220), η φράση *«η αρχή μπορεί, για τους ίδιους λόγους, να συνεδριάσει μυστικά»*, αντικαθίσταται ως εξής: *«η αρχή μπορεί, για τους ανωτέρω λόγους, να συνεδριάσει μυστικά».*

Ε) Στην παράγραφο 3 του άρθρου 61 του Σ/Ν, η οποία αντικαθιστά τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 μετά τη λέξη «έμμισθης εντολής» προστίθεται η φράση: «επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3094/2003».

ΣΤ) Στην παράγραφο 7 του άρθρου 68 του Σ/Ν διορθώνεται το εντός παρενθέσεως ΦΕΚ δημοσίευσης του π.δ/τος 1225/1981 από (Α 104) σε (Α' 304).

Ζ) Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 68 του Σ/Ν διορθώνεται η φράση «η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πρόοδο διμήνου» σε «η ως άνω προθεσμία αρχίζει μετά την πάροδο διμήνου».

Η) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 87 του Σ/Ν, στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 προστίθενται εδάφια ως εξής: «Στα εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης ορίζονται για μία διετία από την ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών δικαστές που θα προεδρεύουν στα μονομελή ποινικά εφετεία, με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους για ένα έτος. Στους πίνακες που καταρτίζονται από την ολομέλεια περιλαμβάνεται ο ανάλογος με τις ανάγκες του

δικαστηρίου αριθμός δικαστών, μεταξύ των οποίων γίνεται η κλήρωση των τακτικών και αναπληρωματικών κατά τις επόμενες παραγράφους».

Θ) Στο ίδιο άρθρο 87 του Σ/Ν, στην παράγραφο 3 του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 στο περί το εφετείο εδάφιο, στην περίπτωση β' αυτού απαλείφονται οι λέξεις: «μονομελών και».

Ι) Στο άρθρο 106 του Σ/Ν, το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 91 του ν. 1756/1988 αντικαθίσταται ως εξής: «Σε κάθε περίπτωση δεν είναι αδικαιολόγητη η έκδοση απόφασης πολιτικού δικαστηρίου μέσα σε έξι μήνες από τη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός αν πρόκειται για υποθέσεις στις οποίες ορίζονται ειδικότερες προθεσμίες στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».

ΙΑ) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 109 του Σ/Ν, η περίπτωση β' αναδιατυπώνεται ως εξής: «Το άρθρο 220 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 485 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

ΙΒ) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 109 του Σ/Ν, απαλείφεται η περίπτωση γ' και οι υπόλοιπες αναριθμούνται.

ΙΓ) Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 110 του Σ/Ν, η φράση «άνω των έξι ετών» αντικαθίσταται με τη φράση «άνω των οκτώ ετών».

ΙΔ) Στην παράγραφο 14 του άρθρου 110 του Σ/Ν, διαγράφεται η φράση «αρχίζει ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και».

ΙΕ) Στο άρθρο 110 του Σ/Ν, προστίθεται παράγραφος 24 ως εξής:

«24. Εκκρεμείς υποθέσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 8 του άρθρου 51 του ν. 2172/1993, όπως αυτή αντικαθίσταται με το άρθρο του παρόντος νόμου, σε οποιοδήποτε στάδιο βρίσκονται σε άλλες ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, με την έναρξη ισχύος του νόμου διαβιβάζονται στις εισαγγελίες πρωτοδικών ή εφετών Πειραιώς».

ΙΣΤ) Στο άρθρο 110 του Σ/Ν προστίθεται παράγραφος 25 ως εξής:

«Το επιστημονικό προσωπικό, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στις πέντε συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και εκπληρώνει την κύρια αποστολή τους, εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του με την προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία εργασιακή και ασφαλιστική σχέση, υπαγόμενο σε ενιαίο μισθολογικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226). Η ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ Α 220), όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 61 παρ. 3 του παρόντος εφαρμόζεται για τους εφεξής προσλαμβανόμενους υπαλλήλους».

ΙΖ) Στο άρθρο 111 του Σ/Ν, διαγράφεται η φράση «από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» και τίθεται η φράση από την «από την 2^α Απριλίου 2012».

ΙΗ) Ο τίτλος του άρθρου 108 του Σ/Ν, αναδιατυπώνεται σε: «Τροποποίηση των ν. 2318/1995, 3689/2008 και συμπλήρωση του ν.δ. 811/1971» και προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 ως εξής:

«4. Επαναφέρεται σε ισχύ η παράγραφος 2 του άρθρου 9 του ν. 3689/2008 (Α' 164) ως είχε πριν από την τροποποίησή της με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 3910/2011 (11 Α') και καταργείται από τότε που ίσχυσε η περίπτωση β' του άρθρου 35 του ν. 3910/2011 (11 Α').

5. Στην παράγραφο 5 του ν.δ. 811/1971 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την επιλογή, πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση, με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ή λύση της εργασιακής σχέσης των υπαλλήλων των Υποθηκοφυλακείων».

>>>)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ο Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Ηλίας Πολατίδης, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κ. Φίλιππο Πετσάλνικο, ορίζει ως ειδικό αγορητή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού το Βουλευτή, κ. Πλεύρη Αθανάσιο.

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξιου Τσίπρα, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής, κ. Φίλιππο Πετσάλνικο, ορίζει για τη συζήτηση του νομοσχεδίου: «Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής», ως ειδικό αγορητή το Βουλευτή, κ. Βασίλειο Μουλόπουλο και ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο το Βουλευτή, κ. Θεόδωρο Δρίτσα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Κυρία Πρόεδρε, θα παρακαλέσω να λάβω το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Επειδή το σχέδιο νόμου ήταν να συζητηθεί σε δύο συνεδριάσεις, σήμερα και αύριο –αύριο δεν θα γίνει η συζήτηση διότι θα έρθει με τη διαδικασία του κατεπείγοντος το σχέδιο νόμου για το PSI- θα ήθελα να παρακαλέσω τους συναδέλφους, εάν δεν υπάρξουν ομιλητές και έχουμε άνεση χρόνου να το ολοκληρώσουμε σήμερα. Διαφορετικά θα πάει αναγκαστικά την άλλη Πέμπτη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Δεν έχουμε καμμία αντίρρηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Δεν υπάρχει αντίρρηση.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Είπα, εάν υπάρχει επάρκεια χρόνου. Δεν θέλω να υπάρξει καμμία περίπτωση κάποιος συνάδελφος να μη λάβει το λόγο. Να μην πιεστούμε πολύ. Σας ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Από ό,τι βλέπω υπάρχει προθυμία να γίνει αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Το λόγο έχει ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ, κ. Ευτύχιος Δαμιανάκης.

Ορίστε, κύριε Δαμιανάκη, έχετε το λόγο.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητείται σήμερα στην Ολομέλεια το νομοσχέδιο για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια της και πιστεύω ότι μετά τις συζητήσεις του σχετικού νομοσχεδίου στην αρμόδια επιτροπή και τις προσθήκες που έκανε ο Υπουργός έχουμε πλέον ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, για το οποίο σήμερα θα γίνει η συζήτηση.

Κύριε Υπουργέ, δεν έχω καμμία αντίρρηση προσωπικά –και δεν έχουμε αντίρρηση– αν και εφόσον δεν υπάρξουν πολλοί ομιλητές, πράγματι, να το τελειώσουμε σήμερα αυτό το νομοσχέδιο, γιατί είναι εξαιρετικά σημαντικό.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω, προκειμένου να προετοιμαστείτε και εσείς, ότι με το παρόν νομοσχέδιο, έχετε εισάγει στην ποινική δίκη μια διάταξη σε σχέση με τη δυνατότητα όταν γίνεται αίτηση εξαίρεσης κατά μέλους ή μελών στην ποινική δίκη, την ίδια ώρα με απόφασή του να αποφαίνεται το ίδιο το δικαστήριο αν είναι αόριστη, αν είναι ανεπίδεκτη η εκτίμηση. Θέλω αυτό αν μπορείτε να το δείτε με τις υπηρεσίες σας να επεκταθεί και στην πολιτική δίκη, διότι νομίζω ότι είναι σωστό.

Η τήρηση του Συντάγματος από αυτούς που ασκούν την κρατική εξουσία, δηλαδή από τα όργανα του κράτους, εξαρτάται από το αν υπάρχουν και λειτουργούν καλώς θεσμοί αμοιβαίου ελέγχου και περιορισμών με τέτοιο τρόπο, ώστε αν κάποιος εξ αυτών παραβιάσει το Σύνταγμα να είναι δυνατόν να αναχαιτίζεται αποτελεσματικά από τα άλλα.

Προϋπόθεση λογική και αναγκαία γι' αυτό, είναι η κατανομή της ασκήσεως της κρατικής εξουσίας σε διάφορα όργανα, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Συντάγματος, έτσι ώστε τα δικαστικά όργανα να μπορούν να ελέγχουν τις άλλες εξουσίες –νομοθετική και εκτελεστική– και να αποδίδουν δικαιοσύνη, όταν αυτή ζητείται.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 20 του Συντάγματος, καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα

δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σε αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή τα συμφέροντά του, όπως ο νόμος ορίζει. Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή και συμφερόντων του.

Ο συντακτικός νομοθέτης του 1975, εμπνεύστηκε για την καθιέρωση του δικαιώματος που περιέχεται στο άρθρο 20, από σειρά προτύπων που βρίσκονται έξω από την ελληνική έννομη τάξη, τα οποία μπορούν να καταταγούν σε δύο κατηγορίες.

Πρώτον, πρότυπα από το χώρο του δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, όπως το άρθρο 10 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών του 1948 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Δεύτερον, πρότυπα από το χώρο αλλοδαπών συνταγματικών τάξεων όπως το άρθρο 24 του ιταλικού Συντάγματος του 1947, και το άρθρο 19 του θεμελιώδους νόμου της Βόννης του 1949.

Και στην Ελλάδα η νομική θεωρία τάχθηκε κατά το μεγαλύτερο μέρος της υπέρ της απόψεως, σύμφωνα με την οποία το άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος παρέχει ασφαλή βάση, για να θεωρηθεί ότι ο θεσμός της δικαστικής προστασίας –που καθιερώνει το άρθρο 8– αντιστοιχεί σε ένα ισχυρό δικαίωμα του πολίτη απόλυτα συνταγματικά κατοχυρωμένο.

Όμως, το δικαίωμα της δικαστικής προστασίας δεν εξαντλείται στην κατοχύρωση της τυπικής μόνο δυνατότητας πρόσβασης στα δικαστήρια, αλλά περιλαμβάνει σαφέστατα και την αξίωση απόδοσης ουσιαστικής δικαιοσύνης, δηλαδή προϋποθέτει πλήρη, έγκαιρη και αποτελεσματική προστασία.

Αποτελεσματική είναι η δικαστική προστασία, όταν παρέχεται σε εύλογο χρονικό διάστημα, κατά τρόπο που εξασφαλίζει την ικανοποίηση του δικαιώματος και επιτρέπει την έγκαιρη και ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης. Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε ανθρώπου σε μια έντιμη και δίκαιη δίκη που διεξάγεται δημόσια και μέσα σε λογική προθεσμία.

Όμως και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Επιτροπής Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται ότι κάθε πρόσωπο, του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες, έχει δικαίωμα πραγματικής και αποτελεσματικής προσφυγής στα δικαστήρια που δικάζουν δημόσια και μέσα σε εύλογη προθεσμία.

Τόσο η συνταγματική επιταγή για παροχή πλήρους, έγκαιρης και αποτελεσματικής προστασίας όσο και οι προβλέψεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, η οποία μέσα από το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προστατεύει κάθε πρόσωπο, του οποίου παραβιάζονται τα δικαιώματα, δυστυχώς παραμένουν εν πολλοίς γράμμα κενό.

Δεν είναι μόνο τα στατιστικά στοιχεία που επικαλείται ο Υπουργός στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, για να μας τεκμηριώσει την ανάγκη της παρούσης νομοθετικής πρωτοβουλίας, στοιχεία τα οποία δυστυχώς είναι θλιβερά.

Αναφέρω χαρακτηριστικά: καταδικές της χώρας σε τριακόσιες εξήντα υποθέσεις για υπερβολικές καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης, μια υπόθεση για την οποία καθυστέρησε είκοσι επτά ολόκληρα χρόνια η έκδοση απόφασης, η κατάταξη της χώρας μας στην τέταρτη θέση μεταξύ των κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, που συστηματικά και κατ' επανάληψη παραβιάζει τον εύλογο χρόνο στην απονομή της δικαιοσύνης.

Έχουμε καταβάλει περίπου 8.420.000 ευρώ για χρηματικές αποζημιώσεις και ηθική ικανοποίηση με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ακόμη όμως και αν δεν είχαμε αυτά τα αδιάσειστα στοιχεία, δεν γνωρίζουμε όλοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχουμε όλοι τα προσωπικά μας βιώματα, δεν ακούμε τους πολίτες που αγανακτούν, που κύριο πρόβλημά τους –μεταξύ άλλων– είναι και οι μεγάλες πρωτοφανείς καθυστερήσεις περί την απονομή της δικαιοσύνης;

Αυτός ακριβώς, κύριοι συνάδελφοι, είναι και ο πυρήνας της νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σε πολλές των περιπτώσεων, ίσως στην πλειοψηφία τους, η αμετάκλητη εξέταση μιας ένδικης διαφοράς και η απόφαση των δικαστικών οργάνων,

υπερβαίνει κάθε εύλογο χρονικό διάστημα σε βαθμό που κατ' ουσίαν περιορίζει και προσβάλλει το δικαίωμα του πολίτη για προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Τα προβλήματα καθυστέρησης των ελληνικών δικαστηρίων συνεχώς επιδεινώνονται, συμβάλλοντας στην επικράτηση φαινομένων ανομίας σε όλους τους χώρους της δημόσιας ζωής και της κοινωνίας. Οι πολίτες δικαίως αγανακτούν, όταν ένα θεμελιώδες συνταγματικό τους δικαίωμα, όπως το δικαίωμα της δικαστικής προστασίας που προστατεύεται και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καταστρατηγείται τόσο παράφορα και ταλαιπωρείται αναμένοντας.

Είναι υποχρέωση της ελληνικής πολιτείας διά των αρμοδίων οργάνων της, σήμερα μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να προχωρήσει άμεσα σε όλες τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση του συστημικού φαινομένου της εξωφρενικής καθυστέρησης της απονομής της δικαιοσύνης, διότι διαφορετικά αναιρούνται βασικές αρχές ενός κράτους δικαίου όπως η χώρα μας.

Η κατάσταση στοχευμένων παρεμβάσεων, όπως η παρούσα στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ελληνικής δικαιοσύνης, είναι αναγκαία συνθήκη για την περιφύρωση των κανόνων της δίκης, έντιμης και ταχείας δικαστικής κρίσης.

Η ευθύνη για τη σημερινή απερίγραπτη κατάσταση είναι συλλογική. Δεν λείπουν από τη χώρα οι καλοί δικαστές και εισαγγελείς. Απεναντίας πιστεύω ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι ικανοί για τη διεκπεραίωση του δικαιοδοτικού τους έργου.

Όμως, δεν φθάνει αυτό. Για την οριστική αντιμετώπιση του φαινομένου της απαράδεκτης κατάστασης που επικρατεί, σε ό,τι αφορά την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης, που εμπεριέχει ως συστατικό της στοιχείο και την έγκαιρη περάτωση των δικών, οφείλουν να είναι σε διαρκή συνεργασία όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας, ενώσεις δικαστών, δικηγορικοί σύλλογοι, έμπειροι νομικοί, γιατί όλοι αυτοί γνωρίζουν το πρόβλημα και μπορούν να το αντιμετωπίσουν ριζικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρά τις σημαντικές πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί τα τελευταία χρόνια, αναφέρομαι ιδίως στον τελευταίο ν.3900/2010 για την επιτάχυνση του ρυθμού απονομής της δικαιοσύνης, εξακολουθεί το πρόβλημα να παραμένει εξαιρετικά σοβαρό.

Κεντρική στόχευση των προτεινόμενων με το συζητούμενο σχέδιο νόμου, αποτελεί η αποσυμφόρηση των ελληνικών δικαστηρίων. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αξιολόγησε και αξιοποίησε πληθώρα στατιστικών στοιχείων και αριθμητικών δεδομένων, τα οποία συγκεντρώθηκαν από τα ανώτερα και ανώτατα δικαστήρια της χώρας και την Επίτροπο Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων, με συνέπεια οι ρυθμίσεις του να απαντούν θετικά σε πλήθος προβλημάτων στο χώρο της δικαιοσύνης.

Επιχειρούνται ουσιαστικές τομές, που είναι βέβαιο ότι θα συμβάλλουν σε μια δίκαιη δίκη αλλά και στην εύλογη διάρκειά της, όπως άλλωστε αναφέρεται και στον τίτλο του νομοσχεδίου.

Το εύρος των παρεμβάσεων είναι εξαιρετικά μεγάλο, αφού περιλαμβάνει τροποποιήσεις του Αστικού Κώδικα, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του εισαγωγικού του νόμου, του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, του Πτωχευτικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ειδικών ποινικών νόμων, διατάξεων του ν. 3900/2010, του π.δ. 18/1989, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Επίσης, εισάγει τη δίκαιη ικανοποίηση του διαδίκου λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης και θεσμοθετεί την αίτηση επιτάχυνσης. Παρεμβαίνει στο θεσμικό πλαίσιο των ανεξάρτητων αρχών, σε επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τροποποιεί διατάξεις του ν. 1756/88 περί Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών. Τέλος τροποποιεί διατάξεις του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών. Αποτελούν βασικούς άξονες του συζητούμενου σήμερα σχεδίου νόμου.

Ένας μεγάλος όγκος υποθέσεων, μεταφέρεται στα ειρηνοδικεία, αξιοποιείται κάθε τεχνολογική καινοτομία, απλοποιείται η

διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, αντιμετωπίζεται δικαιοκρατικά ο τεράστιος όγκος μηνύσεων και εγκλήσεων, καθιερώνεται αρμοδιότητα μονομελών εφετείων για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό συγκεκριμένης κατηγορίας κακουργημάτων, καταργείται η υποχρεωτικότητα της προκαταρκτικής εξέτασης στα πλημμελήματα.

Επίσης, απλοποιείται και ενισχύεται ο έλεγχος της βασιμότητας των μηνύσεων και εγκλήσεων από τους εισαγγελείς, αντιμετωπίζεται το γνωστό φαινόμενο της εξαφάνισης των κατηγορουμένων αμέσως μετά την απολογία τους σε περίπτωση διαφώνιας ανακριτή και εισαγγελέα, περιορίζονται σημαντικά οι λόγοι τα αίτια και οι αφορμές αναβολής σε όλα τα δικαστήρια, αναμορφώνεται ο θεσμός της εξαίρεσης των δικαστών, συμπληρώνεται και ενισχύεται ο θεσμός της πιλοτικής δίκης στο Συμβούλιο της Επικρατείας η οποία πλέον εισάγεται ως θεσμός και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ακόμη, θεσπίζεται το δικαίωμα αποζημίωσης των διαδίκων λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της διοικητικής δίκης κατ' εφαρμογή της σχετικής επιταγής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και βεβαίως τελειοποιούνται σύγχρονοι θεσμοί εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών στα πρότυπα εννόμων τάξεων, όπως ο θεσμός της δικαστικής διαμεσολάβησης.

Με βάση όλα τα παραπάνω, θεωρώ ότι η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία είναι απόλυτα προς τη σωστή κατεύθυνση. Νομίζω, όμως, ότι από την επιτροπή και με βάση μια αναλυτική συζήτηση –και νομίζω ότι συμφωνούν οι Βουλευτές όλων των πτερύγων– ο Υπουργός έδειξε μία μεγάλη διάθεση και υιοθέτησε, με προσήκες που κατέθεσε, σημαντικές παρεμβάσεις συναδέλφων. Και μέχρι τη συζήτηση επί των άρθρων, εάν έχουμε και κάτι άλλο, κύριε Υπουργέ, μπορούμε να το θέσουμε.

Θέλω μόνο να υπενθυμίσω ότι είχα θέσει ένα θέμα σε σχέση με το άρθρο 99. Σήμερα είδα μια σχετική δήλωσή σας ότι θα υπάρξει –επειδή είναι αποκλειστικά αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης αλλά εμπλέκεται και το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας– μία ρύθμιση. Αυτό, όμως, που γίνεται ειδικά για τη μη καταβολή των οφειλών προς το δημόσιο των επιχειρήσεων, νομίζω ότι μπορούμε μέχρι τη συζήτηση επί των άρθρων, να πούμε ποια είναι η ορθή ερμηνεία αυτής της διάταξης. Διότι, είναι πρόκληση. Αυτό το θέτω απλώς για να είναι υπ' όψιν σας.

Με όλα αυτά ψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε για την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον εισηγητή του ΠΑΣΟΚ κ. Ευτύχη Δαμιανάκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί από το 10ο Δημοτικό Σχολείο Αχαρνών.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κωνσταντίνος Τζαβάρας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, πράγματι, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο γίνεται μία προσπάθεια εξοικονόμησης των διαδικασιών όλων των δικών, όλων των μορφών δίκης ακριβέστερα, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει ανταπόκριση θεσμική στο βασικό αίτημα που κατοχυρώνει ως ατομικό δικαίωμα τόσο η διάταξη του άρθρου 20 του Συντάγματος, όσο και η διάταξη του άρθρου 6 παράγραφος 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Δηλαδή, κάθε πρόσωπο που ζει μέσα στα όρια της ελληνικής επικράτειας, έχει αυτονόητο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα για παροχή δικαστικής προστασίας, η οποία θα πρέπει να είναι αποτελεσματική, πλήρης και θα πρέπει οπωσδήποτε να παρέχεται εντός εύλογων χρονικών ορίων.

Στην Ελλάδα τα τελευταία είκοσι, τριάντα χρόνια, πράγματι, έχουμε γίνει μάρτυρες ενός φαινομένου που πολλοί θεωρούν ότι

έχει να κάνει με τη δικομανία των Ελλήνων, άλλοι το αποδίδουν στο ότι υπάρχει τάση των πολιτών για φιλοδικία, άλλοι, βέβαια, δίνουν την εξήγηση –και περισσότερο αυτό αφορά τις διοικητικές υποθέσεις- ότι το κακό χάλι στο οποίο βρίσκεται η Δημόσια Διοίκηση παράγει δίκες και γενικώς τα τελευταία είκοσι με τριάντα χρόνια, ζούμε αυτήν την ανυπόφορη πλέον κατάσταση της συμφοράς των δικαστηρίων από ένα τεράστιο όγκο υποθέσεων εκ των οποίων άλλες μένουν αδικαστες, άλλες παραγράφονται εν επιδικία και βέβαια ένας μεγάλος, ίσως ο μεγαλύτερος όγκος, εκδικάζεται με πολύ βραδείς ρυθμούς.

Αυτή, λοιπόν, η βραδύτητα που υπάρχει στην απονομή της δικαιοσύνης τείνει να πάρει τη μορφή μιας ενδημικής θεσμικής νόσου, απέναντι στην οποία όλες οι κυβερνήσεις, τα τελευταία είκοσι χρόνια προσπαθούν με νομοθετήματα να επιτύχουν το αυτονόητο, δηλαδή να έχουμε ένα σύστημα απονομής δικαιοσύνης στο οποίο τουλάχιστον θα υπάρχει η εκδίκαση των υποθέσεων των πολιτών εντός ευλόγου χρόνου.

Από το 2000 μέχρι σήμερα, μπορεί να έχουν καταβληθεί και τριάντα προσπάθειες με ανάλογο στόχο, δηλαδή με στόχο την επιτάχυνση της δίκης είτε στο τομέα της επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών είτε στο τομέα της επίλυσης των διοικητικών διαφορών είτε στο τομέα της ποινικής δικαιοσύνης. Μέχρι σήμερα, λοιπόν, έχουμε δυστυχώς έναν πολύ θλιβερό απολογισμό όλων αυτών των προσπαθειών, γιατί συνεχώς προσπαθούμε και συνεχώς βρισκόμαστε στο ίδιο σημείο από το οποίο έχουμε ξεκινήσει.

Γι' αυτό προσωπικά θα ήθελα να θέσω ένα ερώτημα. Μήπως η νομοθετική παρέμβαση για την αντιμετώπιση των ζητημάτων και των προβλημάτων που έχει σήμερα το δικαστικό σύστημα της Ελλάδας, δεν είναι ο κύριος και αποκλειστικός τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπιστεί αυτό το μεγάλο πρόβλημα;

Για να το θέσω και με έναν άλλο τρόπο. Μήπως επιτέλους έχουν ωριμάσει στην Ελλάδα οι προϋποθέσεις να διερωτηθούμε κάτω από ποιους όρους μπορούμε να μιλάμε για μία δίκαιη, έντιμη, πλήρη αποτελεσματική και εντός ευλόγου χρόνου δίκη στην Ελλάδα; Διότι, προφανώς, δεν μπορεί να είναι το αποτέλεσμα μόνο μιας νομοθετικής πρωτοβουλίας όπως –πρέπει να το πω- η σημερινή που μας απασχολεί και τη συζητάμε, ίσως να είναι η πιο επιτυχής και η πιο φιλόδοξη.

Θα πρέπει, λοιπόν, κάποια στιγμή να ξεκινήσει ένας μεγάλος διάλογος που θα πρέπει να γίνει σε βάθος, θα πρέπει να γίνει σε μεγάλη έκταση ώστε να συμπεριλαμβάνονται όλοι οι φορείς και όλοι οι εκπρόσωποι εκείνων οι οποίοι συνεργάζονται για να δώσουν σαν έργο της δουλειάς τους τη δίκη.

Και, βεβαίως, πάνω απ' όλα θα πρέπει να είμαστε συνειδητοί υπερασπιστές του δικαιώματος του άρθρου 20 του Συντάγματος, δηλαδή θα πρέπει τουλάχιστον μέσα σε αυτήν την Αίθουσα όλοι να συνεργαζόμαστε αποτελεσματικά, ώστε αυτό που θα προκύπτει μέσα από την προσπάθεια της πολιτείας να διασφαλίσει στον κάθε πολίτη τη δίκαιη, την έντιμη, την αποτελεσματική, την πλήρη και εντός ευλόγου χρόνου εκδίκαση των υποθέσεων που τον απασχολούν, να είναι πράγματι μια υπόθεση που είναι και πραγματική και ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις προκλήσεις των καιρών.

Το υπό κρίση νομοσχέδιο, όπως είπα και πριν, έχει αρετές. Και βέβαια ίσως, κύριε Υπουργέ, θα μου επιτρέψετε να πω ότι μια από τις μεγαλύτερες και θα έλεγα η κεκρυμμένη αρετή αυτού του νομοσχεδίου, είναι ο τρόπος που έγινε η συζήτηση στη μόνη Κοινοβουλευτική Επιτροπή Δικαιοσύνης, όπου, πραγματικά, με τη δικιά σας συμβολή, πράγματι με την προσφορά σας στον αποτελεσματικό διάλογο, είχαμε σαν αποτέλεσμα την πλήρη επεξεργασία όλων των άρθρων και βεβαίως καταλήξαμε σε μια σύνθεση που περιλαμβάνει και εμπερικλείει μέσα σε αυτές τις ρυθμίσεις των εκατόν έντεκα άρθρων σχεδόν όλες –θα έλεγα- τις αντιρρήσεις, τις ενστάσεις, τις επιφυλάξεις, οι οποίες διατυπώθηκαν από τους συναδέλφους. Και δεν διστάζω να πω ότι, πράγματι, θα πρέπει να μείνει ως μοντέλο επεξεργασίας για όλα τα νομοσχέδια ο τρόπος με τον οποίο η συνεργασία η δικιά σας και των συναδέλφων έδωσε το συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Είμαστε υπέρ της αρχής του νομοσχεδίου. Θεωρούμε ότι, πράγματι, γίνονται παρεμβάσεις. Πολλές από αυτές τις παρεμβάσεις, διεκδικούν την πρωτοτυπία και, πράγματι, θα πρέπει να

αναμείνουμε από τις εξελίξεις και την εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων, εάν τα αποτελέσματα θα είναι αντίστοιχα των σκοπών και των στόχων αυτής της νομοθετικής πρωτοβουλίας. Πράγματι, ο θεσμός της δικαστικής μεσολάβησης είναι και καινούργιος για την Ελλάδα και φιλόδοξος, γιατί είναι ίσως μία μορφή εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, που από τον τρόπο που οργανώνεται με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο παρέχει τα εγγύα μιας αξιόπιστης επίλυσης διαφορών έξω από τις αίθουσες των δικαστηρίων αλλά με τη μεσολάβηση δικαστικών λειτουργιών. Αυτό, πράγματι, είναι σημαντικός θεσμός και περιμένουμε ότι θα έχει την απόδοση που φιλοδοξεί και στοχεύει.

Από την άλλη πλευρά, γίνεται ίσως με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο προσπάθεια να μειωθεί ο φόρτος των υποθέσεων που λιμνάζουν στα ανώτερα δικαστήρια με την επινόνηση θεσμικών λύσεων που αφορούν τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από τα μεγαλύτερα στα χαμηλότερα δικαστήρια, όπως παραδείγματος χάριν, στις περιπτώσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας έχουμε μεταφορά όλου σχεδόν του όγκου των υποθέσεων που εντάσσονται μέσα σε αυτήν τη δικαιοδοσία από το μονομελές πρωτοδικείο στο ειρηνοδικείο. Πράγματι εδώ υπάρχει μια πρωτότυπη πραγματικά επινόνηση. Θεωρώ ότι είναι εξαρτώμενο από τις εξελίξεις και από τις ανταποκρίσεις που θα έχουν οι παράγοντες που συμπλέκονται στην απονομή της δικαιοσύνης, δηλαδή οι δικαστικοί υπάλληλοι, οι δικαστές, οι δικηγόροι. Εξαρτάται, επαναλαμβάνω, από το πόσο πολύ θα το πιστέψουν αυτό το συγκεκριμένο είδος μεταρρύθμισης, ώστε να έχουμε τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Φοβούμαι –και κρατάω αυτήν την επιφύλαξη- ότι ενδεχομένως στο βάθος του χρόνου, μετά δηλαδή την έναρξη της εφαρμογής αυτών των νέων ρυθμίσεων, θα υπάρξει συσσώρευση υποθέσεων στα κατώτερα δικαστήρια, στα πταισματοδικεία δηλαδή και στα ειρηνοδικεία και αυτό θα είναι το τίμημα αυτής της συγκεκριμένης μεταβολής, δηλαδή να πάρουμε όγκο υποθέσεων αδίκαστο από τα μονομελή και να το μεταφέρουμε στα ειρηνοδικεία ή τα πταισματοδικεία. Είναι κάτι το οποίο, όπως είπα και προηγουμένως, θα κριθεί από την εφαρμογή και από τη διάθεση που έχουν οι παράγοντες που συμμετέχουν στη δίκη, να συνεισφέρουν προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικής, της πλήρους και εντός ευλόγων χρονικών περιθωρίων απονομής του δικαίου στη χώρα μας.

Είναι, πράγματι, ενδιαφέρον να δούμε, πώς στην πράξη θα λειτουργήσει το μονομελές εφετείο κακουργημάτων. Είναι ένας φιλόδοξος θεσμός, ο σκοπός και ο στόχος τον οποίο υπηρετεί η νέα αυτή θεσμική οντότητα στο χώρο του δικαίου, στο χώρο της απονομής της δικαιοσύνης. Μένει να αποδειχθεί εάν, πράγματι, αυτή η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι εύστοχη και μπορεί να εκπληρώσει τους στόχους τους οποίους έχει τάξει όσον αφορά το θέμα της συντόμευσης, της επιτάχυνσης, της διαδικασίας στην εκδίκαση εκείνων των κακουργημάτων που υπάγονται μέχρι σήμερα στην αρμοδιότητα των τριμελών εφετείων κακουργημάτων και η μεταφορά τους στα μονομελή εφετεία κακουργημάτων, οπωσδήποτε θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για να έχουμε σε σύντομο χρόνο την εκδίκαση υποθέσεων που σήμερα λιμνάζουν.

Βεβαίως, ο θεσμός της δίκαιης ικανοποίησης, αυτός δηλαδή που στο πλαίσιο της διοικητικής δίκης, δίνει το δικαίωμα στο διάδικο του οποίου η προσφυγή ή αίτηση ακυρώσεως έχει υπερβολικά καθυστερήσει, σε αυτόν δίδεται το δικαίωμα, στο πλαίσιο, βέβαια, και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από το Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Στρασβούργου, να διεκδικήσει την αποκατάσταση της ζημιάς που έχει υποστεί, εξαιτίας του γεγονότος της καθυστέρησης στην εκδίκαση της υπόθεσής του.

Όλα αυτά, μαζί βέβαια με τις άλλες πιο λεπτομερειακές ρυθμίσεις που γίνονται, συγκροτούν ένα πλαίσιο το οποίο, όπως είπα, είναι φιλόδοξο. Είναι όμως δεδομένο και θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε σαν ενδεχόμενο, μέσα από αυτές τις προτάσεις, μέσα από αυτές τις ρυθμίσεις, να μην υπάρξει –στην έκταση που τουλάχιστον που επιδιώκεται- ο αναμενόμενος στόχος, να μην επιτευχθεί δηλαδή αυτή η εντός ευλόγων χρονικών ορίων εκδίκαση των υποθέσεων.

Για όλα αυτά, κάνω και σήμερα πρόταση αλλά και σε άλλες

ευκαιρίες έχω απευθύνει προς τους δικαστές, τους δικηγόρους και τους δικαστικούς υπαλλήλους και την πανεπιστημιακή κοινότητα, για ένα διάλογο σε βάθος, προκειμένου να αντιμετωπιστεί στην Ελλάδα με διάθεση μιας πλήρους και τελείας αναθεώρησης όλων των κωδίκων της δικονομίας και όλων των πλαισίων μέσα στα οποία τοποθετείται το φαινόμενο της δίκης, για ένα διάλογο, λοιπόν, ο οποίος θα απαντήσει στο ερώτημα κάτω από ποιους όρους, θεσμικούς, νομικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς, συνδικαλιστικούς, είναι ώριμη σήμερα η διερεύνηση του ζητήματος να έχουμε στην Ελλάδα μία απονομή δικαιοσύνης που να είναι πλήρης, αποτελεσματική, δίκαιη και εντός ευλόγου χρόνου.

Θεωρώ ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό, θα πρέπει να προϋποθέτει και πρέπει να προϋποθέτει μία γενικευμένη σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα πεδία που υπάρχει αυτό το φαινόμενο στο δικαστικό πεδίο της δίκης, θα πρέπει να έχει ως στόχο την αναμόρφωση των πάντων, την αφετηρία δηλαδή ενός διαλόγου από μηδενική βάση. Γιατί πρέπει να το παραδεχθούμε ότι όλοι σε αυτήν την υπόθεση της δίκαιης απονομής της δικαιοσύνης, όλοι οι παράγοντες που προανέφερα έχουν τη σημαντική και πολύτιμη συμβολή τους αλλά όλοι ανεξαιρέτως έχουν και την ευθύνη τους. Θα πρέπει κάποια στιγμή να έχουμε το θάρρος, να μην καλυπτόμαστε πίσω από την προβολή συνδικαλιστικών ή συντεχνιακών αιτημάτων και με αυτόν τον τρόπο να προσπαθούμε να εμφανίζουμε κάθε φορά ως κοινωνικό ή γενικό πρόβλημα ένα πρόβλημα του κλάδου που εκπροσωπούμε.

Η επιτέλους, θα πρέπει να πάψει στην Ελλάδα το φαινόμενο να εξοικονομούνται οι διαδικασίες που έχουν σχέση με την απονομή της δικαιοσύνης με την υιοθέτηση νομοθετικών ρυθμίσεων, οι οποίες κατά κύριο λόγο και κατά βάση, εξυπηρετούν συντεχνιακά συμφέροντα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κωνσταντίνo Τζαβάρα.

Παρακαλείται ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Αντώνης Σκυλλάκος, να λάβει το λόγο.

Παρακαλώ, κύριε Σκυλλάκο, έχετε το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Το θέμα της καθυστέρησης της εκδίκασης των υποθέσεων και της συσσώρευσής τους, που συνεχώς διογκώνεται, το πρόβλημα αυτό είναι πρόβλημα παλιό. Πάνω από δέκα χρόνια, τα τελευταία δέκα-δεκαπέντε χρόνια, ακόμα από την περίοδο που Υπουργός Δικαιοσύνης ήταν ο κ. Κουβελάκης, έχουμε επανειλημμένες ρυθμίσεις, νομοσχέδια και επί ΠΑΣΟΚ και επί Νέας Δημοκρατίας, που προχωρούν σε μέτρα αποσυμφόρησης των δικαστηρίων αλλά με τρόπο που βλάπτει τα δικαιώματα των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, πλήττει τα δικαιώματα των πολιτών, να έχουν έγκυρη και πλήρη δικαστική προστασία και οδηγεί σε αδιέξοδο.

Ούτε στην εισηγητική έκθεση, ούτε στις ομιλίες των δύο προηγούμενων εισηγητών, δηλαδή των δύο μεγαλύτερων κομμάτων, έστω και σαν τοποθέτηση είτε σαν νύξη, δεν ειπώθηκε ποια είναι τα πραγματικά αίτια της συσσώρευσης των υποθέσεων. Είναι η έλλειψη δικαστών, η έλλειψη άλλου προσωπικού, δικαστικών υπαλλήλων, είναι η έλλειψη σε υποδομές. Η μακροχρόνια λιτότητα και πριν από την οικονομική κρίση, έπληττε και το χώρο της δικαιοσύνης και γι' αυτό δεν αντιμετωπίστηκαν αυτά τα πράγματα και ούτε υπάρχει πρόθεση να αντιμετωπιστούν.

Ερχόμαστε, λοιπόν, σε τέτοια νομοσχέδια, που όχι μόνο δεν θα αντιμετωπίσουν την κατάσταση -είναι ζήτημα μηνών να φανεί ότι η αποσυμφόρηση σε κάποια επίπεδα δημιουργεί συμφόρηση σε άλλα επίπεδα της δικαιοσύνης- αλλά θα πλήξουν ακόμη περισσότερο το αδύνατο μέρος, το φτωχό, αυτόν που θέλει δικαστική προστασία και δεν θα μπορεί να την έχει τη δικαστική προστασία.

Έτσι φτάνουμε σε μία δίκη, η οποία δεν είναι δίκαιη και είναι πλαστή η επιγραφή στο νομοσχέδιο. Πρόκειται για κατοχύρωση μιας πιο άδικης δίκης μέσω των διατάξεων αυτών και αφαιρούμε και όχι προσθέτουμε με αυτό το νομοσχέδιο, κουτσουρεύουμε δηλαδή, το δικαίωμα της έννομης προστασίας, το δικαίωμα να προσφύγει στο φυσικό του δικαστή ο Έλληνας πολίτης.

Ταυτόχρονα, υπάρχουν και διατάξεις οι οποίες κινούνται στη

λογική της τρόικας, η οποία έχει βάλει κι αυτή το χεράκι της στις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό το νομοσχέδιο, έστω και σαν γενικές κατευθύνσεις που δίνει είτε προφορικά είτε γραπτά και έχουμε προσαρμογή στο όνομα της αντιμετώπισης της υπερσυσώρευσης υποθέσεων και μεγαλύτερη προσαρμογή των κανόνων που λειτουργεί η δικαιοσύνη στην οικονομική πολιτική των κυβερνήσεων, που γίνεται πιο έντονα αντιλαϊκή τα δύο-δύομισι χρόνια που ξέσπασε η οικονομική κρίση.

Έχουμε, λοιπόν, και τέτοια προσαρμογή. Πώς φαίνεται αυτή η προσαρμογή; Ζητήματα τα οποία είχαν ξεκινήσει και από προηγούμενο νομοσχέδιο, αρνητικά στοιχεία, αρνητικές διατάξεις, αρνητικά μέτρα, επεκτείνονται και δείχνουν και ότι όλο και πιο ταξική γίνεται η δικαιοσύνη. Ενισχύεται η ταξικότητα της δικαιοσύνης με αυτό το νομοσχέδιο.

Πρώτο στοιχείο που στοιχειοθετεί αυτήν την άποψη, είναι το κόστος για να προσφύγει κάποιος στη δικαιοσύνη. Είναι απαγορευτικό για τους φτωχούς. Τα παράβολα, το ένσημο, οι αυξήσεις στα δικαστικά έξοδα, ο τόκος επιδικίας, υπάρχει μια σειρά χαράτσια, για να αποφύγει ο νομοθέτης την προσφυγή αυτών που δεν έχουν τα οικονομικά μέσα. Είναι βάνυλα προσβολή του δικαιώματος προσφυγής στην έννομη προστασία, που θα έπρεπε να έχουν εξίσου όλοι οι Έλληνες πολίτες.

Το δεύτερο, που δείχνει από την αντίθετη πλευρά την ταξικότητα του νομοσχεδίου και γενικότερα την πολιτική της Κυβέρνησης, είναι το πώς αντιμετωπίζονται οι μεγάλες επενδύσεις. Έγινε μια προσπάθεια για fast track, όπως είναι fast track το νομοσχέδιο που ψηφίσαμε για αυτές επενδύσεις τις μεγάλες, που πρέπει να επιταχύνονται οι διαδικασίες, να υπάρχει και ειδικός δικαστικός σχηματισμός που να δικάζει. Κάτω από τη γενική κατακραυγή αυτό αφαιρέθηκε.

Παραμένουν, όμως, μια σειρά διατάξεις, οι υποθέσεις από τμήμα σε τμήμα, όταν οι προσφυγές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα πολλών τμημάτων να επανέρχονται στο άλλο τμήμα και άλλες διαδικασίες, που επιταχύνουν τις διαδικασίες για τους ισχυρούς οικονομικά. Επίσης, μετατρέπονται εργοδοτικές αυθαιρέσεις από πλημμελήματα σε πταίσματα. Αυτά είναι ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα, για το πώς ενισχύεται η ταξικότητα της δικαιοσύνης, η δικαιοσύνη να λειτουργεί πιο δύσκολα για την προστασία των φτωχών.

Άλλο πράγμα που συμβαίνει με το νομοσχέδιο, άλλα ζητήματα τα οποία τίθενται, είναι η χειροτέρευση των όρων εξέτασης των συνηθισμένων υποθέσεων που απασχολούν τα λαϊκά στρώματα. Αυτό πώς γίνεται; Η πρώτη μέθοδος είναι με μεταφορά ύλης από τα ανώτατα δικαστήρια στα κατώτατα δικαστήρια, από τα πρωτοδικεία στα ειρηνοδικεία για πολιτικές υποθέσεις, από πλημμελήματα που γίνονται πταίσματα, από υποθέσεις που πηγαίνουν σε στενότερους σχηματισμούς να εξεταστούν και να αποφασίσουν και φεύγουν από τις ολομέλειες, από υποθέσεις που ήταν στα αρμοδιότητας των πολυμελών πρωτοδικείων και πηγαίνουν στα μονομελή πρωτοδικεία.

Επεκτείνεται και γενικεύεται ο κανόνας των μονομελών δικαστηρίων. Είμαστε εντελώς αντίθετοι με αυτήν τη λύση, διότι και μεν πιστεύει ο νομοθέτης, το Υπουργείο, αυτοί που υποστηρίζουν το νομοσχέδιο ότι θα ελαφρυνθούν οι υποθέσεις αλλά απλώς θα μεταφερθούν από τα πολυμελή στο μονομελές. Από την ακρόαση φορέων είδαμε ότι υπάρχει αδιέξοδο κι εκεί, διότι ούτε αίθουσες υπάρχουν ούτε υπαλληλικό προσωπικό. Δεν υπάρχουν δικαστικοί γραμματείς οι οποίοι να κρατούν τα πρακτικά κι έτσι είναι δώρον-άδωρον αυτή η ρύθμιση.

Στην ουσία, όμως, αυτή η προσπάθεια οδηγεί στο να υποβαθμίζονται οι εγγυήσεις, διότι άλλο είναι να δικάζει ένα πρόσωπο και άλλο να δικάζουν τρία.

Άλλη μία διάταξη που δείχνει την ταξικότητα της πολιτικής και στον τομέα της δικαιοσύνης, είναι οι ρυθμίσεις που αφορούν την αναγκαστική εκτέλεση. Τώρα θα υπάρχει ακόμα μεγαλύτερη δυνατότητα στις τράπεζες και στους μεγαλοδανειστές, να πραγματοποιούν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς σε βάρος των φτωχών, κυρίως, οφειλετών τους.

Επίσης, συρρικνώνονται τα οικονομικά δικαιώματα των κατηγορουμένων και των διαδίκων στην πολιτική και διοικητική δίκη και θα την πληρώνουν οι φτωχοί κατηγορούμενοι ή οι φτωχοί διά-

δικοί.

Έχουμε διαδικασίες εξπρές, για την παραπομπή μηνυομένων απευθείας σε δίκη, χωρίς πραγματική, ουσιαστική εξέταση της υπόθεσής τους, διότι η προκαταρκτική εξέταση γίνεται εξαίρεση και δεν μπορούν να επαναληφθούν εύκολα οι προανακριτικές πράξεις που συνήθως γίνονται από τους αστυνομικούς.

Μετατρέπονται από κακουργήματα σε πλημμελήματα οικονομικά εγκλήματα κρατικών υπαλλήλων και αυτό θα συμπεριλάβει και Βουλευτές και ανθρώπους που έχουν πολιτικά αξιώματα. Είναι απαράδεκτο αυτό, κατά τη γνώμη μας. Θα τα πούμε πιο αναλυτικά στα άρθρα. Αποτελεί πρόκληση.

Μεταφέρονται εξουσίες για να δικάζονται προσφυγές σε μη δικαστικά όργανα, σε διοικητικές επιτροπές.

Επεκτείνεται ο θεσμός της διαμεσολάβησης, ο οποίος μπορεί να μη φέρει αποτελέσματα αλλά να έχουμε και απασχόληση των δικαστών για τη διαμεσολάβηση και τελικά παραπομπή της υπόθεσης στο δικαστήριο.

Στη διαμεσολάβηση, βρίσκεται σε ακόμα χειρότερη θέση από ό,τι στο δικαστήριο το ανίσχυρο μέλος, το οποίο λέει «γιατί να πάω στο δικαστήριο μετά; Καλύτερα να την κλείσω την υπόθεση στη διαμεσολάβηση» και θα συμβιβαστεί κάτω από την πίεση του ισχυρότερου μέλους και πιθανόν και του δικαστή, ο οποίος θέλει να κλείσει την υπόθεση.

Επεκτείνεται ο θεσμός της πρότυπης δίκης. Είμαστε αντίθετοι στο να συγκεντρώνεται η νομολογία στα ανώτερα δικαστήρια. Ποιος είναι ο ρόλος των κατώτερων δικαστηρίων τότε; Είναι αντιδημοκρατική η λογική και σε αυτήν τη ρύθμιση.

Τέλος, υπάρχουν ζητήματα που αφορούν τους εργαζόμενους της δικαιοσύνης. Μιλώ κυρίως για τους δικαστές. Είναι απαράδεκτες οι περισσότερες, το σύνολο σχεδόν των ρυθμίσεων. Γίνεται μία προσπάθεια εντατικοποίησης με βάνουσο τρόπο της δουλειάς τους και μεγαλύτερης χειραγώγησής τους. Το ένα συνδέεται με το άλλο.

Τι γίνεται; Τους ασκείτε πίεση με μια σειρά διατάξεις για να βγάζουν περισσότερες υποθέσεις, ανεξάρτητα από τη δυσκολία της υπόθεσης, με αριθμητικά κριτήρια, να κινδυνεύουν να τιμωρηθούν με μείωση του μισθού, με μείωση της άδειας, με δυσμενή έκθεση από τους επιθεωρητές, που θα έχει συνέπεια στην προαγωγή τους. Αυτό οδηγεί σε δύο πράγματα: να είναι οι δικαστές πιο φοβισμένοι, να μην μπορούν να τα βγάλουν πέρα. Και δεν μιλάω για κάποιους δικαστές που ίσως να τεμπελιάζουν, βρίσκονται σε επαρχιακά δικαστήρια, αν και εκεί υπάρχει δουλειά σε πολλές περιπτώσεις. Στα δικαστήρια του κέντρου, της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και σε ορισμένες άλλες πόλεις, η κατάσταση είναι τραγική. Δουλεύουν και τα Σαββατοκύριακα και τις νύχτες, για να τα βγάλουν πέρα. Και ερχόμαστε εμείς τώρα εδώ πέρα και λέμε –λέει το νομοσχέδιο– ότι θα τιμωρούνται αν δεν βγάλουν τόσες υποθέσεις σε τόσο χρονικό διάστημα κ.λπ..

Αρνητικές αλλαγές έχουμε, επίσης, στις άδειες τοκετού, στην ανατροφή τέκνων, στις αναρρωτικές και εκπαιδευτικές άδειες, αυθαίρετα και καθόλου αντικειμενικά κριτήρια στις προαγωγές, χειροτέρευση του δικαιώματος προσφυγής, μείωση των δικαιωμάτων προσφυγής για την εξέλιξη τους, τις μεταθέσεις, τις αποσπάσεις κ.λπ. και την υπηρεσιακή τους κατάσταση. Ταυτόχρονα, έχουμε αλλαγές στη διενέργεια μεταθέσεων, που διευκολύνουν δυσμενείς μεταθέσεις των μη αρεστών δικαστών και γενικά ρυθμίσεις για τους δικαστές, στην κατεύθυνση του να γίνουν πλήρως χειροκολλημένοι και να μη βγάζουν αποφάσεις, για το ότι είναι νόμιμη μια απεργία, για το ότι θα χαριστούν κάποια χρέη, πανωτόκια –δεν ξέρω πώς, με διάφορες ρυθμίσεις– να μη βγάζουν φιλολαϊκές αποφάσεις που έρχονται κόντρα στη λογική του μνημονίου, να μη βγάζουν αποφάσεις που τους δικαιώνουν απέναντι στο δημόσιο, στη διαμάχη πολίτη και δημοσίου κ.λπ..

Είναι γνωστό το πώς γίνεται η χειραγώγηση –δεν θα επεκταθώ πολύ– μέσω κυρίως του διορισμού της ηγεσίας της δικαιοσύνης, το πώς αναδεικνύονται στα ανώτατα δικαστήρια και πώς σχηματίζεται το δικαστικό συμβούλιο, πώς λειτουργεί ο θεσμός της επιθεώρησης. Είναι όλοι εκείνοι από τους οποίους εξαρτάται η πορεία και η εξέλιξη των δικαστών.

Τέλος, δεν συμπεριλαμβανόταν στο νομοσχέδιο, αλλά ειπώθηκε προφορικά ότι στις προθέσεις και αυτής της Κυβέρνησης,

είναι να αυξηθεί το ωράριο των δικαστηρίων. Είμαστε κάθετα αντίθετοι. Την αντίθεσή τους τη δείχνουν όλοι, τη δηλώνουν είτε ευθαρσώς, όπως οι δικαστικοί υπάλληλοι, είτε όχι ευθέως αλλά εμμέσως πλην σαφώς, όλοι οι παράγοντες των δικαστηρίων και οι δικαστές και οι δικηγόροι και πολύ περισσότερο οι δικαστικοί υπάλληλοι, με απλήρωτη εργασία να βγάλουν πολλαπλάσια δουλειά την οποία δεν την αντέχουν. Το οκτάωρο ή το επτάωρο στο δημόσιο είναι ιερό. Και εμείς, θα σταθούμε αλληλέγγυοι σε αυτούς που αγωνίζονται να μην περάσει ένα τέτοιο άδικο μέτρο.

Για όλους αυτούς τους λόγους καταψηφίζουμε επί της αρχής το παρόν νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κ. Αντώνιο Σκυλλάκο, ειδικό αγορητή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

Παρακαλείται ο ειδικός αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αθανάσιος Πλεύρης να λάβει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Πλεύρη, έχετε το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε για μία ακόμη φορά να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο, για τη δυνατότητα εξορθολογισμού του συνόλου της δίκης, διοικητικής πολιτικής και ποινικής δίκης, καθώς επίσης και για να ρυθμιστούν ορισμένες δυσλειτουργίες οι οποίες υπήρξαν.

Δυστυχώς, μέχρι σήμερα, παρά τις όποιες φιλόδοξες προσπάθειες, δεν έχουμε καταφέρει ουσιαστικά να πετύχουμε επιτάχυνση σε κανένα από τα στάδια της δίκης. Αυτό σε μεγάλο βαθμό, οφείλεται στα προβλήματα τα οποία υπάρχουν στο στάδιο πριν να εισαχθούν οι υποθέσεις στα δικαστήρια, δηλαδή επιλέγουμε πολλές φορές να λύσουμε προβλήματα που έχουν να κάνουν με την επιτάχυνση στα διοικητικά δικαστήρια λόγω χάριν, όταν δεν έχουν λυθεί προβλήματα που έχουν να κάνουν με τη διοίκηση.

Ο πολίτης πηγαίνει στα διοικητικά δικαστήρια, διότι συνήθως η διοίκηση δεν έχει κάνει καλά τη δουλειά της. Κάποια στιγμή θα έπρεπε να δούμε, πέρα από τα στατιστικά τα οποία έρχονται από το Υπουργείο, από τις υποθέσεις που εκκρεμούν, πόσες τελικά γίνονται δεκτές στα διοικητικά δικαστήρια.

Θα δούμε ότι ένα μεγάλο κομμάτι αυτών των υποθέσεων έχουν φθάσει, επειδή η διοίκηση δεν έκανε καλά τη δουλειά της, επειδή η διοίκηση πολλές φορές εύκολα βάζει ένα πρόστιμο και το καταλογίζει, επειδή μετά, όταν βγαίνουν οι αποφάσεις όπου δικαιώνεται ο πολίτης, δεν αναζητούνται πειθαρχικές ευθύνες για αυτόν που προκάλεσε όλη αυτήν τη διαδικασία και επειδή κοινώς, στο κομμάτι του διοικητικού δικαίου, όλο το πλαίσιο είναι προσαρμοσμένο σε μια αυθαιρεσία της διοίκησης όπου το αποκομπί του πολίτη αναγκαστικά, εκεί που θα πάει, είναι τα διοικητικά δικαστήρια.

Στο κομμάτι, λοιπόν, της διοικητικής δικαιοσύνης, κατά την άποψή μου, αν φτιαχτεί μία σωστή διοίκηση που θα κάνει σωστά τη δουλειά της, τότε δεν θα υπάρχει και αυτός ο όγκος στα διοικητικά δικαστήρια.

Όπου να φτιαχτεί αυτή η διοίκηση, θα μου πείτε, δεν πρέπει να έχουμε κάποια μέτρα; Η αλήθεια είναι ότι το πλαίσιο της πρότυπης δίκης, όπως στο παρόν νομοσχέδιο, το επεκτείνετε και σε άλλες διαδικασίες. Δηλαδή, μέχρι σήμερα τι ίσχυε; Όταν το ένδικο μέσο ήταν προδήλως αβάσιμο, δηλαδή πάλι υπέρ της διοίκησης, κρινόταν από ένα συμβούλιο, γινόταν απόρριψη και μετά έπρεπε να πληρωθεί μεγαλύτερο παράβολο για να πάει κάποιος. Όμως, υπήρχε ένα πρόκριμα που τον απέτρεπε να οδηγηθεί τη διαδικασία. Τώρα έρχεται και η αντίθετη πορεία που είναι σωστή. Όταν είναι προδήλως βάσιμο το ένδικο βοήθημα, θα πρέπει αντίστοιχα να δίδεται το μήνυμα ότι γίνεται δεκτό το ειδικό βοήθημα, ώστε να μην ακολουθήσει την πορεία της πίεσης η διοίκηση.

Είναι σημαντικό στοιχείο και γενικώς όλο το κομμάτι που έχει να κάνει, κατά την άποψή μου, με τη διοικητική δίκη και έχει ρυθμίσεις που πρέπει να στηριχθούν. Μιλάμε ειδικά για τη ρύθμιση που προκάλεσε και μία αντιδίκη μέσα στην επιτροπή για το τεκμήριο ομολογίας εις βάρος της διοίκησης, όταν δεν αποστέλλει το φάκελο.

Αυτήν τη στιγμή, παρατηρείται το φαινόμενο να κωλυσιεργεί

η διοίκηση, να μη στέλνει το φάκελο και να ταλαιπωρεί τον πολίτη. Θα πρέπει, επιτέλους, η διοίκηση να κάνει καλά τη δουλειά της. Για ποιο λόγο, εάν δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του ο πολίτης, να δέχεται όλες τις κυρώσεις της δικονομίας και η διοίκηση από την άλλη πλευρά να έχει ένα προνόμιο; Για την ισότητα των διαδίκων είναι σωστές οι διατάξεις που έρχονται.

Στο κομμάτι της πολιτικής δίκης, το παρόν νομοσχέδιο επιλέγει, ουσιαστικά, να κάνει μία στροφή σε μία σειρά από εκούσιες διαδικασίες, να τα πάει στα ειρηνοδικεία και μία σειρά από άλλα θέματα.

Βέβαια, η ένωση υποθηκοφυλάκων έθεσε ένα θέμα, κύριε Υπουργέ, που πρέπει να δείτε. Επειδή εξαιρείτε από την εκούσια διαδικασία όσες διαφορές έχουν να κάνουν με το Κτηματολόγιο, για την ενότητα της διαδικασίας, μήπως θα πρέπει αντίστοιχα να εξαιρεθούν και όσες διαφορές έχουν να κάνουν με το υποθηκοφυλακείο; Δηλαδή, να βρίσκονται στην ίδια διαδικασία και οι διαφορές από το υποθηκοφυλακείο και οι διαφορές για το Κτηματολόγιο.

Η πραγματικότητα είναι η βασική μας ένσταση σ' αυτό το πρώτο κομμάτι. Έχει να κάνει κυρίως με την επιβάρυνση που δέχονται τα ειρηνοδικεία. Ξέρετε τι γίνεται, κύριοι συνάδελφοι; Υπάρχει πολλές φορές μία απουσία συνεννόησης ανάμεσα στα Υπουργεία. Δηλαδή, κάνει έναν αγώνα, για παράδειγμα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και λέει «δεν αντέχω να έχω άλλο κόσμο στις φυλακές», έρχεται την προηγούμενη εβδομάδα το Υπουργείο Πολιτισμού και λέει ότι οι ποινές για όσους κάνουν επεισόδια στα γήπεδα δεν μετατρέπονται, δεν αναστέλλονται. Δηλαδή, από τη μία πλευρά λέει ο Υπουργός Δικαιοσύνης «δεν πάει άλλο και φέρνω τροπολογίες...» -άσχετα αν τελικά αποσύρθηκε αλλά το σκεπτικό ήταν λόγω ακριβώς αυτής της πίεσης, να πάμε και σε κακουργηματικής φύσεως και απαξίας συμπεριφορές, και έρχεται ένα άλλο Υπουργείο από την άλλη πλευρά και λέει «εγώ γι' αυτόν που θα ρίξει ένα μπουκάλι στο γήπεδο και θα τιμωρηθεί για τρεις μήνες, θα μπει μέσα»!

Έρχεται εδώ πέρα ο Υπουργός και λέει ότι πρέπει να φύγει η ύλη από τα δικαστήρια και έρχεται το Υπουργείο Οικονομίας πριν από ένα, ενάμιση χρόνο και λέει ότι τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά θα πηγαίνουν να ρυθμίζουν τις διαφορές τους στα ειρηνοδικεία, με αποτέλεσμα τελικά, να μην μπορεί να λειτουργήσει το έργο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, διότι έρχονται άλλα Υπουργεία, παρεμβαίνουν σ' αυτό και τελικά επιβαρύνουν τη δικαστηριακή ύλη.

Είναι, λοιπόν, ένα ζητούμενο, αν μπορούν τα ειρηνοδικεία να ανταποκριθούν στον όγκο τον οποίο έχουν αναλάβει. Υπάρχουν πάρα πολύ μεγάλες ενστάσεις. Το άλλο ζητούμενο είναι το εξής: Μπαίνουν ενδεικτικές προθεσμίες στην πολιτική δίκη, λέω πάλι. Αυτές οι ενδεικτικές προθεσμίες θα τηρηθούν; Δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι, όλοι μπορούμε να καταλάβουμε ότι όταν δικάζεται μία υπόθεση διατροφής και πρέπει η μητέρα που έχει το παιδί, να έχει διατροφή, δεν μπορεί η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων να βγαίνει μετά από οκτώ και εννέα μήνες, κάτι που, δυστυχώς, συμβαίνει αυτήν τη στιγμή. Δεν είναι δυνατόν να είναι εκτεθειμένο το τέκνο ή ενδεχομένως με μία προσωρινή διαταγή απλώς να ρυθμίζεται το θέμα.

Όμως, από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και κάποια σύνθετα θέματα που ρυθμίζονται και δεν ξέρω αν οι δικαστές θα μπορέσουν να ανταποκριθούν με ασφαλιστικά μέτρα. Η ρύθμιση είναι σωστή στην ουσία της, ότι δηλαδή τα ασφαλιστικά μέτρα, πρέπει να είναι μία γρήγορη διαδικασία. Υπάρχει, όμως, η δυνατότητα να ανταποκριθούν;

Η μεγάλη ένστασή μας σ' αυτό το πρώτο κεφάλαιο που έχει να κάνει με την πολιτική δίκη, έχει να κάνει με το θέμα του διαζυγίου. Εμείς δεν αντιμετωπίζουμε το γάμο ως μία σύμβαση. Θεωρούμε ότι ο γάμος είναι κάτι παραπάνω. Έρχεται, λοιπόν, το Υπουργείο και κατά τη διάρκεια λύσης του γάμου, δίνει τη δυνατότητα με μία συζήτηση να λυθεί ο γάμος. Το καθεστώς που ίσχυε σήμερα στο συναινετικό διαζύγιο και είναι γνωστό, είναι ότι θα έπρεπε να γίνουν δύο συζητήσεις με ένα εξάμηνο διαφορά ανάμεσά τους. Θεωρώ ότι αυτή η ρύθμιση, δεν έχει να προσφέρει κάτι, αφ' ενός διότι τα διαζύγια δεν επιβαρύνουν την ύλη των δικαστηρίων αλλά αφ' ετέρου, κύριοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να

ξεχνάμε ότι ένα 15%-16% που πηγαίνουν στην πρώτη συζήτηση, δεν πηγαίνουν στη δεύτερη συζήτηση. Δηλαδή, ένας ή δύο στους δέκα γάμους τελικά σώζονται, διότι υπάρχει μία δεύτερη σκέψη.

Εάν το εξάμηνο το θεωρείτε ιδιαίτερος μεγάλος, τότε μπορείτε να το κάνετε λιγότερο ή να δώσετε ένα διάστημα, σε περίπτωση που το πρόβλημα είναι η επιβάρυνση. Να γίνεται, δηλαδή, η συζήτηση και να υπάρχει ένα δίμηνο προθεσμίας μετά, που να λέει ότι μπορεί να υπαναχωρήσει ένα από τα δύο μέρη. Να υπάρχει, δηλαδή, μία δεύτερη σκέψη. Δεν θέλουμε να αντιμετωπίζεται η λύση του γάμου σαν μία απλή δικαιοπραξία, δηλαδή «πάω και κάνω ένα ιδιωτικό συμφωνητικό με την κατοχύρωση δικαστικής απόφασης και λύνεται το θέμα».

Άλλο ένα κομμάτι που μας έχει απασχολήσει -έχει καταθέσει, κατά την άποψή μου, επιτυχείς τροπολογίες ο κ. Τσοούκαλης- και μας ενημέρωσε γι' αυτό εμάς τους Βουλευτές η ένωση εργατολόγων- είναι το εξής: Κύριε Υπουργέ, βάλαμε το δικαστικό ένσημο και στις αναγνωριστικές αγωγές. Εγώ ήμουν απ' αυτούς που υποστήριξαν, γνωρίζοντας τις δυσκολίες που υπάρχουν, αυτό το δύσκολο εγχείρημα. Βάζετε τώρα κάποιες εξαιρέσεις αλλά υπάρχει και ένα πρόβλημα που πρέπει να λυθεί πρακτικά. Η βούληση του νομοθέτη τότε για το σύνολο των αγωγών -όταν βάλαμε την εξαίρεση για τις αγωγές που εκκρεμούν, κύριε Υπουργέ- ήταν ξεκάθαρη, άσχετα με το πώς έχουν κατατεθεί αυτές. Η δικαστηριακή πρακτική -μέρος, μάλλον, γιατί δεν είναι η κυρίαρχη νομολογία αλλά έχει διαμορφωθεί μία τέτοια τάση σε μέρος της νομολογίας- λέει ότι για τις αγωγές που έχουν κατατεθεί ως καταψηφιστικές και τρέπονται στο ακροατήριο ως αναγνωριστικές, θα πρέπει και γι' αυτές να καταβληθεί δικαστικό ένσημο, παρ' όλο που η κατάθεσή τους είχε γίνει πριν την έναρξη του νόμου.

Εδώ, λοιπόν, θα πρέπει να γίνει έστω μια ερμηνευτική δήλωση από εσάς, κύριε Υπουργέ. Πρέπει να ξεκαθαρίσετε ότι ο νομοθέτης, όταν έλεγε ότι από τούδε και στο εξής ισχύει το δικαστικό ένσημο, προφανώς συμπεριλαμβάνει στην εξαίρεση και τις αγωγές που είχαν κατατεθεί ως καταψηφιστικές -άλλωστε, αυτός είναι ο κανόνας και το ξέρουν όσοι ασκούν τη δικαστηριακή πρακτική- και ετράπησαν ως αναγνωριστικές στο ακροατήριο.

Στο κομμάτι της ποινικής δίκης, ανακύπτουν πάρα πολλά θέματα. Κύριε Υπουργέ, εμείς ικανοποιούμαστε κατ' αρχάς με το γεγονός ότι στη συζήτηση αποσύρατε κάτι που για μας ήταν μία μεγάλη κόκκινη γραμμή, αυτό της μετατροπής του θέματος της διακίνησης των λαθρομεταναστών από κακούργημα σε πλημμέλημα. Μιλάμε για μέρος αυτής της δραστηριότητας, που ενώ είναι στο σύνολό της κακούργημα, θα γινόταν πλημμέλημα. Αυτό το αποσύρατε. Αυτό από μόνο του, για μας δείχνει μία καλή θέληση και γι' αυτό είμαστε διατεθειμένοι και εμείς να στηρίξουμε θέματα, στα οποία μπορεί να έχουμε ενστάσεις αλλά αντιλαμβανόμαστε ότι μέσα από το διάλογο μπορεί να επιτευχθεί κάτι.

Στο κομμάτι της ποινικής δίκης, τα προβλήματα τα οποία ανακύπτουν, έχουν να κάνουν πρώτα, με την εμφάνιση του κατηγορουμένου στα συμβούλια. Θεωρώ ότι αυτή η ρύθμιση, αν και μπορώ να την καταλάβω, δεν είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, διότι ειδικά όταν αφορά το να συνεχιστεί η προσωρινή κράτηση όπου αξιολογείται και ο φερόμενος ως δράστης, θα πρέπει να είναι η παρουσία φυσική.

Όσον αφορά τα μονομελή εφετεία κακουργημάτων, αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο θέμα με διαφορετικές προσεγγίσεις και μέσα στους ίδιους τους δικαστές και στους εισαγγελείς, όπως είδαμε μέσα στην επιτροπή. Αυτό, πράγματι, είναι ένας έντονος προβληματισμός.

Το ερώτημα εδώ που ανακύπτει, κύριε Υπουργέ, πέρα από την ιδεολογική διαφοροποίηση που μπορεί να έχουν κάποιοι, είναι, αν τελικά θα προσφέρει κάτι, ακόμα και αν δεχτούμε να λειτουργήσει και στο Ποινικό Δίκαιο. Να ξεκαθαρίσουμε ότι είναι ένα λεπτό σημείο. Στις αστικές διαφορές εμείς στηρίξαμε τις μονομελείς συνθέσεις.

Όμως, στο ποινικό δικαστήριο που κρίνονται θέματα που έχουν να κάνουν και με την υποκειμενική διάσταση των πραγμάτων, δηλαδή με την αυστηρότητα που έχει ένας δικαστής, δεν σας λέω ότι ο δικαστής που είναι μόνος του δεν μπορεί να οδη-

γηθεί σε σωστή κρίση. Εγώ του έχω εμπιστοσύνη ότι μπορεί να οδηγηθεί σε σωστή κρίση, για το ότι κάποιος είναι ένοχος ή αθώος. Όμως, άλλο είναι η αυστηρότητα που δείχνει ένας δικαστής στο πλαίσιο της ποινής και αλλιώς αξιολογεί κάποια πράγματα, που έχουν να κάνουν με την προσωπικότητα του δράστη. Αυτό είναι το ιδεολογικό κομμάτι.

Το πρακτικό κομμάτι, κύριε Υπουργέ, είναι το αν επαρκούν οι εισαγγελείς και οι γραμματείς. Διότι να μην θα είναι ένα άτομο σε σύνθεση, αλλά ο εισαγγελέας θα είναι ένας εισαγγελέας και ο γραμματέας θα είναι ένας γραμματέας. Μήπως τελικά ακόμα και αν γίνει αυτή η ρύθμιση και ξεπεράσουμε τις ιδεολογικές αναστολές, δεν μπορεί να έχει πρακτική εφαρμογή ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους;

Το επόμενο κομμάτι που πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εδώ, κύριοι συνάδελφοι, έχει να κάνει με την αναπροσαρμογή των ποσών, προκειμένου να χαρακτηριστεί μια πράξη από πλημμέλημα σε κακούργημα, καθώς επίσης και με τη διαδικασία που γίνονται πταίσματα ορισμένα πλημμελήματα. Δηλαδή, μέχρι στιγμής, λόγου χάριν, για μια απάτη, αν το ποσό ήταν άνω των 73.000 ευρώ, ήταν κακούργημα. Έρχεται ο κύριος Υπουργός και το κάνει 120.000 ευρώ. Αντίστοιχα, όταν η διαδικασία ήταν κατ' επάγγελμα και ήταν άνω των 15.000 ευρώ, ήταν κακούργημα. Τώρα λέμε άνω των 30.000 ευρώ. Αυτός ο εξορθολογισμός είναι σωστός, διότι η αλήθεια είναι ότι τα ποσά ήταν χαμηλά για να χαρακτηρίσουν μια πράξη κακούρηγμα.

Το πρόβλημα το οποίο πρέπει να γνωρίζουμε, είναι ότι δυστυχώς επειδή τα κακούργηματα παραγράφονται σε πολύ μεγαλύτερο χρόνο και είχαν μείνει όλες αυτές οι διαδικασίες, επειδή υπήρχε το περιθώριο του ότι δεν παραγράφονται, δεν είχαν κινηθεί τόσο γρήγορα οι φάκελοι –είχαν προτεραιότητα άλλοι- μια σειρά από αδικήματα τα οποία τώρα χαρακτηρίζονταν κακούργηματα και αύριο θα χαρακτηριζούν πλημμελήματα, θα παραγραφούν. Αυτό, λοιπόν, είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να γνωρίζουμε και δεν μπορεί να μπει ρήτρα ότι αυτό θα ισχύει από τότε και στο εξής, γιατί έρχεται σε αντίθεση και με βασικές αρχές του Ποινικού Κώδικα, αλλά και με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Συνεπώς, ένας έντονος προβληματισμός έγκειται, στο αν θα πάμε σ' αυτήν την κατεύθυνση. Βέβαια, εγώ σας το λέω ότι είναι σωστός ο εξορθολογισμός ο οποίος γίνεται αλλά δυσκολεύομαι πολύ να αποδεχθώ ότι θα παραγραφεί μια σειρά από ποινικές απαξίες. Βέβαια, θα με ρωτήσετε ποια είναι η εναλλακτική. Τότε, θα μείνουμε μια ζωή μ' αυτά τα ποσά, γιατί πάντα θα υπάρχει αυτός ο κίνδυνος. Το θέτω, λοιπόν, ως προβληματισμό και θα τοποθετηθούμε και στα άρθρα.

Το τελευταίο κομμάτι στο οποίο έχουμε βάσιμες ενστάσεις και στο οποίο είχαν έντονες ενστάσεις και οι δικαστές και οι εισαγγελείς, είναι η τροποποίηση στον οργανισμό δικαστηρίων, με την οποία οι δικαστές, κύριε Υπουργέ, θεωρούν –και κατά την άποψή μου μερικές από αυτές είναι και σωστές- ότι υπάρχει παρέμβαση του νομοθέτη στη δικαστική πρακτική.

Ένα κομμάτι που δεν έχει σχέση με παρέμβαση, είναι ότι μειώνετε την άδεια τοκετού σε πέντε μήνες. Αυτό είναι κάτι λάθος. Εμείς πιστεύουμε ότι στις δύσκολες στιγμές, η μητρότητα πρέπει πάντοτε να στηρίζεται. Και επειδή ουσιαστικά προαναγγείλατε ότι αυτό θα γίνει και στο δημόσιο τομέα, θεωρούμε ότι εκεί πρέπει να μπει ένα ανάχωμα. Σε μια χώρα που μαστίζεται από την υπογεννητικότητα, δεν πρέπει επ' ουδενί να δίνονται αντικίνητρα, προκειμένου μια γυναίκα να αποτρέπεται να κάνει παιδιά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Αντίστοιχα, υπάρχουν άλλες διατάξεις, που κατά την άποψή μου, κύριε Υπουργέ, ουσιαστικά συνιστούν παρέμβαση του νομοθέτη της εκτελεστικής εξουσίας στο δικαστικό έργο. Και αυτό ουσιαστικά, έχει να κάνει με τη διάταξη με την οποία μπορεί να τεθεί, κύριοι συνάδελφοι –και μ' αυτό ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε- σε προσωρινή αργία ένας δικαστής, με τη λογική ότι πληττείται το κύρος της δικαιοσύνης.

Πώς είναι δυνατόν να βάλουμε σε προσωρινή αργία ανθρώπους; Με τι κριτήριο; Με το αν πληττείται το κύρος της δικαιοσύνης. Ποια πράξη είναι αυτή που πληττεί το κύρος της δικαιο-

σύνης; Τα κριτήρια πρέπει να είναι πάντα αντικειμενικά. Δεν κάνει αυτό ή το άλλο σωστά. Δεν είναι δυνατόν να μπαίνουν υποκειμενικές έννοιες και να φωτογραφίζονται περιπτώσεις, όπως να φωτογραφίζεται, λόγου χάρη, η περίπτωση του ανακριτή στην υπόθεση «SIEMENS», που ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης είχε στραφεί λεκτικά εναντίον του και ο Άρειος Πάγος τον δικαίωσε δύο φορές και η εξεταστική επιτροπή της Βουλής κατά την άποψή μου, τελείωσε απαραδέκτως. Έστειλε επιστολή ότι διαφώνουσε μ' αυτές τις κρίσεις, με τις ευθείες παρεμβάσεις στη δικαιοσύνη. Και επειδή, τέλος πάντων, αυτή η εξέλιξη δεν μας άρεσε, ερχόμαστε και βάζουμε κάτι άλλο, όπως ότι «πληττείται το κύρος της δικαιοσύνης», προκειμένου να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε τέτοιες καταστάσεις.

Δηλαδή, για τους οικονομικούς εισαγγελείς για τους οποίους υπήρξε όλο αυτό το πρόβλημα, θα μπορούσε κάποιος να θεωρήσει κάτι άλλο και να παραπέμπονται και να τίθενται, λόγου χάρη, ενδεχομένως σε αργία, επειδή με τις δηλώσεις που κάνουν, πληττείται το κύρος της δικαιοσύνης; Όλα αυτά είναι πράγματα τα οποία δεν πρέπει να περάσουν.

Εν κατακλείδι, κύριε Υπουργέ, εμείς επί της αρχής θα στηρίξουμε το παρόν σχέδιο νόμου. Τις ενστάσεις μας, επιγραμματικά τις ανέφερα στη συζήτηση επί της αρχής. Στη συζήτηση κατ' άρθρον, θα τοποθετηθούμε επακριβώς.

Επίσης, θα ήθελα να αναφέρω πως θεωρούμε ότι τουλάχιστον κάποιες από αυτές τις διαδικασίες τις οποίες φέρνετε, ίσως είναι η πρώτη φορά που, πραγματικά, ακουμπούν το πρόβλημα στην καρδιά του, όπως λόγου χάρη τις αναβολές. Τώρα, θα πρέπει να πηγαινούν πέντε μέρες πριν και να ζητούν αναβολή και να μη γίνεται επιλογή έδρας αλλά αντίστοιχα να μένει και ο πρόεδρος πάντα σε σύνθεση. Πρόκειται για σημαντικές αλλαγές οι οποίες και θα στηριχθούν. Όμως, θα πρέπει να διορθώσουμε και τις δυσλειτουργίες που υπάρχουν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον ειδικό αγορητή του ΛΑΟΣ κ. Αθανάσιο Πλεύρη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας από τα άνω διτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας» που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, δεκατέσσερις μαθητές και μαθήτριες και ένας εκπαιδευτικός συνοδός από το 10ο Δημοτικό Σχολείο Γλυφάδας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του ΣΥΡΙΖΑ κ. Βασίλειος Μουλόπουλος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η σημερινή είναι η τρίτη ή η τέταρτη νομοθετική ρύθμιση σε όλες τις μορφές απονομής της δικαιοσύνης τα τελευταία τρία χρόνια. Συνολικά, αν δεν κάνω λάθος, τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, έχουν υπάρξει πενήντα οκτώ τροποποιήσεις κωδίκων. Το γεγονός ότι έχουν υπάρξει πενήντα οκτώ τροποποιήσεις χωρίς αποτέλεσμα, εμένα μου θυμίζει το λαϊκό ρητό «λάδι μπόλικο και τηγανίτα τίποτα».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ**)

Η αιτιολογική βάση ήταν πάντα η ίδια με την παρούσα. Η επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, για να αντιμετωπιστούν μακυστερήσεις, φαινόμενα ουσιαστικής αρνησιδικίας, προβληματικές καταστάσεις, χρονίζουσες παθολογίες, η δυσπιστία του πολίτη απέναντι στην αποτελεσματικότητα και την εγγύτητα της απονομής της δικαιοσύνης, καταδίδες από διεθνή δικαστήρια και πρόστιμα.

Προφανώς, φτάσαμε στην πεντηκοστή όγδοη ρύθμιση, επειδή οι προηγούμενες παρεμβάσεις απέτυχαν και αν κατάλαβα καλά, από την εισαγωγή του κυρίου Υπουργού στην επιτροπή, γίνεται και κατ' επιταγή των δανειστών μας, της τρόικας. Είναι μια ακόμα προσπάθεια συμμόρφωσης προς τας υποδείξεις που λίγο έχουν να κάνουν με τη δίκαιη δίκη, που είτε δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα είτε την παραγνωρίζουμε. Είναι ρύθμιση για τη γρήγορη δίκη και τίποτα άλλο και οδηγεί στην απονομή της δι-

καιοσύνης με το κομμάτι.

Οι ημερήσιες διαταγές του σχεδίου νόμου, αναφέρονται κυρίως στους δικαστικούς λειτουργούς, των οποίων κατά καιρούς η Κυβέρνηση έχει αμφισβητήσει την αυτοτέλειά τους, την επάρκειά τους και τα δικαιώματά τους για αξιοπρεπή ασφάλιση και μισθό.

Αναρωτιέμαι, για παράδειγμα, με ποια κριτήρια θα γίνουν οι ούτως ή άλλως υπερβολικές κυρώσεις για την καθυστέρηση, δεδομένου ότι ένας δικαστής, μπορεί να έχει μια ή τρεις υποθέσεις πολυπλοκές και κρίσιμες οι οποίες θέλουν χρόνο και ένας άλλος δικαστής, να μην έχει να αντιμετωπίσει τέτοιες δίκες και άρα θα έχει μια διπλάσια παραγωγικότητα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η ανακατανομή ύλης, όπως επιχειρείται σ' αυτό το σχέδιο νόμου, μεταφέρει το μεγαλύτερο όγκο στα ειρηνοδικεία και γενικότερα στις μονομελείς συνθέσεις. Και το ερώτημα είναι, με ποιο προσωπικό και με ποια υλικοτεχνική υποδομή, θα λειτουργήσουν τα ειρηνοδικεία και τα υπόλοιπα δικαστήρια.

Αυτήν τη στιγμή, υπάρχουν εκατόν ενενήντα εννέα κενές θέσεις συνολικά στη χώρα και περίπου, μία στις τρεις θέσεις προσωπικού στα δικαστήρια παραμένει κενή, ενώ οι υποδομές είναι ανύπαρκτες. Οπότε και εκεί καλός ειρηνοδίκης θα είναι αυτός που θα βγάζει αποφάσεις με το κομμάτι.

Θέλω να θυμίσω ότι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο άρθρο 6 για τη διεξαγωγή και τις προϋποθέσεις της δίκαιης δίκες συμπεριλαμβάνει, πέρα από τη διάρκεια της και ορισμένα άλλα πράγματα, όπως το δικαίωμα σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, το δικαίωμα σε δημόσια συνεδρίαση, την ισότητα των όπλων, το τεκμήριο αθωότητας και σειρά δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, όπως το δικαίωμα σε συνήγορο της εκλογής του, το δικαίωμα να του οριστεί συνήγορος αν δεν μπορεί ο ίδιος να καταβάλει τα έξοδα, το δικαίωμα να έχει ο κατηγορούμενος εύλογο χρόνο και διευκολύνσεις, ώστε να προετοιμάσει την υπεράσπισή του και να έχει πρόσβαση στη δικογραφία, το δικαίωμα να εξετάσει τους εναντίον του μάρτυρες και να καλέσει μάρτυρες υπεράσπισης.

Το σχέδιο νόμου, τα περισσότερα από τα ανωτέρω τα αγνοεί. Την ίδια στιγμή, καθιστά την απονομή της δικαιοσύνης εισέτι ταχική. Πρώτον, με την εισαγωγή ή την αύξηση τελών και ενσήμων. Ειδικά αυτήν την περίοδο φτωχοποίησης του λαού, η μεθόδευση καθιστά απαγορευτική τη δικαιοσύνη για τα πιο αδύναμα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα.

Δεύτερον, προτείνονται ρυθμίσεις, που θα ανατρέψουν κατακτήσεις και δικαιώματα ετών, που αφορούν, όχι μόνο στενά το δικαστικό κλάδο αλλά το σύνολο της κοινωνίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην ποιότητα των δικαστικών αποφάσεων. Καταργούνται ή τροποποιούνται διατάξεις, όπως η αυτοπρόσωπη εμφάνιση στο δικαστικό συμβούλιο και μόνο ως αναγκασία ζητείται η ακρόαση. Η αίτηση εξαίρεσης, το μοναδικό ένδικο βοήθημα προστασίας και κατοχύρωση της αμεροληψίας του δικαστηρίου, διαστρέφεται ως προς το νόημά της.

Οι προτεινόμενες διατάξεις, αφήνουν το διάδικο ακόμα πιο απροστάτευτο απέναντι στη μεροληψία και στη δικαστική αυθαιρεσία, αφού επιτρέπουν στους ίδιους τους δικαστές -κατά των οποίων στρέφεται η αίτηση εξαίρεσης- να κρίνουν και να απορρίπτουν την εναντίον τους αίτηση αλλά αφαιρούν κι από το διάδικο, το δικαίωμα να υποβάλει δεύτερη αίτηση εξαίρεσης, εάν προκύψουν νεότερα γεγονότα, που θεμελιώνουν λόγο εξαίρεσης.

Η επαναφορά της προκαταρκτικής εξέτασης στα όσα ίσχυαν πριν το 2003, απ' ενός θα προκαλέσει περισσότερο φόρτο στους δικαστικούς λειτουργούς και απ' ετέρου, η αυτόματη δίωξη θα παραβιάζει το δικαίωμα του μηνυόμενου να μην πλήττεται βάνουσα η αξιοπρεπεία του.

Το κόστος προσφυγής στη δικαιοσύνη αυξάνεται ήδη από την έγκληση και οδηγεί σε μία δικαιοσύνη με έντονα ταξικά χαρακτηριστικά. Ο άνεργος, ο φτωχός, εκείνος που βλέπει το εισόδημά του να συρρικνώνεται ή να καταργείται και τα δικαιώματά του να παραβιάζονται, θα αδυνατεί να προσφύγει στη δικαιοσύνη. Δεν θα μπορεί να αντεπεξέλθει στο κόστος της. Κι αυτό δεν αναιρείται από τις εξαίρεσεις που κάνετε, σε ό,τι αφορά τις προσφυγές

ή τις εργατικές διαφορές ανέργων ή απολυμένων.

Τα ίδια ταξικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού, αποκαλύπτονται και με την εισαγωγή ειδικού τέλους 300 ευρώ στην προσφυγή κατά της απορριπτικής διάταξης ή κατά του κλητηρίου θεσπίσματος, η άσκηση των οποίων είναι έως σήμερα δωρεάν. Και μάλιστα με υποχρέωση του ενδιαφερομένου να ελέγχει αυτοπρόσωπα ή με πληρεξούσιο το ηλεκτρονικό σύστημα των εισαγγελιών, καθώς καταργείται η επίδοση. Τιμωρείται δηλαδή ο πολίτης, με ουρές αναμονής και άγονες χρονίζουσες αναζητήσεις. Γενικότερα, όλες οι χρηματικές ποινές ή τα παράβολα έχουν πάρει την ανιούσα.

Η ίδρυση μονομελούς εφετείου κακουργημάτων είναι επισφαλής ενδεχομένως αντισυνταγματική. Ένας και μόνο δικαστής, θα μπορεί να επιβάλει ποινές κάθειρξης ακόμα και είκοσι πέντε ετών. Τα μεικτά ορκωτά, έχουν εδώ και πολύ καιρό απογυμνωθεί από αρμοδιότητες με διάφορες αμφίβολης συνταγματικότητας διατάξεις ειδικών νόμων, με αποτέλεσμα, να αφυδατώνεται η πρόβλεψη του Συντάγματος για λαϊκή συμμετοχή στην απονομή της δικαιοσύνης μέσω του θεσμού των ενόρκων. Τώρα, επιχειρείται συρρίκνωση και στις πολυμελείς συνθέσεις, στη διάσκεψη, την ανταλλαγή επιχειρημάτων και αντεπιχειρημάτων για την ποινική ευθύνη και την επιμέτρηση ποινών. Τι νόημα έχει τότε η πραγματογνωμοσύνη και πώς θα ελέγχεται τότε, σε ποιο στάδιο της ανάκλησης και με ποιο περιεχόμενο θα παρεμβαίνει εξωδικαστικός παράγοντας;

Το ίδιο το Υπουργείο, έκανε λόγο για απαράδεκτες συνθήκες στις φυλακές και για μεγάλο συνωστισμό και συμφόρηση αλλά με το προτεινόμενο άρθρο 31 διευκολύνεται, αν δεν υπαγορεύεται, η κατάχρηση του μέτρου της προσωρινής κράτησης.

Για να τηρηθούν οι αρχές της δημοσιότητας και της αξιοπιστίας, το προτεινόμενο άρθρο 33, θα πρέπει να καταστήσει υποχρεωτική την τήρηση πρακτικών ήχου και να εισαχθεί και η βιντεοσκόπηση των διαδικασιών. Να σημειώσω ότι σχετικός νόμος υπάρχει από το 2005 αλλά έχει περιέλθει σε αχρηστία.

Είμαστε κατά της άμβλυσης ποινών σε πολλά αδικήματα οικονομικής φύσης, όπως και στην αβασάνιστη μεταφορά δικαστικής ύλης στα ειρηνοδικεία. Η μετατροπή των αδικημάτων των άρθρων 308, 314, 333, 361, 362, 381 και 407 από πλημμελήματα σε πταίσματα, αποτελεί υποβάθμιση των προστατευόμενων ενόμων αγαθών: υγεία, προσωπική ελευθερία και προσωπικότητα.

Με δεδομένο ότι τα προστατευόμενα έννομα αγαθά των ανωτέρω διατάξεων στηρίζονται στο Σύνταγμα -άρθρο 2 παράγραφος 1, άρθρο 5 παράγραφος 1 και άρθρο 21 παράγραφος 3- η μετατροπή της προσβολής αυτών από πλημμελήματα σε πταίσματα, αποτελεί υποβάθμιση του επιπέδου της παρεχόμενης προστασίας σε συνταγματικά έννομα αγαθά, γεγονός που αντίκειται στην αρχή της αποτελεσματικής προστασίας συνταγματικών αγαθών και στην αρχή της αναλογικότητας.

Σημειωτέον ότι η ανωτέρω ρύθμιση θα οδηγήσει στην παραγραφή όλων των εκκρεμών αδικημάτων, αφού είναι βέβαιον ότι μέχρι την εκδίκασή τους, θα παρέλθει διετία, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει και επαρκής αριθμός πταισματοδικών.

Με τις ρυθμίσεις των άρθρων 25, 33 παράγραφος 1 και 36, κακουργηματικές πράξεις -αναφέρω ενδεικτικά: δωροδοκία Βουλευτού, πλαστογραφία, παθητική δωροδοκία, δωροδοκία δικαστή, ψευδής βεβαίωση, διακινδύνευση ασφάλειας τηλεφωνικών επικοινωνιών, απιστία, απάτη, απιστία σε βάρος του δημοσίου- μετατρέπονται σε πλημμελήματα, γεγονός που σε κάποιες περιπτώσεις, ισοδυναμεί με αθώωση των δραστών αυτών λόγω παραγραφής.

Παρ' ότι στο κείμενο του σχεδίου νόμου δεν αναφέρεται αν καταλαμβάνονται και οι εκκρεμείς υποθέσεις και δεν αναφέρεται το περιεχόμενο των μεταβατικών διατάξεων, στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου υπό το άρθρο 25, αναφέρεται ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις δεν καταλαμβάνονται από την ισχύ των νέων διατάξεων.

Στο ίδιο πνεύμα, οι ειρηνοδίκες καλούνται να επιληφθούν και της αυτόφωρης διαδικασίας -τα πταίσματα- και μάλιστα με δημόσιο κατήγορο ακόμα και απλό αστυνομικό. Αστυνομικός δηλαδή, και ειρηνοδίκης, ο οποίος δεν θα έχει την προπαρασκευή της Σχολής Δικαστών, με οτιδήποτε αυτό συνεπάγεται για την

προστασία του κατηγορουμένου.

Οι ίδιες λίγο πολύ μεταβολές επιβάρυνσης των ολιγομελέστερων συνθέσεων, προτείνονται και στο πλαίσιο της πολιτικής και της διοικητικής δίκης. Έχουμε αντιρρήσεις για τον τρόπο που θα αντιμετωπίζονται πειθαρχικά και ως αντικείμενο ελέγχου οι δικαστικοί λειτουργοί και ο τρόπος που θα καλούνται να εκδικάζουν, όπως αυτά περιγράφονται στο πέμπτο μέρος του σχεδίου νόμου.

Επιχειρείται μία αστυνόμευση των δικαστών. Το σχέδιο νόμου, φτάνει ακόμα και στο να περικόπτονται αυθαίρετα νόμιμες απολαβές και τακτικές άδειες ή να μετατίθενται δυσμενώς λόγω χαμηλής παραγωγικότητας. Πάλι η παραγωγικότητα.

Με τις εν λόγω διατάξεις και με τη φιλοσοφία του σχεδίου νόμου, είναι αμφίβολο αν θα επιτευχθεί η επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης. Είναι όμως σίγουρο ότι θα πλήξουν τη λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών και την προστασία των πολιτών.

Εμείς επί της αρχής καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο και θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να σας πω ότι έχουμε καταθέσει δύο τροπολογίες.

Η μία, αφορά τα τροχαία δυστυχήματα και ζητούμε την επαφορά τους στις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας στην αρχική του μορφή, δηλαδή σε πλημμελήματα, διότι πολύ καλά γνωρίζουμε ότι έχουμε τη θλιβερή πρωτιά, να έχουμε ένα μικρό πόλεμο με πολλές χιλιάδες θύματα κάθε χρόνο.

Η δεύτερη, αφορά τους δικαστικούς υπαλλήλους, με την οποία ζητούμε η κατάταξή τους και η εξέλιξή τους, να είναι αρμοδιότητα του δικαστικού συμβουλίου, όπως προβλέπεται στα άρθρα 92 και 103 του Συντάγματος. Ζητάμε να τις κάνετε αποδεκτές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Βασίλειο Μουλόπουλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, δεκαεννέα μαθητές και μαθήτριες και μία συνοδός εκπαιδευτικός από το 5ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Εισερχόμεθα στον κατάλογο των αγορητών επί της αρχής.

Η Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Μαγνησίας κ. Ροδούλα Ζήση έχει το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Το υπό ψήφιση νομοσχέδιο αποσκοπεί, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην εξασφάλιση όλων των αναγκαίων νομικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων ώστε να εμπεδωθεί, όπως ακούστηκε και από τους εισηγητές, η ορθή απονομή της δικαιοσύνης.

Δεδομένου ότι η ελληνική έννομη τάξη από την άποψη του ουσιαστικού δικαίου βρίσκεται κατά κοινή ομολογία σε εξαιρετικό επίπεδο, στη σημερινή συγκυρία, η ορθή απονομή της δικαιοσύνης και η ίδια η έννοια της δίκης, συνδέεται άρρηκτα με την εύλογη διάρκεια αυτής. Και εκεί η χώρα μας έχει να αντιμετωπίσει ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα. Όπως γνωρίζουν όλοι όσοι εμπλέκονται με την καθημερινή δικαστηριακή πρακτική, το φαινόμενο των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης, έχει εξελιχθεί σε σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα στην προσφυγή του πολίτη στη δικαιοσύνη. Ο υπερκορεσμός των πινακίων των δικαστηρίων, ο προσδιορισμός υποθέσεων που σε πολλές περιπτώσεις καταλήγουν να εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό δύο, τρία ή και περισσότερα χρόνια αφού κατατεθούν, χωρίς να γίνει καν λόγος για την εκδίκασή τους σε δεύτερο βαθμό και οι αναβολές, είναι φαινόμενα γνωστά στους λειτουργούς της δικαιοσύνης, αλλά και σε όλους τους πολίτες, κύριε Πρόεδρε, που προσφεύγουν στη δικαιοσύνη, σύμφωνα με το θεμελιώδες και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους. Έτσι, όμως, τίθεται εν αμφιβόλω η τήρηση του άρθρου 20 του Συντάγματος, που κατοχυρώνει το ατομικό δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη.

Πράγματι, γίνεται δεκτό στη νομολογία και την επιστήμη ότι η

πλήρης εφαρμογή της εν λόγω συνταγματικής εγγύησης, συνεπάγεται και την ολοκλήρωση της δίκης σε εύλογο και κατά το δυνατό σύντομο χρόνο. Έτσι καθίσταται πρόδηλη η συναφής συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας, να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα που θα διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης με τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας και βεβαίως, διά της αποσυμφορήσεως των ελληνικών δικαστηρίων.

Οφείλουμε επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να λάβουμε υπ' όψιν μας τις τάσεις και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης, αφού η ελληνική έννομη τάξη δεν λειτουργεί εν κενώ αλλά είναι ενταγμένη οργανικά και διαδραστικά στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, που έχω την τιμή να είμαι Πρόεδρός της, είχε την ευκαιρία να εξετάσει τα δύομισι τελευταία χρόνια και με την παρουσία Υπουργών πολλές φορές –ο κ. Πεταλωτής έχει έρθει αρκετές φορές– μια σειρά ευρωπαϊκών νομοθετημάτων, που αποσκοπούν στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη-μέλη της Ένωσης. Νομοθετήματα που αφορούν τόσο στην ποινική δίκη, όσο και στην εκδίκαση υποθέσεων Αστικού, Εμπορικού και Οικογενειακού Δικαίου. Κοινή συνισταμένη όλων αυτών των ευρωπαϊκών νομοθετημάτων είναι η τάση της Ένωσης προς την απλοποίηση των διαδικασιών, την εναρμόνιση, την κωδικοποίηση και κυρίως την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης.

Βέβαια είναι αλήθεια και οφείλω να το πω εδώ ότι η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα ζητήματα της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, έχει την τάση να εστιάζει περισσότερο στο οικονομικό κομμάτι, με το σκεπτικό ότι μία εναρμόνιση και απλοποίηση των σχετικών κανόνων, θα διευκολύνει σημαντικά την ταχύτητα και τους όρους λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Πράγματι, ο οικονομικός παράγοντας είναι σημαντικός, ωστόσο πολύ σημαντικότερος είναι ο παράγοντας της δικαιοσύνης.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η υπερβολική καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου ρητώς αναφέρεται στην παράγραφο 2, το δικαίωμα του καθενός να δικαστεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός ευλόγου προθεσμίας. Κυρίως, όμως, οι καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης, πέραν της εύλογης προθεσμίας, παραβιάζουν το άρθρο 6 παράγραφος 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου περί δίκαιης δίκης. Είναι ένα πολλές φορές θλιβερό και ανησυχητικό προνόμιο της χώρας μας, να έχει στο παθητικό της έναν τόσο μεγάλο αριθμό καταδικών από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Στρασβούργου λόγω παραβίασης του άρθρου 6, παραβιάσεων, που στη συντριπτική τους πλειοψηφία, έχουν να κάνουν με την αναίτια καθυστέρηση της απονομής της δικαιοσύνης.

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, είναι ένα προϊόν σαφώς διαβούλευσης και δημοσίου διαλόγου με τις ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας, με τις ενώσεις των δικαστών και με τους δικηγορικούς συλλόγους της χώρας και λαμβάνει υπ' όψιν του όλα αυτά τα συνταγματικά, κοινωνικά και ευρωπαϊκά ζητήματα, που μόλις ανέφερα. Στόχος, είναι η ομαλή μετάβαση σε ένα δικαστικό σύστημα που θα ανταποκρίνεται στις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές αλλά και στις επιταγές του συνταγματικού νομοθέτη και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Τομές, όπως η ταχεία εκδίκαση των εργατικών διαφορών, θα ενισχύουν το περί δικαίου αίσθημα των εργαζομένων, που διεκδικούν δικαστικώς τα δικαιώματά τους και θα ενισχύσει την ασφάλεια δικαίου στις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Αυτήν την περίοδο στη χώρα μας, υπάρχουν πολλά τέτοια ζητήματα με εργοδότες και εργαζόμενους, με εργοστάσια που κλείνουν, με ομαδικές απολύσεις και θα πρέπει τα δικαστήρια εγκαίρως –πολύ γρήγορα, δηλαδή– να πάρουν τις αποφάσεις, σύμφωνα και με τους νόμους και με το Σύνταγμα. Η μεταφορά ύλης στα ειρηνοδικεία και η σύσταση μονομελών εφετείων, είναι τομές σχεδιασμένες να επιταχύνουν τη διαδικασία σε δίκες που δεν παρουσιάζουν περίπλοκα νομικά ζητήματα ή αποδεικτικές δυσκολίες.

Γνώμονας των νέων ρυθμίσεων του νομοσχεδίου, είναι να διασφαλίζονται τα δικαιώματα και συμφέροντα των πολιτών που έχουν ανάγκη δικαστικής προστασίας, μέσω της εκδίκασης των υποθέσεων τους εντός εύλογης και σύντομης προθεσμίας. Πιστεύω δηλαδή, ότι με αυτό το νομοσχέδιο, εκλογικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναβολής μιας δίκης.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, η ορθή απονομή της δικαιοσύνης, είναι θεμελιώδης αποστολή μιας εύρυθμης και σύννομης πολιτείας. Η ελληνική δικαιοσύνη βρίσκεται σε πολύ υψηλό επίπεδο, όσον αφορά στην επιστημονική αξιοσύνη και στην ηθική αρτιότητα των λειτουργών της. Αποστολή μας, όμως, είναι να αφαιρέσουμε τα εμπόδια που μπαίνουν καθημερινά στην επίτευξη του έργου τους. Αυτό επιδιώκει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο με ρυθμίσεις πολλές εκ των οποίων είναι πολύ σημαντικές και πολύ καινοτόμες. Για να πετύχει, όμως, τους στόχους που θέτει το νομοσχέδιο, θα χρειαστεί η σύμπραξη των λειτουργών της δικαιοσύνης. Οι Έλληνες δικαστές, αλλά και οι δικηγορικοί σύλλογοι της χώρας οφείλουν να αποτελούν τμήμα της προσπάθειας αυτής.

Επομένως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, εντοπίζω μια ανάγκη –και νομίζω ότι το έχετε υπ’ όψιν σας αυτό– διαβούλευσης και συμμετοχής όλων, στο ευγενές, πράγματι, εγχείρημα της συνολικής αναμόρφωσης και της αναβάθμισης της δικαιοσύνης της χώρας μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε την Αντιπρόεδρο κ. Ροδόλα Ζήση.

Το λόγο έχει τώρα ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας Θεσσαλονίκης κ. Ιωάννης Ιωαννίδης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με την ευκαιρία του σχεδίου νόμου που συζητάμε σήμερα, θα ήθελα πριν απ’ όλα να σχολιάσω για λίγο το προηγούμενο νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που είχε εισαχθεί στην Ολομέλεια πριν από τρεις εβδομάδες με τίτλο: «Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης».

Τα περίφημα αυτά μέτρα ήταν το εξής ένα: Το διάπλατο άνοιγμα των φυλακών για εκατοντάδες κρατούμενους, ακόμα και για αδικήματα που χαρακτηρίζονται από έντονη κοινωνική και ηθική απαξία. Πουθενά στο νομοσχέδιο, δεν αναφερόταν έστω κι ένα μέτρο για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης ή διαβίωσης, δηλαδή την επιτάχυνση της κατασκευής νέων σωφρονιστικών καταστημάτων, τον περιορισμό της έλλειψης χώρων, τη σίτιση, την υγιεινή, τις άδειες, τα ημερομίσθια, τον προαυλισμό και άλλα προβλήματα.

Έπρεπε, λοιπόν, το Υπουργείο, αυτά τα ζητήματα να τα επιλύσει ή τουλάχιστον να προσπαθήσει να τα επιλύσει, για τα οποία σίγουρα θα είχε την υποστήριξη όλων των πτερύγων. Επέλεξε, όμως, την εύκολη και χωρίς κόστος λύση, αναστατώνοντας τη Βουλή και τα κόμματα. Όλοι θα θυμούνται την ανεξήγητη εμμονή του κυρίου Υπουργού μέχρι το παρά πέντε της ψηφοφορίας να συμπεριλάβει οπωσδήποτε διατάξεις, με τις οποίες ευνοούνταν κάποιες κατηγορίες απ’ όσους εκτίουν ποινές ακόμα και δέκα ετών.

Τα υπενθυμίζω όλα αυτά, γιατί είχε επιχειρηθεί ουσιαστικά επέμβαση της νομοθετικής εξουσίας στο έργο της δικαστικής. Ανεπίτρεπτη δηλαδή, συμπεριφορά προς το θεσμό της δικαιοσύνης, πέρα από το γεγονός της αλλοίωσης του δικαιώματος του πολίτη στην ασφάλεια.

Όσον αφορά το νομοσχέδιο, πρέπει να πούμε ότι, πράγματι, αποτελεί μια φιλότιμη και σωστή προσπάθεια περιορισμού των δυσλειτουργιών της δικαιοσύνης. Στη Νέα Δημοκρατία, όπως άλλωστε έχουμε επανειλημμένα τονίσει, πιστεύουμε πως η απονομή της δικαιοσύνης προς όλους τους πολίτες, μπορεί να είναι ταυτόχρονα και γρήγορη και αποτελεσματική αλλά και ποιοτική. Η κατάσταση φυσικά που επικρατεί σήμερα στο χώρο της δικαιοσύνης, απέχει πολύ από το παραπάνω ιδανικό. Ενδεικτικά, να επαναλάβω δυο μόνο στοιχεία από όσα αναφέρθηκαν κατά τη συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή:

Πρώτον, τα κενά των ειρηνοδικών συνολικά σε όλη τη χώρα

ανέρχονται στα εκατόν ενενήντα εννέα. Δεύτερον, η συσσώρευση των υποθέσεων για παράδειγμα στο πολυμελές πρωτοδικείο, έχει ως συνέπεια τον προσδιορισμό της δίκης το 2014 χωρίς να ληφθούν υπ’ όψιν κάποιες πιθανές αναβολές, η δε έκδοση της οριστικής απόφασης, είναι σχεδόν αδύνατον να προσδιοριστεί χρονικά.

Όπως εύκολα μπορούν όλοι να αντιληφθούν, τα προβλήματα της δικαιοσύνης, καθώς και άλλα περισσότερα και σοβαρότερα, έχουν επιπτώσεις ακόμη και στο επίπεδο της δημοκρατίας που απολαμβάνουν οι πολίτες.

Κρίνεται, λοιπόν, απαραίτητο να λάβουν χώρα αλλαγές στη δικαιοσύνη σε τέτοιο βαθμό, που θα κατοχυρώνουν ή και θα ενισχύουν την ανεξαρτησία της και παράλληλα, θα εγγυώνται και την εύρυθμη λειτουργία της. Με αυτόν τον τρόπο, θα διατηρείται η εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς, θα προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ατομικές ελευθερίες και η πολιτεία θα εξακολουθεί να αποτελεί τον εγγυητή του κράτους δικαίου.

Όλα τα παραπάνω, δεν τα αναφέρω ως διαπιστώσεις και ως ευχολόγια. Πιστεύω, πραγματικά, ότι πρόθεση όλων των συναδέλφων Βουλευτών και κυρίως όσων είναι και νομικοί, είναι να συμβάλλουν με εξειδικευμένες προτάσεις και ιδέες, στην βελτιστοποίηση των διατάξεων του νομοσχεδίου και όχι απλά στον καλλωπισμό τους.

Να κάνω κάποια ειδικά και γενικά σχόλια:

Πρώτον, η προσπάθεια αποσυμφόρησης των δικαστηρίων από τον υπερβολικό αριθμό υποθέσεων σε εξέλιξη, με βρίσκει φυσικά σύμφωνο. Όμως, μια από τις κύριες αιτίες αυτής της συσσώρευσης και της υπερβολικής διάρκειας των διοικητικών δικών, δεν είναι μόνο η λεγόμενη δικομανία των πολιτών αλλά και η αλόγιστη άσκηση ένδικων μέσων από το δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για ήσσονος σημασίας υποθέσεις που αποτελούν σημαντικό ποσοστό του αριθμού των εκκρεμών δικών.

Επομένως, καλό θα ήταν να ληφθούν μέτρα και προς αυτήν την κατεύθυνση.

Δεύτερον, εντύπωση μου δημιουργούν όσα αναφέρονται σε επιστολή του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, όπως τουλάχιστον αναγράφονται στον Τύπο. Αναφέρεται σε σοβαρά προβλήματα στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης επί οικονομικών εγκλημάτων σε βάρος του δημοσίου. Προσθέτει επίσης ότι παρά το σημαντικό έργο της οικονομικής αστυνομίας, αυτό υπονομεύεται από το γεγονός ότι για τη συντριπτική πλειοψηφία των συλληφθέντων, απλά ορίστηκε δικάσιμος και αφέθηκαν ελεύθεροι. Προτείνει δε και μια σειρά μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης.

Θα ήθελα να ενημερωθώ, αν ελήφθησαν υπ’ όψιν τα στοιχεία αυτής της επιστολής στο παρόν σχέδιο νόμου.

Τρίτον, είναι φυσικά θετικό στοιχείο η ανακούφιση των πλημμελειοδικείων από την πληθώρα των υποθέσεων. Όμως, πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να ενισχύσουμε τα ειρηνοδικεία, ώστε αυτή η παράλληλη μετακίνηση σημαντικού όγκου ύλης προς αυτά, να μη μεταφέρει απλώς το πρόβλημα. Ήδη η κατάσταση και στα ειρηνοδικεία οδεύει προς το έμφραγμα, δεδομένων και των εκατοντάδων αιτήσεων από φυσικά πρόσωπα, για ρυθμίσεις οφελών.

Τέταρτον, στα θετικά του νομοσχεδίου, είναι και η πρόβλεψη για πρώτη φορά ότι η υπηρεσιακή εξέλιξη των δικαστικών λειτουργών, εξαρτάται από το βαθμό της επιμέλειας και της συμβολής τους στην έκδοση της δικαστικής απόφασης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εκτίμησή μου είναι ότι οι διατάξεις του νομοσχεδίου κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, πράγμα που μου επιτρέπει να ψηφίσω θετικά επί της αρχής. Είτε και ο εισηγητής μας ο κ. Τζαβάρας ότι ήταν υποδειγματική η διαδικασία στην επιτροπή και διορθώθηκαν ή συμπληρώθηκαν διατάξεις. Αποσύρατε τη διάταξη που αφορούσε τα άτομα που διευκολύνουν την είσοδο των λαθρομεταναστών.

Κύριε Υπουργέ, πρέπει να δείτε πάλι το θέμα των διαζυγίων. Για παράδειγμα, στο εξάμηνο τα παιδιά μπορεί να επανέλθουν. Το σωστό είναι να κάνουμε προσπάθεια, ώστε η οικογένεια να μένει ενωμένη. Η γρηγοράδα είναι γρηγοράδα αλλά η οικογένεια

είναι πάνω από όλα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Ιωαννίδη.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής Β' Αθηνών του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ σωστά έχει ειπωθεί ότι χρειάζεται και ορθή και ταχεία απονομή της δικαιοσύνης. Αυτό, όμως, δεν γίνεται, γιατί στο Συμβούλιο της Επικρατείας παραδείγματος χάριν εκδικάστηκαν οκτώ χιλιάδες επτακόσιες υποθέσεις και εκκρεμούν τριάντα πέντε χιλιάδες, στο Ελεγκτικό Συνέδριο εκκρεμούν τριάντα χιλιάδες υποθέσεις έξι χρόνια, στα Διοικητικά Δικαστήρια εκκρεμούν τετρακόσιες εξήντα έξι χιλιάδες υποθέσεις εκ των οποίων οι εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδες είναι φορολογικές, στην Εισαγγελία Εφετών περιμένουν πεντέμισι χιλιάδες κακουργήματα να εκδικαστούν. Τώρα, κυριολεκτικά, έχουν μπλοκάρει και τα ειρηνοδικεία από το φόρτο εργασίας. Φτάνει, όμως, μόνο οι δικαστές γι' αυτό; Ας πούμε την αλήθεια επιτέλους.

Είμαστε ένας λαός, που έχει ιδιαίτερη ροπή προς τη φιλονικία μέσω των δικαστηρίων. Ποιος, όμως, διευκολύνει και ενθαρρύνει αυτήν τη διαστροφή; Μα το ίδιο το κράτος, το οποίο δεν καθιερώνει επιτέλους μια τσουχτερή οικονομική επιβάρυνση για όποιον τσάμπα και βερσεσέ απασχολεί τα δικαστήρια. Γιατί στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν παρατηρείται το φαινόμενο που ξέρουμε όλοι στην Ελλάδα; Γιατί πολύ απλά, το να απασχολήσεις τσάμπα και βερσεσέ εισαγγελείς, ανακριτές, δικαστές, γραμματείς, επιμελητές κ.λπ., είναι εξαιρετικά επώδυνο οικονομικά. Και έτσι αποθαρρύνεται ο κάθε διαταραγμένος, ο κάθε θρασύς, ο κάθε πλαστογράφος, να απασχολεί το κράτος και τις υπηρεσίες του με τις εμμονές του. Αποθαρρύνεται ο βλαμμένος να απασχολεί το κράτος με τις εμμονές του για να βγάλει τα εσώψυχά του και τα συμπλέγματά του.

Σήμερα ούτε το παράβολο των 300 ευρώ ούτε καν των 3.000 ευρώ, αποτελούν πρόβλημα για εκείνη παραδείγματος χάριν τη σεσημασμένη πλαστογράφο, η οποία οικονομούσε επί χρόνια 3.500 ευρώ ανά κεφαλή λαθρομετανάστη, για να τον νομιμοποιεί από το παράθυρο με κομπίνες και πλαστογραφίες, η οποία παρ' όλα αυτά, εμφανίζεται σαν κυρία στα δικαστήρια, κάνει ψευδείς δηλώσεις παρουσία ανακριτών, παραπλανεί δικαστές και άλλες δημόσιες υπηρεσίες, στρέφεται κατά όποιου γουστάρει και όλα αυτά δωρεάν, προκειμένου να ικανοποιήσει τις αρρωστημένες επιδιώξεις και εμμονές της. Και όλα αυτά τα τρελά και τα παλαβά, γίνονται σήμερα στη συγκεκριμένη εισαγγελία και έτσι σοβαροί υπάλληλοι, σοβαροί ανακριτές, σοβαροί δικαστές κ.λπ. ασχολούνται –λες και δεν έχουν δουλειά– με τέτοιου είδους σούργελα.

Ουσιώδες και γλαφυρό, είναι το υπόμνημα της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών –την οποία θα καταθέσω για τα Πρακτικά– όπου περιγράφεται η κατάσταση στα διοικητικά δικαστήρια. Εξίσου ενδιαφέρον είναι και το υπόμνημα της Ένωσης Ελλήνων Εργατολόγων –το οποίο επίσης θα καταθέσω για τα Πρακτικά– όπου πολύ σωστά, οι δικαστικοί λειτουργοί διαμαρτύρονται για την περικοπή των αμοιβών τους οι οποίες περιορίστηκαν –και αυτή είναι η αλήθεια– πάνω από 40% και είναι οι χαμηλότερες πλέον σε όλη την Ευρωζώνη.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το ίδιο άλλωστε γίνεται, παρά τις τερατώδεις ψευτιές που ακούτε από κάποιους λαϊκατζήδες της τηλεόρασης, τηλελαϊκιστές, και με τους Έλληνες Βουλευτές, των οποίων η αποζημίωση μειώθηκε κοντά στο 60%. Δεν είναι αρκετό, όμως. Αν είναι δυνατόν να είμαστε Βουλευτές και να πληρώνουμε και από πάνω! Αυτό ακούμε. Ακούμε τα πάντα για τους Βουλευτές, ποτέ, όμως, για τους διευθύνοντες συμβούλους των ΔΕΚΟ, ποτέ για τον Πρόεδρο του ΟΠΑΠ, ποτέ για τον Πρόεδρο των Ελληνικών Πετρελαίων ή για τον Διευθύνοντα Σύμβουλο των Ελληνικών Πετρελαίων ή για τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΔΕΗ. Εκεί δεν υπάρ-

χει αναφορά για τις αμοιβές. Γιατί όλοι αυτοί οι διορισμένοι στις ΔΕΚΟ δίνουν διαφήμιση και πακέτα ενώ ο Βουλευτής ούτε μαχαίρι έχει ούτε πεπόνι.

Θετική είναι η ρύθμιση στο νομοσχέδιο περί ηλεκτρονικής κατάθεσης προτάσεων και άλλων εγγράφων από τους διαδικίους καθώς και η ηλεκτρονική έκδοση δικαστικών αποφάσεων από τον εισηγητή δικαστή.

Άκουσα το επιχείρημα από κάποιους ότι δεν ξέρουν όλοι οι παλαιοί δικαστές από χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σωστό είναι αυτό και γι' αυτό υπάρχουν οι γραμματείς. Υπάρχουν υπάλληλοι, οι οποίοι ξέρουν πολύ καλά να χειρίζονται υπολογιστές και μπορούν να δακτυλογραφήσουν άνετα τις αποφάσεις.

Εν κατακλείδι, προφανώς οι δικαστές δεν είναι οι αποκλειστικά υπεύθυνοι για την αρνησιδικία ή μάλλον –για να το πούμε πιο σωστά– για τη μη εύλογη χρονική διάρκεια των δικών.

Ούτε στέκει να λέμε ότι αν υπάρχει καθυστέρηση στην έκδοση των αποφάσεων θα στερείται ο δικαστής του δικαιώματος των δικαστικών διακοπών.

Ελπίζω, κύριε Υπουργέ –αστειεύομαι φυσικά– να μην υπάρξει ερμηνευτική εγκύκλιος, σύμφωνα με την οποία το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα παίρνει το διαβατήριο του δικαστή ή θα του παίρνει τα κλειδιά του αυτοκινήτου, για να μην πηγαίνει διακοπές. Δεν θα το κάνετε αυτό.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Αυτό δεν έχει καμμία σχέση με το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο έχει να κάνει με αυτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Θα παίρνει τα κλειδιά του αυτοκινήτου του δικαστή; Όχι.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Μπαίνει αυτό για να μην υπάρχει το πρόβλημα ότι το Υπουργείο αποφασίζει γι' αυτό. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο αποφασίζει γι' αυτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Εντάξει.

Ελπίζω πάντως να μη φθάσουν οι δικαστές να μην μπορούν να πάνε διακοπές ή να τους παίρνει κανείς το διαβατήριο ή την ταυτότητα και να μην μπορούν να ταξιδέψουν, επειδή έχουν αργήσει να βγάλουν μία απόφαση, στην οποία συνήθως δεν φτάνει, διότι τότε τα μιλάμε για επιθεωρησιακό νούμερο και όχι για διάταξη νόμου.

Ας δει, λοιπόν, το κράτος την καμπούρα του και πού φτάνει και ας αποθαρρύνει τον κάθε γραφικό να ταλαιπωρεί δικαστήρια και δικαστές. Η απλή λογική –δυστυχώς το ξέρουμε καλά, το έχουμε νιώσει όλοι– και το μέτρο συνήθως ηττώνται στην Ελλάδα, χάνονται δηλαδή. Θριαμβεύουν ο λαϊκισμός, τα σούργελα, οι τεμπέληδες και τα «βύσματα». Αυτή είναι δυστυχώς η αλήθεια. Όταν όλοι αυτοί πάψουν να ταλαιπωρούν το κράτος και παράλληλα το κράτος αποφασίσει να σοβαρευθεί και το ίδιο, τότε και οι Έλληνες θα αισθανθούν ότι οι θυσίες τους οποίες κάνουν πιάνουν τόπο και παράλληλα ότι απονέμεται σωστά και γρήγορα η δικαιοσύνη.

Όσο για την αλαζονική τρόικα, η οποία έκανε τον τσαμπουκά να πάει στην Σχολή Ευελπίδων για να ελέγξει εκεί το τι συμβαίνει, ελπίζουμε την άλλη φορά που θα πάει στη Σχολή Ευελπίδων, να είναι για να λογοδοτήσει η τρόικα για την καταστροφή που επέφερε σε αυτόν τον τόπο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Κωνσταντίνου Αϊβαλιώτη.

Παρακαλείται η κ. Μαρία Κυριακοπούλου, Ανεξάρτητη Βουλευτής του Νομού Αχαΐας, να λάβει το λόγο.

Ορίστε, κυρία Κυριακοπούλου, έχετε το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το δικαίωμα έννομης προστασίας και δικαστικής ακρόασης δεν είναι απλά ένα συνταγματικά προστατευόμενο δικαίωμα. Είναι ένα θεμελιώδες δικαίωμα και άμεσα συνυφασμένο με την ίδια την υπόσταση του κράτους δικαίου. Είναι ένα δικαίωμα η πραγμάτωση του οποίου καλλιεργεί στους πολίτες αίσθημα δικαιοσύνης και ασφάλειας, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Και ενώ το δικαίωμα της έννομης προστασίας έχει άμεση

εφαρμογή χωρίς ανάγκη έκδοσης εκτελεστικού νόμου, εντούτοις η άσκησή του εξαρτάται τελικά από τους εκάστοτε ισχύοντες οικονομικούς κανόνες, που αναλόγως το τι προβλέπουν μπορούν να φτάσουν ακόμη και σε αναίρεση δικαιώματος.

Για το λόγο αυτό, η χώρα μας έχει επανειλημμένως καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Διότι αν και η παροχή έννομης προστασίας προστατεύεται ως ατομικό δικαίωμα, στην πράξη, λόγω των επιμέρους δικονομικών διατάξεων και λοιπών βέβαια παραγόντων όπως είναι οι ελλείψεις προσωπικού και υποδομών, τελικώς η προσφυγή στη δικαιοσύνη δεν εγγυάται την πλήρη αποκατάσταση της επελθούσας βλάβης και την αποτελεσματική κατοχύρωση των δικαιωμάτων του προσφεύγοντος. Και αυτό, λόγω των μεγάλων καθυστερήσεων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, στην εκδίκαση, στην έκδοση απόφασης, αλλά και στην καθυστερημένη της.

Να σημειωθεί ότι επάνω από τα 2/3 των καταδικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της Ελλάδας, αφορούν καθυστερήσεις απονομής δικαιοσύνης.

Μόνο το 2009, από τις εξήντα εννέα καταδικές της Ελλάδας, οι σαράντα μία αφορούσαν στην αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εκδίκαση και σε κάθε καταδίκη υποχρεωνόμαστε να καταβάλλουμε αποζημιώσεις που κυμαίνονται από τρεις έως δεκατρείς χιλιάδες ευρώ για κάθε προσφεύγοντα.

Άλλωστε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο είχε επανειλημμένως διατυπώσει την άποψη ότι «δίκαιη δίκη» δεν είναι μόνο αυτή που διεξάγεται από ανεξάρτητους δικαστές και αμερόληπτους, αλλά και αυτή που διεξάγεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, ώστε να μην καθίσταται η δικαιοσύνη γράμμα κενό.

Διότι, είναι βέβαιο ότι ακόμη και η αποδοχή του αιτήματος του προσφεύγοντος δεν συνιστά αποτελεσματική έννομη προστασία αν η δικαιοσύνη δεν αποδοθεί συντόμως, όπως συνάγεται από το άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος και όπως ρητά ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Σίγουρα το μεγάλο πρόβλημα των καθυστερήσεων στη δικαιοσύνη δεν είναι κάτι καινούργιο. Άλλωστε μέσα σε ένα χρόνο έχουμε κάνει και άλλες αντίστοιχες προσπάθειες με τους ν. 3900 και 3904/2010, το ν.3994 του 2011 για τη βελτίωση και επιτάχυνση της διοικητικής, ποινικής και πολιτικής δικαιοσύνης αντίστοιχα και αναμένουμε να αποδώσουν και αυτές τα σχετικά αποτελέσματα.

Το σημερινό, λοιπόν, νομοσχέδιο συμπληρώνει τους νόμους αυτούς σε μία κρίσιμη χρονική στιγμή. Δεν διορθώνει απλώς τα κακώς κείμενα στον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης, αλλά και ενισχύει με τον τρόπο αυτό το αίσθημα ασφάλειας στην αγορά, στην πιο δύσκολη οικονομική συγκυρία για τη χώρα μας.

Το μεγαλύτερο κόστος από τις καθυστερήσεις της δικαιοσύνης, πέρα βέβαια από το πλήγμα στη λειτουργία μιας ευνομούμενης πολιτείας, δεν είναι οι καθόλου ευκαταφρόνητες βέβαια αποζημιώσεις που καλούμαστε κάθε φορά να καταβάλουμε. Αυτές απλώς είναι το άμεσο αποτιμητέο κόστος. Η μεγαλύτερη ζημία στην οικονομία μας επέρχεται από την ανασφάλεια που γεννάνται στους πιθανούς επενδυτές.

Ένα αξιόπιστο, λοιπόν, και ταχύ σύστημα απονομής δικαιοσύνης φέρνει σταθερότητα σε όλους τους τομείς, στην κοινωνική, αλλά και την οικονομική ζωή του τόπου, δημιουργώντας έτσι πρόσφορο έδαφος για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τόνωση της επιχειρηματικότητας και γενικά της οικονομικής δραστηριότητας. Σε αυτό ακριβώς συντελούν και οι διατάξεις του σημερινού νομοσχεδίου.

Μεταξύ των νέων ρυθμίσεων θα αναφέρω ενδεικτικά, διότι ο εισηγητής της Πλειοψηφίας αναφέρθηκε διεξοδικότερα, την ταχεία διεκπεραίωση απλών υποθέσεων που απασχολούν τα δικαστήρια και ταλαιπωρούν τους πολίτες ασκόπως, (όπως τα συναινετικά διαζύγια, τη δημοσίευση καταστατικού σωματείου, τη δημοσίευση και κήρυξη κύριας διαθήκης, την έκδοση κληρονομητηρίου κ.λπ.), το σύντομο προσδιορισμό των εργατικών διαφορών και των υποθέσεων που αφορούν σχέσεις γονέων και τέκνων, την έκδοση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων μέσα σε σαράντα οκτώ ώρες, την απλοποίηση της διαδικασίας αναγκα-

στικής εκτέλεσης και διαταγής απόδοσης μισθίου.

Επιπλέον, μεγάλος όγκος υποθέσεων μεταφέρεται στα ειρηνοδικεία και σε μονομελή δικαστήρια ελαφρύνοντας ακόμη περισσότερο τις πολυμελείς συνθέσεις. Ιδιαίτερη σημασία έχει αυτό στις οικονομικού αντικείμενου διαφορές των διοικητικών δικαστηρίων, όπου οι διαφορές έως εκατόν πενήντα χιλιάδες ευρώ, που μέχρι σήμερα δικάζονταν από το τριμελές πρωτοδικείο, μεταφέρονται στο μονομελές.

Είναι ανάγκη να διεκπεραιωθούν άμεσα όσο το δυνατόν περισσότερες εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις, προκειμένου να εισπραχθούν τα οφειλόμενα και να περιοριστούν οι συνεχώς διογκούμενες φορολογικές επιβαρύνσεις των συνεπών πολιτών.

Αρκεί να σκεφθούμε ότι, σύμφωνα με στοιχεία που έχει δώσει το ίδιο το Υπουργείο, μέχρι τον Οκτώβριο του 2011, τριάντα εννέα χιλιάδες φορολογικές υποθέσεις εκκρεμούσαν στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, χωρίς βέβαια να γνωρίζουμε το ποσό των οφειλομένων φόρων στο οποίο αυτές αντιστοιχούν.

Επίσης, σημαντικές είναι οι διατάξεις για την επιτάχυνση της διαδικασίας παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας στο προσυμβατικό στάδιο των δημοσίων συμβάσεων και οι διατάξεις για τις στρατηγικές επενδύσεις.

Είναι επιτακτική ανάγκη για ταχύτατη επίλυση ζητημάτων που ανακύπτουν σχετικά με τις παραγωγικές επενδύσεις που επιφέρουν αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική εθνική οικονομία και προάγουν την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τέλος, είναι σημαντικό ότι αν και οι διατάξεις αυτές δεν αποδίδουν και παρατηρούνται πάλι αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης, θα αναζητούνται ευθύνες ακόμη και με περικοπή αποδοχών.

Παράλληλα, θεσπίζεται και δικαίωμα αποζημίωσης των διαδίκων λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της διοικητικής δίκης με αίτηση στα ελληνικά δικαστήρια χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ).

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή η καθυστέρηση απονομής της δικαιοσύνης τραυματίζει την ίδια την ουσία της δημοκρατίας και έτσι συμβάλλει στο έλλειμμα της, το σημερινό νομοσχέδιο αποτελεί μία απάντηση.

Γι' αυτό πιστεύω ότι συμπληρωματικά και με τις άλλες διατάξεις που έχουν ήδη ψηφιστεί θα αλλάξει προς το καλύτερο το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης προς το συμφέρον των πολιτών της χώρας, αλλά και των εργαζομένων στο χώρο αυτό.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολυδωρας): Ευχαριστούμε την κ. Μαρία Κυριακοπούλου.

Παρακαλείται ο κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας του Νομού Αιτωλοακαρνίας, να λάβει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Καραγκούνη, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις τόσο δύσκολες στιγμές που διανύουμε ως χώρα, οι θεσμικοί φορείς αυτού του κράτους, η ίδια η λειτουργία των κρατικών δομών, θα πρέπει να εγγραφούν ότι το οικοδόμημα που λέγεται Ελλάδα θα πρέπει να σταθεί στα πόδια του, θα πρέπει να βρει το βηματισμό του, θα πρέπει να είναι έτοιμο σε πολύ λίγο καιρό να κάνει τα άλματα που χρειάζονται.

Ας μην γελιόμαστε. Ό,τι αποφασίστηκε προχθές από το Ευrogroup δεν είναι τίποτε άλλο από αυτό που διάφορα επίσημα χείλη εξέφρασαν ως την τελευταία ευκαιρία για την Ελλάδα να σώσει την παρτίδα.

Η τελευταία αυτή ευκαιρία απαιτεί –πέρα από τη σκληρή δημοσιονομική προσαρμογή που επιφυλάσσεται στον ελληνικό λαό– και έναν δεύτερο παράγοντα, την πολυπόθητη ανάπτυξη, μια ανάπτυξη που πέρα των άλλων παραγόντων χρειάζεται ως αναγκαίο προαπαιτούμενο για να επιτευχθεί τη σωστή λειτουργία των θεσμικών φορέων αυτού του κράτους, οι οποίοι θα πρέπει

να λειτουργούν απλά, σύντομα και υποδειγματικά.

Στη μεγάλη προσπάθεια αναγέννησης της χώρας, η δικαιοσύνη εκ των πραγμάτων θα αποτελέσει την προμετωπίδα και βασικό εργαλείο επιτυχίας. Δεν χρειαζόμαστε μια δικαιοσύνη που να δημιουργεί ανασφάλεια στον πολίτη, αίσθηση ατιμωρησίας και αρνησιδικίας –για το πω καλύτερα, γιατί δεν μου αρέσει αυτός ο όρος- αίσθηση μη έγκαιρης και σε εύλογο χρόνο απονομής της, ούτε βέβαια μια δικαιοσύνη που διώχνει τις επενδύσεις, που υπονομεύει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Με την έννοια αυτή και στη λογική της συνδρομής του δικαίου συστήματος στην εθνική αυτή προσπάθεια, δεν θα μπορούσαμε ως Νέα Δημοκρατία να είμαστε αντίθετοι σε νομοθετικές πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την καλύτερη λειτουργία της δικαιοσύνης. Τόσο οι Έλληνες όσο και οι ξένοι επαγγελματίες και επενδυτές επιζητούν ένα αποτελεσματικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης που εξασφαλίζει έσοδα για το κράτος και ένα φιλικό περιβάλλον, για να αναπτύξουν τη δραστηριότητά τους, ευνοώντας έτσι τις εξαγωγές και την παραγωγικότητα.

Όμως, έχω την εντύπωση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι ακριβώς η ελληνική πολιτεία που όλα αυτά τα χρόνια κώφευε ή έκανε τα στραβά μάτια στα μεγάλα και σημαντικά προβλήματα που αντιμετώπιζε, θα δυσκολευθεί ιδιαίτερα να επιλύσει σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα δυσλειτουργίες και αστοχίες ετών.

Αυτό δεν συμβαίνει παντού; Ό,τι δεν φτιάξαμε όλα αυτά τα χρόνια, ερχόμαστε υπό την πίεση των δανειστών μας να τα φτιάξουμε όπως-όπως σήμερα σε όλους τους τομείς και βεβαίως και στη δικαιοσύνη. Αποποινικοποιούμε αδικήματα, αποφυλακίζουμε κακούργους, βάζουμε προθεσμίες ανέφικτες να πληρωθούν, μεταφέρουμε αρμοδιότητες χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία τόσο σε έμπυχο υλικό όσο και σε υποδομές.

Φιλόδοξο και αξιόλογο το σημερινό νομοσχέδιο που φέρνεται, κύριε Υπουργέ, το οποίο βεβαίως και θα στηρίξουμε γιατί κινείται με σωστό ορίζοντα και προσανατολισμό, προϊόν πραγματικής προσπάθειας και κόπου από μέρους σας και των συνεργατών σας.

Έχω την εντύπωση όμως ότι στη γενική θεώρησή του θα έχει ιδιαίτερες δυσκολίες για να εφαρμοστεί. Προβλέπονται αλλαγές που σίγουρα θα βοηθήσουν, όμως ο στόχος της γρήγορης απονομής της δικαιοσύνης και συνακόλουθα της δίκαιης δίκης –πιστέψτε με- δεν θα είναι εύκολο να επιτευχθεί.

Η δικαιοσύνη στην Ελλάδα είναι γνωστό ότι καθυστερεί υπερβολικά. Οι καταδίκες από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αυξάνονται και δυστυχώς η βραδύτητα στην απονομή δικαιοσύνης μεταφράζεται σε οικονομικούς δείκτες. Το νομοσχέδιο φέρει εκατοντάδες τροποποιήσεις και το αν θα αποδειχθούν λειτουργικές είναι ένα ερώτημα, στο οποίο θα απαντήσει ο χρόνος και βεβαίως η πράξη.

Υπάρχουν αμφιβολίες; Υπάρχουν. Αμφισβητήσεις; Επίσης, υπάρχουν. Δύσκολο να απαντήσεις για το αν το γρήγορο συναινετικό διαζύγιο και η κατάργηση του εξάμηνου διαστήματος περίσκεψης δεν θα οδηγήσει τα ζευγάρια σε βιαστικές αποφάσεις, μείζον θέμα, με ηθικοκοινωνικές –αν θέλετε- προεκτάσεις και με ιδιαίτερη νομική βαρύτητα.

Δύσκολο να συμπεράνεις αν η καθιέρωση του μονομελούς εφετείου για κακούργηματα φορτώνει ή όχι μεγάλο βάρος στους ώμους ενός μόνο δικαστή για υποθέσεις που αφορούν σε στέριση ελευθερίας. Ακόμα δυσκολότερο να πεις αν η διάταξη αυτή είναι συμβατή με τη βασική αρχή, κατά την οποία τα σοβαρότερα εγκλήματα πρέπει να δικάζονται και από δικαστές με μεγαλύτερη πείρα. Η ρύθμιση αυτή τελικά θα συμβάλει στην επιτάχυνση ή θα οδηγήσει στην καθυστέρηση;

Βολική η μετατροπή σε πταίσμα κάποιων ποινικών αδικημάτων, αφού θα επιφέρει ελάφρυνση του φόρτου εργασίας των εμπλεκόμενων στο σύστημα απονομής της ποινικής δικαιοσύνης. Δεν παύουν όμως τα συγκεκριμένα πλημμελήματα να είναι κάποια ηθικής και κοινωνικής απαξίας, όπως η απειλή, η εξύβριση, η απλή δυσφήμιση, η αυτοδικία.

Ευκαίο, επίσης, από όλους μας –και ιδιαίτερα από τους νομικούς- είναι να εκδίδονται άμεσα οι αποφάσεις σε ειδικές διαδικασίες και στα ασφαλιστικά μέτρα, καθώς επίσης και οι εργατικές διαφορές να προσδιορίζονται πολύ γρήγορα και να έχουμε

αποφάσεις άμεσα. Όμως, πρέπει να δούμε πόσο εφικτό είναι αυτό.

Θετική είναι και η ρύθμιση της δικαστικής μεσολάβησης, θεσμός που όλοι θέλουμε να λειτουργήσει. Όμως, πέρα από την αλλαγή νοοτροπίας των διαδίκων, που είναι αναγκαία για να λειτουργήσει ο θεσμός αυτός –και εκεί όντως χρειάζεται να γίνει χωρίς την ύπαρξη επαρκούς αριθμού δικαστών και κατάλληλων υποδομών, θα μπορέσει ρεαλιστικά να λειτουργήσει; Επίσης, θετική είναι η ρύθμιση της διαδικασίας στα πολυμελή πρωτοδικεία. Χωρίς όμως την ύπαρξη επαρκούς αριθμού δικαστών, αιθουσών και γραμματέων, μπορεί να έχει ουσιαστικά αποτελέσματα;

Αναμφισβήτητη είναι ελπιδοφόρα η μεταφορά υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας από τα πρωτοδικεία στα ειρηνοδικεία που αποφορτίζει τον όγκο δουλειάς των πρωτοδικείων. Μπορεί όμως, από την άλλη, να δώσει οριστική απάντηση ή θα αποτελέσει μετάθεση και ανακύκλωση του προβλήματος, δεδομένου ότι ακόμη και με την πρόσληψη των ογδόντα ειρηνοδικών, δεν θα είναι και πάλι ικανός ο αριθμός των δικαστών, ενώ υπάρχει ήδη έλλειψη προσωπικού και δικαστικών γραμματέων;

Ακόμη, θετική είναι η πρόβλεψη του άρθρου 64 για τις διαφορές που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του ν. 3894/2010 για στρατηγικές επενδύσεις, όπως και η επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον του ελεγκτικού συνεδρίου.

Σημαντικά επίσης είναι και τα άρθρα που αφορούν τον Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και κατάσταση των δικαστικών λειτουργών. Φιλόδοξη είναι η ρύθμιση για περικοπή μισθού και δικαστικών διακοπών στους δικαστικούς λειτουργούς που καθυστερούν στην έκδοση των αποφάσεων ή στην εκπλήρωση του έργου τους.

Λαμβανόμενων όμως υπ' όψιν των παρούσων συνθηκών και των κενών σε δικαστικούς λειτουργούς, πιθανότατα η ρύθμιση αυτή θα λειτουργήσει εκφοβιστικά στους δικαστές, με αποτέλεσμα στο βωμό της επιτάχυνσης να θυσιαστεί η ποιότητα των αποφάσεων και η ορθή απονομή της δικαιοσύνης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θα μπορούσα να απαριθμώ πολλές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο παρόν νομοσχέδιο που καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα, δηλαδή στο χρόνο, στο πόσο αποτελεσματικές και ρεαλιστικές προς υλοποίηση θα είναι αυτές οι πράγματι θετικές ρυθμίσεις και κυρίως κατά πόσο θα υποστηριχθούν τόσο από τους δικαστικούς και από τους άλλους συλλειτουργούς της δικαιοσύνης όσο βέβαια και από τις υποδομές.

Το λέω αυτό, κύριε Υπουργέ, διότι γνωρίζετε πολύ καλύτερα πως στην ουσία για να επιτευχθούν οι αισιόδοχοι στόχοι που θέτουμε –που σήμερα είναι παραπάνω από αναγκαίοι- χρειάζεται και αλλαγή νοοτροπίας από όλους, αλλά βεβαίως και η διασφάλιση των αναγκαίων υποδομών, για να μπορέσει επιτέλους η δικαιοσύνη και ορθά να λειτουργεί και σε εύλογο χρονικό διάστημα, αλλά βεβαίως και προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Καραγκούνη.

Θα ήθελα να ανακοινώσω προς το Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Κύρωση της διεθνούς σύμβασης για την ίδρυση του Κέντρου Επιβολής του Νόμου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη – Southeast European Law Enforcement Center (Selec)».

Το λόγο έχει τώρα η κ. Βασιλική Τσονογλου-Βυλλιώτη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ στο Νομό Βοιωτίας.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ-ΒΥΛΛΙΩΤΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ναι, είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη να τυγχάνει δίκαιης και ταχείας ακρόασης ενώπιον των δικαστηρίων και να προστατεύεται άμεσα, αλλά πάνω απ' όλα, σύμφωνα με το γράμμα του νόμου, μια κατοχύρωση η οποία ισχύει και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιω-

μάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τη δίκαιη δίκη κατοχυρώνονται κορυφαίες εκφάνσεις των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων που βρίσκουν εφαρμογή και στην ποινική και στη διοικητική δίκη. Με την έννοια «δίκαιη δίκη» γίνεται αναφορά στην έγκαιρη, ουσιαστική και αδιάβλητη από δικονομικές εγγυήσεις διεξαγωγή της και όχι στην ορθότητα της απόφασης.

Η δίκαιη δίκη, λοιπόν, πρέπει να είναι προσανατολισμένη όχι μόνο στην προστασία της κοινωνίας και την καταστολή του εγκλήματος, αλλά και στην ανάγκη προστασίας του κατηγορουμένου. Η προστασία αυτή επιτυγχάνεται με την εξασφάλιση για τον κατηγορούμενο όλων εκείνων των μέσων που χρειάζεται για να υπερασπιστεί τον εαυτό του, αποτρέποντας βεβαίως μια άδικη κατάδικη ή μια υπερβολικά αυστηρή ποινή.

Με λύπη μου και μετά από τόσα χρόνια που διακονώ και εγώ το λειτουργήμα του δικηγόρου και βρίσκομαι σε αυτούς τους χώρους απονομής της δικαιοσύνης, πράγματι, η κατάσταση που και εγώ διαπιστώνω –όπως βεβαίως και άλλοι συνάδελφοι δικηγόροι– είναι καταθλιπτική, γιατί όντως στην Ελλάδα οι επιθυμίες του συνταγματικού νομοθέτη δεν έχουν σωστή προσέγγιση. Καμμία σχέση με τις προσδοκίες του ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού.

Πράγματι, σήμερα, η απονομή της δικαιοσύνης παρουσιάζει μεγάλες καθυστερήσεις και αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς, όπως επίσης μεγάλος είναι ο αριθμός υποθέσεων στα ελληνικά δικαστήρια με την ταυτόχρονη έλλειψη επαρκών μηχανισμών –υποδομής, στελέχωσης– αλλά και οι νομοθετικές ελλείψεις, όπως η απλοποίηση των διαδικασιών και η αυστηροποίηση των ποινών που αποτελούν βασικά αγκάθια στην ορθή απονομή της, εκείνης δηλαδή που θα προασπίσει το δικαίωμα του απλού πολίτη.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αντιλαμβανόμενο αυτές τις ελλείψεις, συμπυκνώνοντας την γνώση και την εμπειρία όλων αυτών που τη διακονούν και θέλοντας να δώσει ένα τέλος ή να προσπαθήσει τουλάχιστον να βελτιώσει τις συνθήκες της παρά τις σημαντικές προηγούμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες –και θυμίζω το ν. 3900/2010– σήμερα με το παρόν νομοσχέδιο φροντίζει και επιδιώκει ώστε η απονομή της δικαιοσύνης σε όλους τους τομείς της, στην πολιτική δίκη, στην ποινική δίκη, στη διοικητική δίκη να επιταχυνθεί να κινηθεί προς τη σωστή κατεύθυνση, να ελλείψουν τουλάχιστον ατέλειες στην ολοκλήρωσή της.

Έτσι με τις ρυθμίσεις αυτές εισάγεται η δικαστική διαμεσολάβηση επί της ουσίας στην πολιτική δίκη με στόχο την επίλυση της ιδιωτικής διαφοράς, η οποία θα πρέπει να γίνεται πιο γρήγορα και με όλες τις εγγυήσεις αποτελεσματικής δικαστικής λειτουργίας.

Με απόφαση του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου επικυρώνεται η εγγραφή περί συναινετικής λύσης του γάμου παρούσα πληρεξούσιων δικηγόρων, εφόσον ο γάμος διαρκεί τουλάχιστον έξι μήνες. Και μάλιστα κηρύσσεται τίτλος εκτελεστός στο ιδιωτικό συμφωνητικό που αφορά τα της επιμέλειας, διατροφής και προσωπικής επικοινωνίας του ανηλίκου, ρύθμιση η οποία δεν ίσχυε στο παρελθόν.

Η εκδίκαση και η παροχή προσωρινής διαταγής και η έκδοση της απόφασης στα ασφαλιστικά μέτρα επιταχύνεται ακόμη περισσότερο. Οι εργατικές διαφορές προσδιορίζονται σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Θεσπίζονται –και αυτός είναι ο καινοφανής θεσμός– τα μονομελή εφετεία κακουργημάτων όπου προσδιορίζονται κακουργήματα ήσσονος σημασίας, ενώ αυξάνονται αντίστοιχα ποσά για κάποια συγκεκριμένα εγκλήματα που χαρακτηρίζονται βεβαίως ως κακουργήματα.

Περιορίζονται οι αναβολές των δικών. Δικαιολογείται το γιατί δεν μπορεί να γίνει δίκη μετ' αναβολήν ή σε διακοπή, άλλως και εφόσον αιτιολογημένα δεν μπορεί να γίνει σε μια διακοπή εντός δεκαπενθήμερου να δικαιολογείται η αναβολή της αλλά με τον ίδιο προεδρεύοντα.

Μεταφέρεται μεγάλο μέρος της δικαστηριακής ύλης στα ειρηνοδικεία, ιδίως της διαδικασίας της εκούσιας δικαιοδοσίας, γεγονός που επισημαίνουμε και πάλι, όπως και στην επιτροπή, ότι θα πρέπει να συντελέσει και στην αύξηση των δικαστών ειρηνοδικών και των γραμματέων που τα στελεχώνουν.

Απλοποιείται και συντομεύει η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Καθιερώνεται η πιλοτική δίκη και στο ελεγκτικό συνέδριο όπως ισχύει και στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ενεργοποιείται η ηλεκτρονική δικαιοσύνη. Καθιερώνεται βέβαια –και αυτή είναι μια μεγάλη καινοτομία– δικαίωμα αποζημίωσης των πολιτών σε περίπτωση καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης. Συντομεύουν οι διαδικασίες του σταδίου της αναγκαστικής εκτέλεσης. Μέσω ΕΣΠΑ προωθείται πρόγραμμα απομαγνητοφώνησης, δυνητικό ακόμα και για τα ειρηνοδικεία.

Μειώνονται τα παράβολα σε περίπτωση άσκησης ενδίκων μέσων εφέσεως, αναρρέσεως, αναψηλάφησης. Μειώνεται η δικαστηριακή ύλη των πλημμελειοδικείων για την αποσυμφόρηση τους και μεταβαίνει εφόσον μετατρέπονται τα πλημμελήματα ήσσονος απαξίας σε πταίσματα, ενώ αποποιονικοποιούνται σχετικές παραβατικές συμπεριφορές ήσσονος απαξίας.

Εισάγεται η προαπόδειξη για το ουσία βάσιμον με τις ασφαλιστικές δικλίδες που αναφέρθηκαν και περιγράφηκαν και στην επιτροπή. Εισάγεται και μια σημαντική καινοτομία, όπου δίνεται η δυνατότητα εκδίκασης της αιτήσεως αναρρέσεως από τον Άρειο Πάγο και ως δικαστήριο που δικάζει –ως δικαστήριο ουσίας σε ορισμένες περιπτώσεις– χωρίς να ξαναπαραπέμπεται η υπόθεση στο εφετείο, ώστε να επανακρίνεται η υπόθεση και να δημιουργείται καθυστέρηση.

Επίσης, με το παρόν νομοσχέδιο εισάγονται καινοτομίες στη διοικητική δίκη με σκοπό να καταστεί ταχύτερη. Εισάγονται βελτιωτικές ρυθμίσεις στο ν.3051/2002 περί ανεξαρτήτων αρχών με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητάς τους, όπως επίσης επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον του ελεγκτικού συνεδρίου, τροποποιήσεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστικών και Δικαστικών Λειτουργών.

Επιπλέον, με τις παρούσες ρυθμίσεις επιλύονται και προβλήματα που δημιουργούνται με τη μη έγκυρη αποστολή του φακέλου εκ μέρους της διοίκησης στο αρμόδιο δικαστήριο, γεγονός που οδηγεί σε πάρα πολλές καθυστερήσεις.

Επίσης, στην πολιτική δίκη καταργείται η υποχρέωση καταβολής του δικαστικού ενσήμου σε αναγνωριστικές αγωγές, μόνο διατροφών, εργατικών διαφορών και αυτοκινητικών. Δηλαδή των άρθρων 663, 677, 681 α και β και επί αγώνα εξάλειψης υποθήκης, προσημείωσης και ακυρώσεως πλειστηριασμού, ενώ το ορθόν, αξιότιμε κύριε Υπουργέ, θα είναι για να μην απολέσει το χαρακτήρα της ως αναγνωριστική αγωγή, να επεκταθεί το δικαστικό ένσημο σε όλες αδιακρίτως τις αναγνωριστικές αγωγές.

Επίσης, πιστεύω ότι συντελούν στη βελτίωση των συνθηκών απονομής της δικαιοσύνης και βεβαίως κατ' επέκταση στο συμφέρον του πολίτη αν γίνουν δεκτές. Κάποιες τροπολογίες, οι οποίες κατατέθηκαν στη γραμματεία και πιστεύω ότι έχουν διανεμηθεί και στους συναδέλφους.

Αναφέρομαι στην ανάγκη να γίνει προσθήκη στο άρθρο 544 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με τον αριθμό 10. Δηλαδή, όποτε με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διαπιστώνεται η παραβίαση δικαιώματος που αφορά το δικαίωμα χαρακτήρα και όταν τηρήθηκε η ουσιαστική διάταξη που εφαρμόστηκε, να μπορεί να είναι λόγος αναψηλάφησης της δίκης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θέλω δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Δεύτερον, ο τύπος της πληρεξουσιότητας που δίνεται στον Άρειο Πάγο να μην επιβαρύνεται ο ιδιώτης με την πληρεξουσιότητα την ειδική σε συμβολαιογράφο, αλλά να μπορεί να παραστεί, να εξουσιοδοτήσει τον πληρεξούσιο δικηγόρο με ιδιωτικό έγγραφο που θα επικυρώνεται από το ΚΕΠ ή άλλη δημόσια αρχή επιτετραμμένη προς τούτο.

Επίσης, στις διατάξεις του ν. 690/1995 που αφορούν την καταδίκη λόγω μη καταβολής δεδουλευμένων, να υπάρχει διάταξη η οποία να επιτρέπει την παράσταση πολιτικής αγωγής, ώστε να έχει το δικαίωμα ο εργαζόμενος με δικηγόρο να αναπτύξει τις θέσεις του. Τέλος, εάν δεν διευκρινίζεται για ποια ακριβώς κινδύα γίνεται περιορισμός του αιτήματος σε αγωγές κατ' εξοχήν εργατικές, πιστεύω ότι θα πρέπει να περιληφθεί διάταξη κατά βελτίωση ότι θα πρέπει να θεωρείται ότι ο περιορισμός γίνεται

αναλόγως σε όλα τα κονδύλια.

Υπήρξε ένα θέμα με τις αγωγές, οι οποίες ασκήθηκαν πριν από το ν. 3994/2011 που υποχρέωνε την καταβολή δικαστικού ενσήμου και στις αναγνωριστικές. Για τις αγωγές αυτές που ασκήθηκαν πριν από το νόμο μετατράπηκαν σε καταψηφιστικές μετά την έκδοση και επομένως εξ' αυτού του λόγου απορρίφθηκαν και στέρησαν τη δυνατότητα επανόδου των διαδίκων. Για αυτές τις συγκεκριμένες περιπτώσεις πιστεύω ότι θα πρέπει να γίνει μια μεταβατική διάταξη, ώστε αυτές οι αγωγές που ασκήθηκαν πριν από την ισχύ αυτού του νόμου να θεωρούνται έγκυρες εφόσον μετετράπησαν σε αναγνωριστικές.

Εκτιμώ ότι με τις εν λόγω τροποποιήσεις αλλά και το σύνολο των ρυθμίσεων του παρόντος νομοσχεδίου ακόμα περισσότερο βελτιώνονται οι συνθήκες απονομής δικαιοσύνης και λύνονται κατά ένα μεγάλο μέρος ζητήματα που οδηγούν στην πλήρη και αποτελεσματική παροχή δικαίου και κατοχυρώνουν το δικαίωμα κάθε πολίτη σε μια δίκαιη δίκη που διεξάγεται δημόσια μέσα σε λογικό χρονικό πλαίσιο.

Πάρα πολλά πρέπει να γίνουν και σε αυτό συμφωνούμε όλοι. Πιστεύω, όμως, ότι το παρόν νομοσχέδιο είναι στη σωστή κατεύθυνση γι' αυτό οι σας καλώ να το υπερψηφίσετε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε την κ. Βασιλική Τσόγγλου-Βυλλιώτη.

Είχε ζητήσει το λόγο ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μιλτιάδης Παπαϊωάννου. Προηγουμένως, όμως, ζητώ να χειριστούμε με κατανόηση το εξής θέμα. Ο κ. Προκόπης Παυλόπουλος είναι εισηγητής στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων για το PSI. Έχει ζητήσει και με τη σειρά μου το ζητώ και εγώ από τον Υπουργό και το Σώμα να λάβει το λόγο για πέντε λεπτά και μετά να ελευθερωθεί να πάει στην επιτροπή.

Τι λέτε, κύριε Υπουργέ;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαρίστως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Παρακαλώ τον κ. Παυλόπουλο να είναι οικονομικός στο χρόνο.

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ψηφίζουμε επί της αρχής το σχέδιο νόμου όπως τόνισε ο εισηγητής μας κ. Τζαβάρας. Θα μου επιτρέψετε κύριοι Υπουργοί τρεις παρατηρήσεις μόνο. Βεβαίως θα μπορούσαμε να τα πούμε και στα άρθρα. Προτιμώ, όμως, να τα πούμε από σήμερα για να έχουμε το περιθώριο όταν θα έρθει η ώρα της συζήτησης επί των άρθρων να έχουν γίνει, εάν μπορεί, κάποιες βελτιώσεις.

Είναι εδώ και ο Υπουργός Επικρατείας κ. Σταυρόπουλος ο οποίος εισηγείται από την πλευρά της Κυβέρνησης μαζί με τον κ. Ρέππα και το θέμα το οποίο αφορά το πειθαρχικό των υπαλλήλων. Δράττομαι αυτής της ευκαιρίας. Στο άρθρο 43 -το επαναλαμβάνω για ακόμη μια φορά- το τεκμήριο ομολογίας που μπορεί να συναχθεί από το Συμβούλιο Επικρατείας ή το δικαστήριο εκείνο το οποίο δικάζει μετά την πρώτη αναβολή της υπόθεσης, αυτό το τεκμήριο -βεβαίως κατά διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου- με προβληματίζει ιδιαίτερα και από πλευράς ουσίας γιατί αποδυναμώνει τον έλεγχο του δικαστή σε ό,τι αφορά τη νομιμότητα της διοικητικής πράξης. Με προβληματίζει επίσης και από πλευράς αποτελεσματικότητας, δεδομένου ότι μπορεί να οδηγήσει σε συμπαιγνίες, οι οποίες είναι απαράδεκτες ιδίως σε μια δίκη ανακριτικού χαρακτήρα όπως είναι οι διοικητική δίκη.

Είπα κύριοι Υπουργοί, ότι υπάρχει μια καλύτερη μέθοδος από το τεκμήριο ομολογίας. Και ας αφήσουμε το τεκμήριο ομολογίας να λειτουργεί με τη λογική της νομολογίας, όπως έχει διαμορφωθεί αυτή η νομολογία μέχρι σήμερα από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Προτείνω, λοιπόν, να υπάρξει ιδιώνυμο πειθαρχικό και ποινικό αδίκημα για υπάλληλο ο οποίος δεν στέλνει το φάκελο εγκαίρως. Ξέρετε πολύ καλά ότι αν αυτό θεσπιστεί ως πειθαρχικό και ποινικό αδίκημα αποκόβει τον υπάλληλο και από οποιαδήποτε εντολή μπορεί να του δώσει ο Υπουργός. Γιατί τονίζω ότι σε

πάμπολλες περιπτώσεις η μη αποστολή φακέλου στη διοικητική δικαιοσύνη είναι αποτέλεσμα παρέμβασης των Υπουργών, των πολιτικών προϊσταμένων. Το γνωρίζουμε αυτό το πράγμα, ιδίως εκείνοι που έχουν ασκήσει υπουργικά καθήκοντα πολλές φορές. Δεν είναι αποτελεσματική αυτή η μέθοδος, ενώ η άλλη θα ήταν για το δημόσιο υπάλληλο κάτι το εξαιρετικά σημαντικό, δεδομένου ότι θα έπρεπε ο δημόσιος υπάλληλος να σταθμίσει εάν ακόμα και εντολή να έπαιρνε δεν θα έστελνε το φάκελο, οπότε στην περίπτωση αυτή η ευθύνη αυτή θα είναι όλη δική του. Το θεωρώ πολύ πιο αποτελεσματικό.

Οι άλλες παρατηρήσεις μου αφορούν τα άρθρα 61 και 110 που αφορούν τις ανεξάρτητες αρχές. Πρώτα-πρώτα, το τονίζω: Δεν μπορεί να εφαρμοσθεί φυσικά η σχετική διάταξη σε ό,τι αφορά την επιλογή των μελών των ανεξάρτητων αρχών ύστερα από παρέμβαση και της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, εάν δεν τροποποιηθεί προηγουμένως ο Κανονισμός της Βουλής. Αυτό να το διευκρινίσουμε, γιατί μας είχε έρθει άλλη φορά ένα νομοσχέδιο που έλεγε: «Και μέχρι να τροποποιηθεί ο Κανονισμός της Βουλής, μπορεί να έχει αρμοδιότητα η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας». Να το ξεκαθαρίσουμε ότι, προτού έρθει η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, δεν μπορεί να γίνει αυτό μεταβατικά.

Το λέω, γιατί είχαμε τέτοια διάταξη, κύριε Υπουργέ, στο νομοσχέδιο που αφορούσε την επιτροπή, την αρχή δηλαδή, για τις προμήθειες και τα έργα, δηλαδή τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία ειρήσθω εν παρόδω πέρασε από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας και ακόμα δεν έχει περάσει από το Υπουργικό Συμβούλιο. Είναι και αυτό μια περιφρόνηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας. Δεν ξέρω τι γραφειοκρατικά έχουν βρει...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, η Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου είναι εκείνη που έχει κάποιες αντιρρήσεις σχετικά με τη νομική ερμηνεία. Ξέρω τι συμβαίνει εκεί. Επιτέλους και η γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου ας σεβαστεί την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Θα σας απαντήσει ο κ. Σταυρόπουλος για το θέμα αυτό.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Το ξέρει ο κ. Σταυρόπουλος.

Τώρα, η παρατήρηση η άλλη είναι σε ό,τι αφορά τις τροποποιήσεις που μας φέρατε, κύριε Υπουργέ, σχετικά με τις λεγόμενες μεταβατικές διατάξεις. Πρώτον, στην τροποποίηση αυτή, στο στ', εκεί που αφορά το άρθρο 110 που λέει «προστίθεται παράγραφος 25 ως εξής» -το έχω πει και στους συνεργάτες σας- εκεί που λέει «το επιστημονικό προσωπικό» θα πρέπει να μπει «το ειδικό επιστημονικό προσωπικό». Προφανώς αυτό ξέφυγε.

Επίσης, παράκληση θερμή. Όπως έχουν διατυπωθεί οι παράγραφοι 12 και 13 του άρθρου 110, έχουν διατυπωθεί έτσι, ώστε να συνάδουν με την αρχική διατύπωση της διάταξης, η οποία έλεγε ότι λήγουν όλες οι θητείες εδώ και τώρα. Κατόπιν τούτου, σας λέω και για τα Πρακτικά να υπάρχει εν όψει και της συζήτησης που θα γίνει την ερχόμενη Πέμπτη επί των άρθρων, έχω την εντύπωση -και το έχω δώσει στους συνεργάτες σας- ότι οι παράγραφοι 12 και 13 πρέπει να διατυπωθούν ως εξής. Παράγραφος 12 του άρθρου 110: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λήγει η θητεία των μελών των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών που έχουν επιλεγεί από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και έχουν υπηρετήσει ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη στην ίδια αρχή συνολικά για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της οκταετίας. Για όσα από τα υπηρετούντα μέλη δεν έχουν συμπληρώσει οκταετία από την αρχική επιλογή τους, η θητεία τους παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας. Η αντικατάσταση των αποχωρούντων εκ των ανωτέρω μελών πραγματοποιείται μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου. Μέχρι την αντικατάσταση παρατείνεται η θητεία των αποχωρούντων».

Παράγραφος 13: «Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τις διατάξεις του ν. 3051/2002, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο. Κατά την πρώτη ανασυνγκρότηση κάθε ανεξάρτητης αρχής τα μισά από τα πρωτοεπιλεγόμενα μέλη πλην του Προ-

έδρου της ορίζονται διά κληρώσεως για θητεία τριών ετών». Πρέπει δηλαδή να μπει η λέξη «πρωτοεπιλεγόμενα». Σας τη δίνω αυτήν τη διατύπωση, μελετήστε τη από τα Πρακτικά, την έχω δώσει και γραπτώς στους συνεργάτες σας.

Ευχαριστώ τους συναδέλφους και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε, κύριε Παυλόπουλε.

Παρακαλείται τώρα ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μιλτιάδης Παπαϊωάννου να λάβει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που σήμερα συζητούμε στην Εθνική μας Αντιπροσωπεία συνιστά μια μεγάλη τομή στην απονομή της δικαιοσύνης σε όλους τους κλάδους και σε όλους τους χώρους της. Εκατό και πλέον ουσιαστικές παρεμβάσεις, μια μεγάλη διαρθρωτική αλλαγή. Και είναι λάθος πιστεύω να επιχειρήσουμε την αξιολόγησή του μόνο ως προς την επιτάχυνση της δίκης. Προφανώς επιτυγχάνεται και αυτό, κύριος στόχος όμως είναι η δίκαιη δίκη και δίκαιη δίκη είναι εκείνη κατά την οποία ο πολίτης βρίσκει έγκαιρα το δίκιο του χωρίς δικονομικούς τύπους που καταλήγουν σε γραφειοκρατικές προϋποθέσεις, χωρίς κυρίως στρεψοδικίες, οι οποίες είναι δυστυχώς καθημερινό φαινόμενο στα ελληνικά δικαστήρια, αλλά και με πλήρη -αν θέλετε- και ευλαβή τήρηση όλων των συνταγματικών εγγυήσεων. Ο πολίτης, ο Έλληνας πολίτης, είναι το κέντρο του ενδιαφέροντος αυτού του σχεδίου νόμου και καθενός από εμάς, κατά συνέπεια και της ελληνικής δικαιοσύνης.

Έχει γίνει αυτό το σχέδιο νόμου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν το πρωτοπαρουσίασα, αποδεκτό επί της αρχής από όλους, από όλα τα μέσα ενημέρωσης. Όσο όμως προχωρούσε η συζήτηση, ασκείτο κριτική, αλλά στις επιμέρους διατάξεις. Οι δικαστές για αυτά που αφορούσαν τους δικαστές, οι δικηγόροι για αυτά που αφορούσαν τους δικηγόρους, οι δικαστικοί υπάλληλοι για αυτά που αφορούσαν του δικαστικούς υπαλλήλους. Ξέρατε, σε περιόδους κρίσης η κριτική είναι ευκολότερη και πολύ δύσκολη η δημιουργική συμμετοχή και η σύμπραξη.

Στέκομαι μόνο σε ένα σημείο. Άκουσα και σήμερα, κυρίως από το κόμμα της παραδοσιακής Αριστεράς, ότι και αυτό το νομοσχέδιο μας το επέβαλε η τρόικα. Έλεος! Είναι στις προγραμματικές δηλώσεις της προηγούμενης Κυβέρνησης, είναι στα προεκλογικά φυλλάδια της Νέας Δημοκρατίας, είναι σε όλους σας. Τελικά την ταχύτητα στην απονομή της δικαιοσύνης, την αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών μας την επιβάλλει και αυτή η τρόικα;

Γι' αυτό θέλω να πιστεύω ότι πρέπει να γίνει και εδώ ένας ουσιαστικός διάλογος, όπως έγινε μέχρι σήμερα. Και θέλω με έμφαση να σημειώσω ότι από την πρώτη μέρα που πήγα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης εργάστηκα γι' αυτό το νομοσχέδιο με πολλούς, πριν απ' όλα με τα στελέχη του Υπουργείου και τους συνεργάτες μου, τους οποίους και ευχαριστώ. Για λόγους αβροφροσύνης, αλλά και θεσμικούς -αν θέλετε- επισκέφθηκα εγώ όλα τα ανώτατα δικαστήρια της χώρας και μίλησα με τις ηγεσίες τους επί ώρες. Συνεργάστηκα με τις δικαστικές ενώσεις, με εκλεκτούς δικαστές που μου υπέδειξαν οι ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας, με δικηγορικούς συλλόγους, την ολομέλεια τους, κάλεσα γνωστούς θεωρητικούς του δικαίου και έμπειρους δικηγόρους. Αναζήτησα προτάσεις παντού. Κυρίως όμως συνεργάστηκα με εσάς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή και θα συνεργαστώ μέχρι την τελική διαμόρφωσή του. Σας ευχαριστώ γι' αυτήν την ουσιαστική συμμετοχή σας.

Όπως ξέρετε, στη χώρα μας η δικαστηριακή ύλη είναι τεράστια, δεν υπάρχει σε καμμία άλλη χώρα του κόσμου. Υποθέσεις που θα έπρεπε να επιλύονται εκτός δικαστηρίου επιλύονται στο δικαστικό μας σύστημα, στη δικαστηριακή μας πρακτική. Προσπαθώντας, λοιπόν, να δούμε πώς μπορούμε να αποκεντρώσουμε όσο γίνεται τη δικαστηριακή ύλη, θεσμοθετήσαμε, όπως ξέρετε,

την εξώδικη επίλυση των διαφορών, ένα θεσμό που έχει πάρει την οριστική μορφή του, που όμως δεν έχει μπει σε ουσιαστική εφαρμογή μέχρι σήμερα.

Σήμερα θεσμοθετούμε τη δικαστική διαμεσολάβηση, γιατί πιστεύουμε ότι ο δικαστής όσο κανένας άλλος μπορεί να συμβάλει στην ειρήνη μεταξύ των διαδίκων και την ανεύρεση λύσης. Είμαστε η μόνη χώρα όπου η εξώδικη και η συμβιβαστική επίλυση διαφορών δεν εφαρμόζεται ή εφαρμόζεται ελάχιστα. Είναι θέμα κουλτούρας, είναι θέμα νοοτροπίας. Σε αυτό βέβαια, πρώτα απ' όλα, πρέπει να βοηθήσουν οι συνάδελφοί μου, οι δικηγόροι.

Προσπάθησα να καθιερώσω με αυτό το σχέδιο νόμου την ενδικοφανή προσφυγή στη διοικητική δίκη, δηλαδή η πρώτη κρίση να γίνεται μέσα στην ίδια τη Δημόσια Διοίκηση. Υπήρχε η σχετική πρόταση, υπήρξαν αντιρρήσεις από πλευράς συνεργαζόμενων Υπουργείων και είναι ένα θέμα στο οποίο πρέπει να επανέλθουμε όσο γίνεται συντομότερα.

Τώρα, ένα άλλο μεγάλο ζήτημα που έχει να κάνει με την πολυσυζητημένη ανάπτυξη στον τόπο σχετίζεται με τις στρατηγικές επενδύσεις. Μεγάλες επενδύσεις έχει ανάγκη η χώρα μας. Εδώ όποιος πάει να κάνει μια επένδυση στην Ελλάδα, δεν μπορεί να τελειώσει ποτέ. Δεν είμαι εγώ που τα λέω. Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει κατατάξει τη χώρα μας πολύ χαμηλά, παρακάτω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι η τελευταία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο δείκτης είναι 3,5 με βάση το 5 και έχει καταστεί δυστυχώς συνείδηση στους ξένους επενδυτές, αλλά και στην ελληνική κοινή γνώμη ότι το νομικό μας σύστημα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα -πέρα από την ικανοποίηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων- και στα ζητήματα που συνδέονται με την ανάπτυξη.

Υπάρχει και μια άλλη παράμετρος που δεν έχει αναδειχθεί. Το σχέδιο νόμου έχει πάρα πολλές διατάξεις -όπως και η προηγούμενη νομοθετική ρύθμιση που έφερα που αφορούσε την πολιτική δίκη- για την εισαγωγή της πληροφορικής στη δικαιοσύνη, την ψηφιοποίηση της, δηλαδή την αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών καινοτομιών. Όπως θα δείτε, τα περισσότερα πλέον δικόγραφα θα κατατίθενται ηλεκτρονικά. Βέβαια, δεν αρκεί να το πει ο νόμος αυτό. Έχει γίνει τεράστια δουλειά. Ήδη πρέπει να ξέρετε ότι είμαστε έτοιμοι να υπάρχει και ηλεκτρονική κατάρτιση δικογράφων και ψηφιοποίηση στις μαγνητοφωνήσεις και απομαγνητοφωνήσεις των συνεδριάσεων των δικαστηρίων.

Θα μου δοθεί η ευκαιρία την επόμενη Τετάρτη που θα τα στείλω στις θυρίδες σας, να ανακοινώσω αναλυτικά πως αυτές οι διατάξεις δεν είναι διατάξεις του μέλλοντος, αλλά οι περισσότερες είναι άμεσης εφαρμογής. Χωρίς, λοιπόν, μια δυναμική εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο χώρο της δικαιοσύνης, τα αποτελέσματα θα είναι πενιχρά, όπως μέχρι σήμερα. Αυτό δεν αναδείχθηκε. Δεν πειράζει, όμως είναι μια αλήθεια.

Πάμε τώρα να δούμε την αξιοποίηση της αληθινής φύσης των ασφαλιστικών μέτρων. Στη χώρα μας δεν υπάρχουν ασφαλιστικά μέτρα. Είναι ξεκάθαρο πώς λειτουργεί το σύστημα σήμερα. Λέει, βάζουμε προθεσμίες. Οι προθεσμίες πράγματι με βάση, δυστυχώς, την ελληνική κουλτούρα στο χώρο της δικαιοσύνης κρίνονται τις περισσότερες φορές από τα ίδια τα δικαστήρια ως αντισυνταγματικές, διότι -λέει- περιορίζουν την ελευθερία του δικαστή. Θέλω να σας πω ότι σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου υπάρχουν προθεσμίες που τηρούνται από τους δικαστές και μάλιστα από αριθμό δικαστών πολύ μικρότερο σε σχέση με τον πληθυσμό από αυτόν που έχει η χώρα μας. Αυτή είναι αλήθεια.

Βάλαμε, όμως, προθεσμίες ρεαλιστικές σε συνεργασία μαζί τους. Τις συνοδεύσαμε και με άλλες διατάξεις -παραδείγματος χάριν, να ανακοινώνονται κατά βάση οι αποφάσεις των ασφαλιστικών μέτρων από έδρας την ίδια μέρα, αλλά να μην μπω σε λεπτομέρειες -ώστε επιτέλους, τα ασφαλιστικά μέτρα στη χώρα μας να αποκτήσουν το αληθινό τους νόημα.

Φέρνουμε μια άλλη διάταξη, όπως να μιλάνουν οι ανώνυμες καταγγελίες, εκτός από εξαιρέσεις, στο αρχείο. Έχουν γεμίσει τα δικαστήρια από μηνύσεις με ανώνυμες καταγγελίες, τις οποίες πρέπει να δικαιολογούν. Είμαστε ένας λαός γνωστός σε όλους που μας αρέσει να απευθυνόμαστε στα δικαστήρια. Δεν πρέπει κάποια στιγμή να σταματήσουμε να είμαστε μια πολιτεία των ποικίλων κουκουλοφόρων; Ας αναλάβει ο καθένας τις ευθύ-

νες του. Υπάρχουν βέβαια και κάποιες εξαιρετικές περιπτώσεις που μπορεί να τις κρίνει και να τις αξιολογήσει ο εισαγγελέας.

Πάω σε ένα άλλο ζήτημα: Η πιλοτική δίκη. Η πιλοτική δίκη εισηχθή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Δεν ρύθμιζε τις εκκρεμείς υποθέσεις, όμως τη βγάζουμε κι αυτή στην επιφάνεια και βέβαια την επεκτείνουμε και στο ελεγκτικό συνέδριο. Θα δώσει απάντηση σε χιλιάδες υποθέσεις. Υπάρχουν, παραδείγματος χάριν, ζητήματα που έχουν να κάνουν με κάποια επιδόματα των στρατιωτικών ή κάποια επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων. Γιατί πρέπει να γίνεται όλη αυτή η ταλαιπωρία αν αυτή η υπόθεση λυθεί από πλευράς Συμβουλίου της Επικρατείας;

Είμαστε η χώρα που δεν ισχύει ουσιαστικά το δεδικασμένο. Ακόμα και προχθές ένας διοικητικός δικαστής δεν συμμορφώθηκε με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και το ερώτημα είναι αν αυτή η υπόθεση φτάσει εκεί, τι ταλαιπωρία θα επιφέρει για τον πολίτη και τι δαπάνες; Γιατί ακριβώς υπάρχει ο διάχυτος έλεγχος της συνταγματικότητας, αλλά από κάποια στιγμή και μετά, όμως, όταν τα θέματα έχουν λυθεί αμετάκλητα από αποφάσεις των Ανωτάτων Διοικητικών Δικαστηρίων -αναφέρομαι στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στο ελεγκτικό συνέδριο- αυτό θα πρέπει να γίνεται σεβαστό.

Άκουσα πολλά και άκουσα και τώρα τον κ. Παυλόπουλο να αναφέρεται σε σχέση με το φαινόμενο άρνησης της Δημόσιας Διοίκησης να στείλει το φάκελο στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στα διοικητικά δικαστήρια. Κάποια στιγμή να δούμε ενδεχόμενα βελτιώσεις, αλλά αν υπάρξει μια πρώτη αναβολή και πάμε σε δεύτερη, ας αποτελεί στοιχείο ομολογίας πώς θα προστατευτεί ο πολίτης από την κακή διοίκηση που δεν φροντίζει ώστε να γίνει η δίκη. Δηλαδή, παρεμβαίνουμε στο χώρο της διοίκησης με συνέπειες για τη διοίκηση, αν δεν συμμορφωθεί με αυτό που επιτάσσει το δίκαιο. Και αυτό προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε.

Βέβαια, εισάγουμε και στη χώρα μας την αναγνώριση του δικαιώματος αποζημίωσης των διαδίκων στις διοικητικές διαφορές λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης. Δεν είναι μόνο ότι είναι μια συμβατική μας υποχρέωση που απορρέει από την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τους κανόνες που υπάρχουν εκεί, αλλά είναι κάτι το οποίο είναι αυτονόητο δικαίωμα κάθε Έλληνα πολίτη.

Στέκομαι σε επιμέρους σημεία. Έγινε μια κριτική σε σχέση με την αποκέντρωση της εκούσιας δικαιοδοσίας στα ειρηνοδικεία. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα ειρηνοδικεία θα έπρεπε να είναι ο βασικός πυλώνας πάνω στον οποίο στηρίζεται το δικαίωμά μας σύστημα και όσες υποθέσεις μπορούν να εκδικαστούν εκεί, πρέπει να πάνε εκεί. Θέσατε δικαιολογημένα ερωτήματα. Ένα ερώτημα, παραδείγματος χάριν, έχει να κάνει με το γεγονός ότι είναι λίγοι οι ειρηνοδικοί. Σε σχέση με τις νέες αρμοδιότητες και το ότι παίρνουν όλη την εκούσια δικαιοδοσία, πράγματι είναι λίγοι.

Ήδη, για το 2012 έχει εγκριθεί η πρόσληψη -και είναι θέμα ημερών- ογδόντα νέων ειρηνοδικών. Είναι η δεύτερη φορά που επανέρχονται στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Υπουργείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ζητώ άλλους ογδόντα και θα τους απαιτήσω, διότι είναι φανερό ότι αυτό το σχέδιο νόμου, αν δεν έχει αυτό τον αριθμό, δεν θα μπορέσει να φέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Όπως πρέπει να γίνει και συγχώνευση ειρηνοδικείων, αλλά θα πρέπει να γίνει με υψηλό αίσθημα ευθύνης. Μην αρχίσει πάλι να κυριαρχεί ως ιδεολογία στη χώρα μας ο τοπικισμός και το χωριό του καθενός μας. Δεν μπορεί να λειτουργούν ειρηνοδικεία με δέκα εννέα υποθέσεις το χρόνο και αυτή είναι η μεγάλη πλειοψηφία των ειρηνοδικείων της χώρας. Άρα, έχει γίνει μια προσέγγιση. Έχουν κάνει οι ολομέλειες εφετών τις προτάσεις τους, είναι έτοιμο το Υπουργείο, θα κάνω κι ένα διάλογο μαζί σας απ' όλα τα κόμματα για να καταλήξουμε σε ένα σίγουρο αποτέλεσμα, αν θέλουμε να έχουμε αποτέλεσμα για ταχεία απονομή της δικαιοσύνης.

Πάω στο δεύτερο ζήτημα: μονομελείς συνθέσεις. Θα σας φέρω ένα παράδειγμα. Στο Γαλλικό Συμβούλιο της Επικρατείας -μου έδωσε τα στοιχεία προχθές ο κ. Πικραμένος- μόνο το 35% των υποθέσεων -και αναφέρομαι σε ανώτατο δικαστήριο- εκδικάζεται σε πολυμελείς συνθέσεις, ενώ το 65% είναι σε μονομελείς συνθέσεις. Η μονομελής σύνθεση ενισχύει και το αίσθημα

ευθύνης του δικαστή. Μην ξεχνάτε και το εξής: επειδή η πολλή κριτική έγινε σε σχέση με τα μονομελή εφετεία, υπάρχει ο δεύτερος βαθμός που θα κριθεί σε πολυμελή σύνθεση. Ταυτόχρονα θέλω να προσθέσω ότι πολλές αποφάσεις παίρνονται και με βάση το βάρος του προβλήματος. Πέντε χιλιάδες υποθέσεις κακουργημάτων εκκρεμούν με κίνδυνο παραγραφής μόνο στο Εφετείο Αθηνών. Περί αυτού πρόκειται.

Μια άλλη κριτική έγινε σε σχέση με τα παράβολα και άκουσα και από πλευράς Κομμουνιστικού Κόμματος ότι αυξάνουμε τη δίκη, την κάνουμε ταξική κλπ. Η δίκη στην Ελλάδα είναι φτηνή και η πρόσβαση πολύ απλή. Τη στρεψοδικία θέλουμε να καταπολεμήσουμε. Γι' αυτό τι λέμε σε σχέση με τα παράβολα για να ασκηθούν εφέσεις, αναψηλαφήσεις, αναίρεσεις κ.λπ.; Ότι αν δικαιωθεί αυτός που το κάνει του επιστρέφεται το παράβολο, αλλά πρέπει να μπει κι ένα φίλτρο, ένας φραγμός.

Ξέρετε ότι αυτή τη στιγμή στον Άρειο Πάγο από τις αναίρεσεις, οι οποίες ασκούνται αυτοί οι οποίοι δικαιώνονται είναι μόνο το 5% με 6%; Κάνουμε και μια αναίρεση, τι μας στοιχίσε; Γι' αυτό φέρνουμε και τη διάταξη που λέει ότι πρέπει να πηγαίνει και η πληρεξουσιότητα πριν, γιατί τις παίρνουν πολλές φορές οι δικαστές, ετοιμάζονται και δεν φτάνουν ποτέ στο ακροατήριο να εκδικαστούν. Κατά συνέπεια, την αλόγιστη χρήση ενδίκων μέσων πάμε να αποτρέψουμε και όχι να στερήσουμε έννομη προστασία στους Έλληνες πολίτες.

Σε σχέση τώρα με τα ζητήματα που συνδέονται με την πταιματοποίηση, θέλω να πω το εξής: Ακούστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Μια υπόθεση εξύβρισης -που τη βγάλαμε την εξύβριση μετά από τις δικές σας προτάσεις- ή μια υπόθεση απειλής, ξέρετε πόσο μπορεί να κρατήσει στο δικαστήριο; Δέκα ώρες. Και μια υπόθεση ενός κακουργήματος μπορεί να κρατήσει μία ώρα. Όταν σε αυτές τις υποθέσεις υπάρχει και αγωγή δικαίωμα του πολίτη, δηλαδή, αν κάποιος απειληθεί, αν κάποιος μπει σε αυτά τα αδικήματα τα οποία τα έχουμε προσδιορίσει εδώ μπορεί να κάνει αγωγή και να ζητήσει αποζημίωση. Δηλαδή, θέλω να πω ότι κι εδώ οι παρεμβάσεις γίνονται πάλι στο πώς θα επιταχυνθεί η απονομή της δικαιοσύνης.

Έρχομαι σε ένα άλλο θέμα, το οποίο έχει να κάνει με τον οργανισμό των δικαστηρίων. Άκουσα να λένε κάποιοι συνάδελφοι ότι ξέρετε καταργείται το αυτοδιοίκητο. Δεν καταργείται κανένα αυτοδιοίκητο. Μέχρι σήμερα τι γίνεται κυρίως στα διοικητικά δικαστήρια; Έρχεται η ολομέλεια και λέει ότι στο πινάκιο δώδεκα είναι αυτές οι υποθέσεις. Εκδικάζονται οι μισές. Τετρακόσιες εξήντα πέντε χιλιάδες εκκρεμείς υποθέσεις στα διοικητικά δικαστήρια. Αυτή είναι η αλήθεια.

Μας έλεγε ο κ. Τζαβάρας στην επιτροπή ότι στον Πύργο επτά συνεδριάσεις έγιναν τον προηγούμενο χρόνο στα διοικητικά δικαστήρια...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κάθε χρόνο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Τι λέμε εμείς; Ότι αυτό τον κανονισμό δεν τον κάνει ο Υπουργός. Θα τον κάνει η ολομέλεια του ανώτατου δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, ποιο αυτοδιοίκητο καταργούμε; Απλώς και μονό να υπάρξει ένα αίσθημα ευθύνης να μπορέσουν να εργαστούν κάποιοι δικαστές.

Και ό,τι μέτρα έχουμε βάλει σε σχέση με τους δικαστές ξεκινούν από μια αφετηρία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Οι Έλληνες δικαστές εργάζονται στην συντριπτική τους πλειοψηφία σκληρά. Δεν εργάζονται όλοι, όμως, σκληρά. Αυτή είναι η μεγάλη αλήθεια. Από τις τριάντα τρεις υποθέσεις σε πινάκιο ασφαλιστικών μέτρων πέρυσι τέτοια εποχή, τον Ιανουάριο, εκδικάστηκαν έξι. Και το Νοέμβριο που μας πέρασε, έστειλα ερώτημα στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, διότι δεν είχαν βγει οι αποφάσεις ούτε για τις έξι.

Θέλω να γνωρίζετε -και βρίσκομαι σε δύσκολη θέση- ότι αυτόν τον καιρό επιπλέον συνεχίζαμε υποθέσεις στα δικαστικά συμβούλια, στο ανώτατο πειθαρχικό κατά βάση, διότι οι επιθεωρητές διαπιστώνουν παραβάσεις και παραβιάσεις από πλευράς δικαστών, επτά οκτώ φορές και η επιβαλλόμενη ποινή είναι δέκα μέρες ή επίπληξη. Δεν γίνεται έτσι. Γιατί να εργαστεί ο άλλος; Γι' αυτό υπάρχουν και οι διατάξεις τις οποίες βάζουμε σε σχέση με το πώς γίνεται η αξιολόγηση και πώς γίνεται η επιλογή τους και

η προαγωγή τους σε τελευταία ανάλυση.

Και αυτά τα οποία άκουσα περί θερινών διακοπών έχουν προϋποθέσεις. Αυτήν τη στιγμή οι Έλληνες δικαστές είναι οι μόνοι που έχουν διακοπές από τις αρχές Ιουλίου μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου, περίπου δώδεκα με δεκαπέντε ημέρες τα Χριστούγεννα, δέκα μέρες το Πάσχα κ.ο.κ..

Εντάξει, εργάζονται στο σπίτι τους. Πρέπει να βγάλουν αποφάσεις. Τι λέμε; Φέρτε τις αποφάσεις, διαφορετικά να υπάρχει και στο φάκελό τους μία αξιολόγηση. Προφανώς, όταν υπάρχουν δύσκολες υποθέσεις, θα μπορούν να αιτιολογήσουν γιατί μία απόφαση άργησε να βγει. Αλλά δεν υπάρχει χώρα στον κόσμο όπου να μην υπάρχει μέτρηση της αποδοτικότητας και των δικαστών.

Και για να κλείσω το θέμα αυτό –και τελειώνω– θέλω να στείλω και ένα μήνυμα. Αυτήν τη στιγμή υπάρχει το θέμα της εναντίωσης των δικαστών στην επιχειρούμενη μείωση των αποδοχών τους σε σχέση με τα ειδικά μισθολόγια. Προφανώς και οι Έλληνες δικαστές πρέπει να έχουν ειδικό μισθολόγιο. Θα είναι τεράστιο λάθος να αντιμετωπίσουμε το θέμα διαφορετικά. Και αιτήματα πρέπει να έχουν και να τα διεκδικήσουν. Δεν μπορεί, όμως, να τα διεκδικούν με την απειλή ότι αν τους τα κόψουμε, εκείνοι δεν θα εργαστούν. Δυνατότητα λευκής απεργίας δεν έχει κανένας δημόσιος λειτουργός, πολύ περισσότερο ο Έλληνας δικαστής.

Και αυτές τις δύσκολες για τον τόπο ώρες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι πρέπει να στείλουμε ένα μήνυμα όλοι ως πολιτικό σύστημα συνολικά: ότι όσοι έχουν την τύχη –είτε είναι δημόσιοι υπάλληλοι είτε δικαστικοί λειτουργοί είτε στα σώματα ασφαλείας, με τις δυσκολίες που υπάρχουν στα σώματα ασφαλείας– να είναι εντός των τειχών να σκεφθούν αυτούς που είναι εκτός των τειχών, να σκεφθούν τους ανέργους, τους φτωχούς και να πουν ότι αυτές τις δύσκολες ώρες χρειάζεται να εργαστούν περισσότερο για να βγει η χώρα μας από την κρίση. Αυτό είναι το πατριωτικό καθήκον. Αυτό είναι το υπηρεσιακό καθήκον. Και σε αυτά πρέπει να απαντήσουμε.

Πρέπει να δούμε, λοιπόν, το εύλογο του αιτήματος ή του ερωτήματος, αλλά ποτέ να μην το συνοδεύουμε με λογικές «και με τα λεφτά που παίρνουμε τι να κάνουμε;». Αυτή είναι μία σκληρή πραγματικότητα, την οποία πρέπει να αντιμετωπίσουμε όλοι ευθαρσώς χωρίς λαϊκισμούς, χωρίς επιφανειακές προσεγγίσεις.

Τελειώνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω το εξής. Η μακρόχρονη παρουσία μου στα κοινοβουλευτικά δρώμενα της χώρας –με ό,τι μου πιστώνεται και ό,τι μου χρεώνεται– μου έχει δείξει ότι οι μεγάλες θεσμικές τομές δεν βρήκαν στην αρχή ανταπόκριση, βρήκαν μεγάλη κριτική. Θυμάμαι τι αντιρρήσεις και τι αντιδράσεις υπήρξαν μέσα σε αυτήν εδώ την Αίθουσα για τη μεγάλη μεταρρύθμιση στο οικογενειακό δίκαιο που έγινε τότε με πρωτοβουλία του αείμνηστου Αλέξανδρου Μαγκάκη. Ήμουν εδώ τότε. Οι περισσότεροι από εσάς δεν ήσανταν εδώ. Δεν ήθελε να συμπράξει κανένας στην εφαρμογή του, ούτε καν οι δικαστές. Όμως, είναι μία κατάκτηση. Κανένας δεν μιλάει σήμερα γι' αυτό, γιατί την αποδέχθηκε η κοινωνία.

Εκείνο, λοιπόν, το οποίο χρειάζεται τώρα είναι να δούμε πέρα από τις επιμέρους κριτικές, τις μεγάλες τομές που κάνει αυτό το σχέδιο νόμου. Εγώ δεν είπα να μην σταθείτε σε κάποια σημεία και είδατε πόσες τροποποιήσεις, προσθήκες δέχθηκαν στο διάλογο που έγινε για ένα καλύτερο αποτέλεσμα.

Το θέμα της κρίσης των θεσμών –και κρίση των θεσμών στη δικαιοσύνη σημαίνει κυρίως καθυστερήσεις στην απονομή της– είναι εκείνο που οδήγησε σε ένα πολύ βαθμό στην κρίση της οικονομίας και κατ' επέκταση στην κρίση της κοινωνίας. Αυτή είναι η μεγάλη αλήθεια.

Ας μην χαϊδεύουμε, λοιπόν, τη μία μέρα τους δικαστές, την άλλη τους δικηγόρους, την άλλη τους δικαστικούς υπαλλήλους. Προφανώς και πρέπει να δούμε τα δίκαια αιτήματά τους. Προφανώς και πρέπει να καταλάβουμε και να καταλάβουν κυρίως και εκείνοι ότι αυτήν την περίοδο χρειάζεται συμμετοχή όλων, για να απαντήσουμε θετικά όσον αφορά το μέλλον της χώρας.

Με αυτές τις σκέψεις σας καλώ να ψηφίσετε το σχέδιο νόμου. Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον

Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μιλτιάδη Παπαϊωάννου.

Το λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικόλαος Δένδιας.

Ορίστε, κύριε Δένδια, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Είχα την πρόθεση, κύριε Πρόεδρε, να χρησιμοποιήσω το νερό του κυρίου Υπουργού ως νερό της σοφίας, αλλά οι υπηρεσίες της Βουλής φρόντισαν να το αντικαταστήσουν πριν προλάβω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς στη Νέα Δημοκρατία σε ένα μεγάλο βαθμό, όπως διατύπωσε ο εισηγητής μας κ. Τζαβάρας και ο κ. Καραγκούνης και ο καθηγητής κ. Παυλόπουλος που μίλησαν γι' αυτό, δεχόμαστε τις προβλέψεις του νομοσχεδίου και το ψηφίζουμε επί της αρχής. Έχουν γίνει συγκεκριμένες παρατηρήσεις και κατά τη διαδικασία στην αρμόδια επιτροπή. Πολλές από αυτές έγιναν δεκτές από τον αρμόδιο Υπουργό. Επίσης, έγιναν παρατηρήσεις και προ της έναρξης σήμερα. Νομίζω ότι διευκρινίστηκαν ορισμένα θέματα.

Θα ήθελα, απλώς, να απαντήσω στον Υπουργό για το σχόλιο το οποίο έκανε όσον αφορά την ανάγκη προστασίας του Έλληνα πολίτη από την καθυστέρηση αποστολής του φακέλου από το δημόσιο κατά τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Βεβαίως, η παρατήρησή του είναι ορθότατη. Βεβαίως, το πρόβλημα υπάρχει.

Από την άλλη όμως, πλευρά, κύριε Υπουργέ, υπάρχει πάντοτε και το θέμα της προστασίας του Έλληνα πολίτη και του ελληνικού δημοσίου από τον επίορκο υπάλληλο. Εδώ, δυστυχώς, τα πράγματα είναι μπερδεμένα. Καταλαβαίνω ότι πρέπει να γίνει μία επιλογή. Φοβούμαι, όμως, ότι η συναγωγή τεκμηρίου ομολογίας από τη μη αποστολή του φακέλου δεν τέμνει ορθά το ζήτημα. Εν πάση περιπτώσει, είναι ένα θέμα προς συζήτηση και επ' αυτού νομίζω ότι και η δική σας συνεισφορά έχει μια πολύ μεγάλη σημασία.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Περιμένω προτάσεις. Είπα ότι μέχρι τελευταία στιγμή περιμένω προτάσεις γι' αυτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Το ξέρω. Είστε έμπειρος νομικός. Αντιλαμβανόμαστε όλοι το πρόβλημα. Εδώ είναι θέμα να βρούμε μία λύση, η οποία να τέμνει ένα θέμα στο οποίο δεν είναι εύκολο να βρεθεί ο μέσος χώρος επίλυσής του.

Θα ήθελα, επίσης –και θα το κάνω με χαμηλό τόνο, κύριε Υπουργέ, διότι έχουν περάσει οι μέρες που μου επέτρεψαν να έχω και τη σοφία και την ηρεμία να το δω– να σας εκφράσω ένα βαθύ, προσωπικό, αλλά και πολιτικό παράπονο. Το διάστημα κατά το οποίο συζητιόταν εδώ το νομοθέτημα για τις αποφυλάκισεις έγινε δέκτης –δεν το είπα τότε, γιατί δεν είχε καμία έννοια να το πω, μάλλον θα μεγέθυνα το θέμα– οξυτάτων προσωπικών απειλών. Δεν με όχλησε αυτό.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Όχι από εμένα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Όχι από εσάς, προς Θεού. Αντιλαμβάνεστε πόθεν είναι πιθανό να προέκυπτε αυτό. Προς Θεού!

Όμως, θέλω να σας πω γιατί το θίγω. Με στενοχώρησε πάρα πολύ όχι αυτό. Αυτό ήταν αναμενόμενο, είναι μέσα στον κίνδυνο του «επαγγέλματος». Με στενοχώρησε πάρα πολύ έγγραφο υπογεγραμμένο από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου προς τους διευθυντές των φυλακών, με το οποίο τους εξηγούσε τη μη ψήφιση του νομοσχεδίου και τους έλεγε ότι αντέστησαν δύο κόμματα της Βουλής των Ελλήνων και γι' αυτό δεν ψηφίστηκε το νομοθέτημα.

Με όχλησε αυτό. Όχλησε την αντίληψή μου περί του δικαίου, περί του ρόλου της Βουλής, περί του ρόλου του Υπουργείου. Και αυτό σας το λέω τώρα χαμηλοφώνως και ως παράπονο. Οφείλω να πω ότι αν η συζήτηση γινόταν εκείνες τις μέρες, θα ήταν διαφορετικός ο τόνος μου. Είμαι σίγουρος δε ότι αυτό το έγγραφο εστάλη χωρίς την έγκρισή σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να έχουμε αντίληψη των καιρών: πού βρισκόμαστε. Γιατί το λέω αυτό; Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος είμαι υποχρεωμένος να είμαι σε αυτήν την Αίθουσα πάρα πολλές ώρες και παρακολουθώντας τη διαδικασία, μου δημιουργείται η εντύπωση πολλές φορές ότι δεν μεταφέ-

ρουμε προς την ελληνική κοινωνία το κρίσιμο των στιγμών: το πού βρίσκεται η πατρίδα σήμερα.

Ο Υπουργός στο τέλος της ομιλίας του έκανε ορισμένες διαπιστώσεις, τις οποίες θεωρώ στην ευρύτητά τους ορθές. Νομίζω δηλαδή, ότι απευθυνόμενοι πλέον προς το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας –και φεύγω τελείως από τα θέματα του συγκεκριμένου νομοθετήματος– θα πρέπει να μεταφέρουμε ότι η πατρίδα βρίσκεται προ του χείλους της αβύσσου. Και ακριβώς επειδή η πατρίδα, η κοινωνία, το κράτος, όπως το αντιλαμβανόμαστε, βρίσκεται προ του χείλους της αβύσσου, ο κοινοβουλευτικός διάλογος δεν μπορεί να διεξάγεται με τον τρόπο που διεξαγόταν μέχρι προ ολίγου καιρού.

Και αν εγώ είμαι ευτυχής σε αυτήν τη φάση για κάτι, είναι διότι μετά την ψήφιση της προηγούμενης εβδομάδας, μετά το ναι ή το όχι, έχει χαραχθεί μία πολύ καθαρή γραμμή πολιτικού διαλόγου, αν θέλετε –πολιτικής μάχης φοβούμαι– μία γραμμή ανάμεσα σε αυτούς, οι οποίοι επιθυμούν και μάχονται με όλα τα ρίσκα, με όλες τις απίστευτες θυσίες να κρατήσουν την Ελλάδα στο ευρώ και στην Ευρώπη και σε αυτούς οι οποίοι, καιροσκοπώντας και λέγοντας απίστευτες πιθανότητες, έχουν αποφασίσει ενδομύχως –διότι αλλιώς δεν εξηγείται– ότι η Ελλάδα είναι καταδικασμένη να φύγει από το ευρώ και να φύγει από την Ευρώπη.

Και σ' αυτό το δεύτερο στρατόπεδο υπάρχουν δύο υποδιαιρέσεις. Υπάρχει κατ' αρχάς η μία, την οποία εγώ αντιλαμβάνομαι λογικά, έστω και αν την απορρίπτω τελείως ιδεολογικά. Υπάρχει, λοιπόν, η άποψη του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας δεν κρύβεται. Λέει ξεκάθαρα την άποψή του για τα πράγματα. Λέει ότι θεωρεί ότι το ευρώ ήταν λάθος και ότι το ιστορικό εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένα ιστορικό εγχείρημα στο οποίο η Ελλάδα δεν πρέπει να μετέχει. Προτείνει για τη χώρα μία πορεία εκτός του ευρώ και εκτός της Ευρώπης. Για μένα, αυτό είναι μία πορεία απόλυτης δυστυχίας και καταστροφής, αλλά δεν μπορώ παρά να σέβομαι το γεγονός ότι διατυπώνεται ευθέως.

Εκείνο, όμως, το οποίο δεν σας κρύβω ότι μου δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα και δεν μπορώ ειλικρινά να το κατατάξω, είναι η θέση χώρων και κομμάτων, ιδίως της Αριστεράς, τα οποία διατυπώνουν έναν πολύπλευρο λόγο περί δήθεν συμμετοχής σε μία Ευρώπη των λαών, περί δήθεν συμμετοχής σε μία Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά από την άλλη δεν αναδέχονται την παραμικρή θυσία που απαιτεί, σ' αυτήν την ιστορική συγκυρία, αυτή η μεγάλη απόφαση. Όχι μόνο δεν αναδέχονται κάτι τέτοιο, αλλά χρησιμοποιούν ακραίο λεξιλόγιο και ακραίες πρακτικές κατ' εκείνων, πολλοί εκ των οποίων –οφείλω να πω– με προσωπικές θυσίες και μπροστά σε μία βώσα πλατεία και μπροστά στις απίστευτες πιέσεις που δέχθηκαν από το σύνολο των τοπικών κοινωνιών, επέλεξαν ως η συνειδήσή τους επέβαλε, να τηρήσουν μία τελείως διαφορετική στάση και να πάρουν το ρίσκο και την απόφαση του «ναι», που δεν σημαίνει ένα παράθυρο σωτηρίας αύριο το πρωί, αλλά μία μακρά και επίπονη πορεία, προς την οποία, όμως, αν στρατευθεί η ελληνική κοινωνία και ο ελληνικός λαός, μπορούμε να ελπίζουμε σ' ένα καλύτερο μέλλον.

Αλλιώς, δεν μπορώ να αντιληφθώ πώς είναι δυνατόν κόμματα να αποκαλούν τους Έλληνες Βουλευτές «κουκουλοφόρους με γραβάτες»! Δεν μπορώ να κατανοήσω πώς κόμματα και Αρχηγοί κομμάτων –και με κάθε σεβασμό στο ρόλο τους– αποκαλούν συναδέλφους Βουλευτές σ' αυτήν την Αίθουσα «μη Έλληνες», ωσάν εξ αποκαλύψεως εδόθη σ' αυτούς και σ' αυτούς μόνο το δικαίωμα να αποφαίνονται ποιοι είναι οι Έλληνες σ' αυτήν την Αίθουσα και ποιοι είναι ανθέλληνες, ποιοι είναι οι πατριώτες και ποιοι είναι οι μισέλληνες!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτά είναι απαράδεκτα!

Επίσης, είναι απαράδεκτα ορισμένα κόμματα που επιτρέπουν στις νομαρχιακές τους επιτροπές να εκδίδουν πιστοποιητικά για το ποιοι είναι επιθυμητοί και ποιοι δεν είναι επιθυμητοί στους νομούς τους. Πώς κόμματα, τα οποία στην άκρα δημοσκοπική τους επέκταση δεν υπερβαίνουν το 11% και το 12%, αντλούν το δικαίωμα να αποφαίνονται για το ποιος έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί τον ελληνικό λαό, χωρίς εκλογική διαδικασία και στέλνουν επιστολές απαγορεύοντας, κηρύσσοντας ανεπιθύμητους, απο-

φαινόμενα για το ποιος είναι πατριώτης, ποιος είναι κοινωνικά αποδεκτός και ποιος είναι απαράδεκτος;

Αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το γιατί βρέθηκε εδώ η χώρα, το ξέρουμε καλά. Το με ποιες αστοχίες ποιου πολιτικού κόμματος η χώρα βρέθηκε εδώ, το ξέρουμε καλά. Όμως, οι τεράστιες ευθύνες του Γιώργου Παπανδρέου τα δύο τελευταία χρόνια δεν συσκοτίζουν τις συνολικές ευθύνες της Αριστεράς από το 1974 μέχρι σήμερα.

Συνηθίζω να λέω και θα λέω πάντοτε ότι δεν θυμάμαι από το 1974 μέχρι σήμερα την ευρύτερη Αριστερά να έχει αρνηθεί μία κλαδική διεκδίκηση, να έχει βρεθεί αντιμέτωπη σε μία απεργία, να έχει αρνηθεί ένα αίτημα αύξησης, να έχει πει ως παράλογη μία πρόκληση, να έχει πει ότι ένας οργανισμός δεν χρειάζεται πια να προβλέπει περισσότερα άτομα!

Η Αριστερά, επίσης, λέει πάντοτε αμυνόμενη «εμείς δεν ασκήσαμε εξουσία». Σοβαρά; Πόσα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κυβερνήθηκαν από την Αριστερά από το 1974 μέχρι σήμερα; Πόσοι δήμοι, πόσα πανεπιστήμια; Για το απίστευτο χάλι της ανώτατης εκπαίδευσης σήμερα, για την πλήρη καταβαράθρωση του ασύλου δεν είναι υπεύθυνη η Αριστερά; Ποιος είναι υπεύθυνος; Κι όμως, αυτή η Αριστερά έρχεται εδώ και κρίνει τους πάντες και τα πάντα αφ' υψηλού και, μάλιστα, με υβριστικά χαρακτηρισμούς!

Λέω ξανά ότι ως προς το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας υπάρχει μία λογική συνέπεια και μπορώ να τη σεβαστώ και να την κατανοήσω. Όμως, ως προς τους υπόλοιπους που θεωρούν ότι μπορούν με ένα τέτοιο λεξιλόγιο και με μία τέτοια αντιμετώπιση των πραγμάτων να ανήκουν σ' ένα κόμμα και σ' ένα χώρο που ευαγγελίζεται την ενωμένη Ευρώπη, με συγχωρείτε πάρα πολύ, αλλά εκεί δεν καταλαβαίνω τίποτα!

Πρέπει, λοιπόν, να είμαστε ξεκάθαροι και να μη μασάμε τα λόγια μας. Πρέπει να θέσουμε ξεκάθαρα στον ελληνικό λαό το δίλημμα, το διακύβευμα της εκλογικής μάχης που έρχεται. Η εκλογική μάχη που έρχεται θα είναι μία μάχη για το αν η ελληνική κοινωνία θα αποφασίσει να μείνει στην Ευρώπη και να επιδιώξει ένα καλύτερο μέλλον ή αν θα επιλέξει δυνάμεις που εκπροσωπούν το χάος και το μπάχαλο! Πρέπει να αποφασίσει αν θα επιλέξει δυνάμεις που εκπροσωπούν την εικόνα της Αθήνας τις προηγούμενες μέρες εδώ έξω, δυνάμεις που επιθυμούν και καλύπτουν την πλήρη αποχαλίνωση των πάντων, εκπροσωπούν και πρεσβεύουν το γεγονός ότι το ελληνικό κράτος πρέπει απολύτως να γονατίσει, ώστε εκ της καταστροφής του να δικαιωθούν!

Ειλικρινώς, σας λέω ότι έχω αποφασίσει στο λίγο διάστημα που θα μείνει μέχρι τις εκλογές, να μη μασάω καθόλου τα λόγια μου. Δεν έχει καμμία σημασία το μικρό που συζητείται κάθε μέρα, εάν δεν τίθεται ξεκάθαρα στην ελληνική κοινωνία το διακύβευμα που πρέπει να αντιμετωπίσει αύριο. Εν δειναίς και χαλεπαίς και πατρίδος συμφοραίς, σ' αυτή τη χρονική στιγμή βρισκόμαστε τώρα και έναντι αυτής της χρονικής στιγμής αναμετρώμαστε. Και δεν έχει καμμία σημασία πόσοι από εμάς θα βρισκόμαστε σ' αυτήν την Αίθουσα μετά τις εκλογές! Εάν θέλετε, για όσους δεν θα είναι σ' αυτήν την Αίθουσα, αυτό μπορεί και να αποτελέσει λύτρωση, γιατί πράγματι, όπως είπε συνάδελφος και φίλος μου αγαπητός, το να μείνεις σ' αυτή τη Βουλή μετά, ίσως να είναι και δικαίωση, αλλά το να μη μετέχεις, ίσως να είναι λύτρωση!

Όμως, εν πάση περιπτώσει, μέχρι αυτό το χρονικό σημείο, έχουμε απόλυτη υποχρέωση όλοι να υπογραμμίζουμε την αλήθεια αυτής της σύγκρουσης που θα είναι βαθύτατα ιδεολογική και θα έχει το προτέρημα ότι κανείς δεν μπορεί να δώσει στον ελληνικό λαό έωλες υποσχέσεις! Όποιος είναι έντιμος θα πρέπει μόνο να του υποσχεθεί δάκρυα και θυσίες, αλλά στο τέλος αυτής της οδού των δακρύων και των θυσιών, μπορούμε ξεκάθαρα να βρούμε ένα καλύτερο ευρωπαϊκό μέλλον για την πατρίδα, την ελληνική κοινωνία και τον ελληνικό λαό!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Νικόλαο Δένδια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την

ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί από το 5ο Δημοτικό Σχολείο Βόλου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Εγώ ενημερώνω ακόμα το Σώμα ότι οι φιλοξενούμενοί μας μαθητές και μαθήτριες είναι από το ίδιο δημοτικό σχολείο, από το οποίο αποφοίτησε η Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Ροδούλα Ζήση, αλλά και η αδελφή της Αντιπροέδρου και τα ανίψια τους! Είναι το οικογενειακό τους σχολείο!

Είναι ιδιαίτερη τιμή για μας! Σας καλωσορίζουμε και σας ευχόμαστε να έχετε καλή πρόοδο!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Χρήστος Πρωτόπαπας.

Ορίστε, κύριε Πρωτόπαπα, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Αν κρίνω, κύριε Πρόεδρε, από την ίδια την Αντιπρόεδρό μας κ. Ροδούλα Ζήση, πρέπει να είναι και πολύ καλό σχολείο και να παρέχει πολύ καλή παιδεία στους μαθητές!

Κύριε Δένδια, θα μπορούσα να συμφωνήσω απολύτως μαζί σας, εάν υπήρχε και μία δόση αυτοκριτικής, την οποία, κατά τα άλλα, στην πολύ καλή ομιλία σας αποφύγατε. Έχουμε όλοι ευθύνη για το πώς έφθασε η χώρα μέχρι εδώ. Δεν πρέπει να προσδιορίζεται η ευθύνη στην τελευταία διετία, λες και ξαφνικά δεν υπήρχε τίποτα πριν! Δεν άρχισε η Ελλάδα στις 4 Οκτωβρίου του 2009! Είναι μία ευθύνη πολλών δεκαετιών, παραλείψεων, λαθών, συμβιβασμών, δισταγμών, «ωχαδεμφισμού», η οποία αντικειμενικά οδήγησε στα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε και που κάνουμε τεράστιο αγώνα προκειμένου να τα βγάλουμε πέρα.

Εγώ θα συμφωνήσω μαζί σας ότι κάποια πράγματα πρέπει να γίνουν. Για παράδειγμα, θέλω με ευθύ τρόπο να αναφερθώ –και να το καταδικάσω– στο γεγονός ότι σήμερα πληροφορούμαστε ότι υπάρχουν πούλμαν από τα Χανιά με συγκεκριμένη φοιτητική παράταξη, τα οποία θα πάνε στο Ηράκλειο, προκειμένου να ματαιώσουν τις εκλογές που προβλέπονται με βάση το νόμο που έχει ψηφίσει η Βουλή για τις νέες πρωτανικές αρχές. Δεν είναι δυνατόν να γίνεται αυτό! Δεν είναι δυνατόν τελικά να καλύπτονται, να ανευχόμαστε και να σιωπούμε μπροστά σε πρακτικές, οι οποίες εμποδίζουν την αλλαγή, τη μεταρρύθμιση και την πρόοδο! Δεν είναι δυνατόν να λέμε ότι υπάρχουν μόνο εκείνοι, οι οποίοι προσπαθούν και τα παίρνουν όλα επάνω τους και οι άλλοι οι οποίοι δεν ξέρουν τίποτα για το φόντο, όταν ευθύνονται με αυτόν τον τρόπο για την καθυστέρηση που σε τελική ανάλυση βασανίζει σήμερα την ελληνική κοινωνία!

Όμως, πρέπει να αναλαμβάνουμε και τις ευθύνες μας. Θα ήταν τεράστιο λάθος να πω εγώ ότι φταίει μόνο η Νέα Δημοκρατία ή να πείτε εσείς ότι φταίει μόνο το ΠΑΣΟΚ! Πρέπει, λοιπόν, να απαλλαγούμε και απ' αυτό, εν όψει και των ερχόμενων διαδικασιών και των ερχόμενων εκλογών.

Κύριε Πρόεδρε, πριν προχωρήσω στο νομοσχέδιο, θα ήθελα να κάνω μία αναφορά η οποία, κατά τη γνώμη μου, απασχολεί πολλούς Έλληνες σήμερα και με έχουν ρωτήσει. Χαίρω, διότι πληροφορήθηκα ότι τόσο ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και καθ' ύλην αρμόδιος, κ. Αργύρης, όσο και πολλοί συνάδελφοί μας Βουλευτές, έχουν ευθέως θέσει το θέμα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος είπε χθες ότι υπάρχει Έλληνας Βουλευτής ή τέως Βουλευτής –δεν το γνωρίζω, Βουλευτής είπε όμως– ο οποίος έβγαλε 1 εκατομμύριο ευρώ, όπως απεκαλύφθη στο εξωτερικό το 2011, μία ιδιαίτερα κρίσιμη χρονιά. Δεν είναι δυνατόν να μην ξέρουμε το όνομα του. Δεν είναι δυνατόν να αναφερόμαστε ευθέως σε ύπαρξη κάποιου Βουλευτού που έκανε αυτήν την πράξη και να μην γνωρίζουμε το όνομά του για δύο λόγους.

Ο πρώτος λόγος είναι γιατί ο καθένας πρέπει να παίρνει τις ευθύνες του, δεν είμαστε όλοι ίσοι και όμοιοι. Δεν είναι οι τριακόσιοι που είναι καλοί ή οι τριακόσιοι που είναι κακοί. Μπορεί ο άνθρωπος να έχει τα λεφτά του νομίμως, αλλά είναι απαράδεκτο ως αίθημα ευθύνης, ως έλλειψη πατριωτισμού να λες ότι εγώ θα βγάλω τα λεφτά μου έξω, την ώρα που η χώρα σου κινδυνεύει

δείχνοντας συμπεριφορά πονητικού, το οποίο πρώτο εγκαταλείπει το καράβι. Αυτό από τον πολιτικό κόσμο δεν μπορεί να γίνεται. Ναι, αλλά δεν φταίει όλος ο πολιτικός κόσμος.

Να μάθουμε, λοιπόν, ποιος είναι και αυτός να αναλάβει και τις ευθύνες του. Διότι δεν μπορούν οι υπόλοιποι διακόσιοι ενενήντα εννέα αν είναι εν ενεργεία, ή οι υπόλοιποι τριακόσιοι αν δεν είναι εν ενεργεία, να επωμίζονται μία ευθύνη που δεν τους ανήκει και να εμφανίζεται ο πολιτικός κόσμος ότι έχει κάτι να κρύψει και κάτι να φοβηθεί, ότι κάνει αντιπατριωτικές ενέργειες, ίσως και παράνομες, δεν ξέρω αν τα λεφτά ήταν νόμιμα ή όχι. Αυτό δεν μπορεί να μείνει έτσι.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ**)

Θέλω να σας παρακαλέσω, κύριε Υπουργέ και να παρακαλέσω και το Προεδρείο της Βουλής για όλες τις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου από τη στιγμή που ο Πρόεδρος της Αρχής για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος αναφέρθηκε στην ύπαρξη αυτού του Βουλευτή– να βγει και το όνομά του στην επιφάνεια. Ευθέως το ζητώ. Σ' αυτό δεν μπορεί να υπάρξει ούτε λογική διαφοροποίηση μεταξύ μας ούτε μπορούμε να το αποκρύψουμε.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Να κάνω μία διακοπή; **ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ:** Βεβαίως.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Συμφωνώ απολύτως, κύριε Πρωτόπαπα. Νομίζω όμως ότι ο πρώτος που οφείλει να το κάνει είναι ο ίδιος ο Βουλευτής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Συμφωνώ κι εγώ μαζί σας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Δηλαδή αυτήν τη στιγμή θα έπρεπε να βγει να το πει κι αυτή θα ήταν η καλύτερη προστασία και για τον ίδιο και για τον πολιτικό κόσμο της χώρας. Το δεύτερο είναι ότι υπάρχουν διατάξεις. Προφανώς ο κ. Νικολούδης, εξαιρέτος αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, δεσμεύεται από το απόρρητο να το ανακοινώσει ο ίδιος. Όμως, υπάρχουν οι διαδικασίες και νομίζω ότι ο Πρόεδρος της Βουλής σε συνεργασία με εμένα, θα το δει κι αν δεν απαντήσει, να υπάρξει πλήρης διαφάνεια και σ' αυτό το ζήτημα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Κύριε Παπαϊωάννου, προσυπογράψω την τοποθέτησή σας. Έπρεπε να το έχει κάνει ο ίδιος. Αν δεν το κάνει ο ίδιος όμως, πρέπει να το κάνουμε εμείς. Ο ελληνικός λαός ζητάει να μάθει την αλήθεια και πρέπει να τη μάθει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Κύριε Πρωτόπαπα, ο κ. Δένδιας θέλει να κάνει μία διακοπή.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Βεβαίως.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, διά την τάξη του πράγματος θα τοποθετηθώ θετικά σε αυτό το οποίο ζητείται από την πλευρά του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΠΑΣΟΚ. Νομίζω ότι οι στιγμές, κύριε Υπουργέ, είναι τέτοιες που δεν επιτρέπουν να αιωρούνται φήμες για τους εκπροσώπους του ελληνικού λαού.

Αυτό που θα ήθελα να παρακαλέσω είναι να υπάρχει από την πλευρά σας και μία χρονική δέσμευση ευτυχούς κατάληξης αυτής της προσπάθειας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Είναι αυτονόητο ότι αυτό αφορά το σήμερα. Είμαι εδώ όμως. Πρέπει να τελειώσει η διαδικασία εδώ και θα συνηγορήσω με τον Πρόεδρο Βουλής...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Θα σας διευκολύνουμε όσο είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Πολύ ωραία. Συνεχίστε, κύριε Πρωτόπαπα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ: Χαίρω ιδιαίτερα και για την τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού και την τοποθέτηση του κυρίου Δένδια. Φαντάζομαι ότι τοποθετήσεις ανάλογες θα γίνουν κι από τα άλλα κόμματα.

Για να διευκολύνουμε τον κύριο Υπουργό να κάνει κι αυτό, πρέπει να πούμε ότι το νομοσχέδιο το οποίο έχει καταθέσει είναι ιδιαίτερα θετικό. Ακούστηκε και από τον εισηγητή μας. Όμως, πέραν αυτού ας δούμε την πραγματικότητα. Είναι καλή η κατά-

σταση που υπάρχει σήμερα στα δικαστήρια; Η απάντηση είναι «όχι». Ταλαιπωρείται, ναι ή όχι ο πολίτης; Η απάντηση είναι «ναι». Καθυστερούν ναι ή όχι οι δίκες; Η απάντηση είναι «ναι». Παρεμποδίζεται η ανάπτυξη της οικονομικής αλλά και της κοινωνικής ζωής της χώρας; Η απάντηση είναι «ναι». Έχουμε ένα σοβαρό αντικίνητρο στην επιχειρηματικότητα, σε μία εποχή που υπάρχει έλλειμμα ανταγωνιστικότητας στην ελληνική οικονομία και μεγάλο πρόβλημα στην πραγματοποίηση επενδύσεων; Η απάντηση είναι «ναι». Υπάρχει ένα μείζον θέμα ηθικής τάξης όταν παραμένουν κατηγορίες, πιθανά κατά αθώων ή όταν δεν δικάζονται ένοχοι από την άλλη πλευρά για πάρα πολλά χρόνια και κυκλοφορούν ελεύθεροι κομπορρημονούντες; Η απάντηση είναι «ναι». Ωραία, τότε κάτι πρέπει να κάνουμε.

Σ' αυτό το σημείο δεν υπάρχει το αν έκανες λιγότερα ή περισσότερα; Έχει σημασία αν κάνεις κάτι ή αν δεν κάνεις κάτι. Μακάρι να μην υπήρχε η οικονομική κρίση να μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα, διότι αναγκαστικά το Υπουργείο κινείται μέσα σε συγκεκριμένο οικονομικό πλαίσιο. Ούτε πολλά χρήματα έχει φαντάζομαι εν μέσω οικονομικής κρίσης, ούτε έχει τη δυνατότητα να κάνει όλα όσα θα επιθυμούσε ο κύριος Υπουργός.

Όμως αυτά που κάνει είναι θετικά; Η απάντηση είναι «ναι». Αυτά που κάνει είναι σημαντικά; Η απάντηση είναι «ναι». Εξαντλούν τις σημερινές δυνατότητες; Η απάντηση είναι «ναι». Νομίζω ότι αυτό τα λέει όλα. Από εκεί και πέρα δεν έχει νόημα να μεμψιμοιρούμε, ούτε να προσπαθούμε να εμφανίσουμε μία τεχνητή διαφορά, ούτε να προσπαθούμε να πούμε ότι εμείς ψηφίζουμε «όχι», διότι γενικώς είμαστε κόντρα στην Κυβέρνηση ή κόντρα στο ΠΑΣΟΚ ή κόντρα στη Νέα Δημοκρατία.

Ο ελληνικός λαός έχει σήμερα συγκεκριμένες απαιτήσεις. Ο ελληνικός λαός θέλει να δει συγκεκριμένες πολιτικές πράξεις. Όταν ταλαιπωρείται στο δικαστήριο βρίζει όλους μας. Δεν ξέρω αν το έχουμε καταλάβει. Βρίζει κι αυτούς που θα ψηφίσουν κι αυτούς που θα καταψηφίσουν. Διότι, σου λέει ότι εγώ θέλω λύσεις, δεν θέλω να μου λες λόγια.

Προσφέρονται κάποιες λύσεις μ' αυτές τις διατάξεις; Βεβαίως. Και οι δίκες μπορεί να συντομεύσουν και για τους δικαστές μπαίνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις και εν πάση περιπτώσει, ελαφρύνονται μία σειρά ζητήματα είτε αυτά αφορούν το διαζύγιο είτε αφορούν άλλες συγκεκριμένες πράξεις. Έγινε αναλυτική αναφορά από τον κύριο Υπουργό. Δεν θέλω να τα επαναλάβω, για να μην σας κουράσω.

Αυτό σημαίνει λοιπόν, ότι είναι ένα σημαντικό βήμα που διευκολύνει τον απλό πολίτη. Είναι ένα σημαντικό βήμα που διευκολύνει την κοινωνική ζωή της χώρας, είναι ένα σημαντικό βήμα που διευκολύνει και την οικονομική ζωή της χώρας.

Όντως το μνημόνιο αναφέρεται σε θέματα τα οποία έχουν να κάνουν με την εμφάνιση στην Ελλάδα μιας κατάστασης καθυστέρησης των δικών. Μας αρέσει να μας το λένε οι ξένοι αυτό και να αναγκαζόμαστε να το βάζουμε σε μνημόνια; Δεν έπρεπε να το έχουμε αντιμετωπίσει μόνοι μας τόσα χρόνια; Έχουμε ευθύνη όσοι δεν το αντιμετωπίσαμε. Όταν έρχεται όμως, μία πολιτική ηγεσία να το αντιμετωπίσει, γιατί δεν λέμε ότι συμφωνούμε;

Νομίζω ότι κάποια πράγματα πρέπει να γίνουν. Πράγματι κάνει πολύ καλά ο κύριος Υπουργός και η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου και η Κυβέρνηση και το αντιμετωπίζει. Αυτό είναι αυτονόητο και αυτό το αυτονόητο πρέπει να το στηρίξουμε και να το στηρίξουμε όσο μπορούμε -δεν μας πέφτει και μεγάλος λόγος- και στην εφαρμογή του και στην κάμψη των όποιων αντιδράσεων υπάρχουν κι εδώ να εκπέμψουμε ένα μήνυμα ότι κάτι αλλάζει επιτέλους, σ' αυτήν τη χώρα και σ' αυτόν τον τομέα.

Βεβαίως θα ξεβολευτούν καταστάσεις. Βεβαίως θα ξεβολευθεί και αυτός ο οποίος καθυστερεί. Εγώ έζησα αυτήν την ιστορία με την υπόθεση των ομολόγων. Τεσσεράμισι χρόνια εκκρεμούσε αυτή η ιστορία και δεν μπορούσες ούτε να μιλήσεις. Δεν γίνεται αυτό. Πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένοι έλεγχοι. Όλοι ελεγχόμαστε κι όλοι δίνουμε απολογισμό. Από εκεί και πέρα αν μπορεί να το δικαιολογήσει, καλώς. Όμως όλοι ελεγχόμαστε κι όλοι δίνουμε απολογισμό.

Δεν θέλω να μπω παραπέρα στις διατάξεις. Αναλύθηκαν τόσο από τον κύριο Υπουργό, όσο και από τον εισηγητή μας, από τους ομιλητές, αλλά και από άλλα κόμματα. Αυτό που έχω να πω είναι

ότι κάθε τομή πρέπει να στηρίζεται έστω κι αν ξεβολεύει, έστω κι αν ξεπερνάει κάποιες κατεστημένες αντιλήψεις, έστω κι αν μας υποχρεώνει να αντιμετωπίσουμε με διαφορετικό τρόπο και με διαφορετική νοοτροπία -αυτή όμως, είναι η νοοτροπία μίας σύγχρονης ευρωπαϊκής χώρας- την πραγματικότητα.

Με αυτήν την έννοια ψηφίζουμε και στηρίζουμε και στην εφαρμογή του αυτό το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Χρήστο Πρωτόπαπα, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ.

Το λόγο έχει ζητήσει ο Υπουργός Επικρατείας κ. Γεώργιος Σταυρόπουλος.

Κύριε Υπουργέ, φτάνουν τα δέκα λεπτά;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ίσως είναι χρήσιμες ορισμένες σκέψεις και εμπειρίες από κάποιον που για σαράντα χρόνια διετέλεσε δικαστή. Μιλάμε βέβαια για τη δική δική και την εύλογη διάρκεια της.

Η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης στη χώρα μας οδηγεί όλο και συχνότερα στην εμφάνιση φαινομένων αρνησιδικίας. Τέτοια φαινόμενα, όχι μόνο υπονομεύουν το κύρος της δικαστικής λειτουργίας, ακυρώνουν την ίδια την αποστολή της δικαιοσύνης ως εξισορροπητικού παράγοντα του πολιτεύματος, αλλά και απογοητεύουν τον πολίτη που προσφεύγει σ' αυτήν για να βρει το δίκιο του.

Οι αιτίες είναι πολλές, και δύσκολα αντιμετωπίζονται: Πολυνομία, κακονομία, ατελής λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης, επαγγελματικός υπερπληθωρισμός των δικηγόρων, περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες στα δικαστήρια και στις εισαγγελίες, αλλά και ανεξήγητες καθυστερήσεις στην έκδοση δικαστικών αποφάσεων και βουλευμάτων από ορισμένους δικαστικούς λειτουργούς, ευθυνοφοβία πολιτικών παραγόντων και υπαλλήλων, που εκδηλώνεται με την άκριτη άσκηση ενδίκων μέσων, αλλά και με τη δυσφορία στην εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, που είναι αρνητικές για το δημόσιο.

Ακόμα πρέπει να προστεθεί ως αιτία της καθυστέρησης, το γεγονός ότι η δικαιοσύνη στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα προσιτή οικονομικά στον πολίτη, ο οποίος συχνά προσφεύγει σ' αυτήν για την επίλυση ακόμα και ασήμαντων διαφορών, των οποίων όμως, η εκδίκαση συχνά οδηγεί στην καθυστέρηση της εκδίκασης των σοβαρών υποθέσεων.

Το παρόν νομοσχέδιο συμβάλλει αποφασιστικά στην καταπολέμηση της αρνησιδικίας, μολονότι η εξάλειψή της φαίνεται ακόμα μακρινός στόχος. Διατάξεις αυτού του νομοσχεδίου δίνουν την αφορμή για κάποιες σκέψεις.

Η εμπιστοσύνη σε μονομελή δικαστήρια για την επίλυση αρκετών διαφορών νομίζω ότι αποτελεί θετική επιλογή. Η πράξη έχει αποδείξει ότι η πρόβλεψη από το νομοθέτη πολυμελών δικαστηρίων από μόνη της δεν αποτελεί εγγύηση ούτε για την ορθότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται από αυτά, αλλά ούτε βέβαια για την ταχύτητα της δημοσίευσής τους. Μάλιστα, παρατηρείται το φαινόμενο, ιδίως στα ανώτατα δικαστήρια, ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός των μελών που αποτελούν τις σχετικές δικαστικές συνθέσεις μόνο να δυσχεραίνει τη λήψη των αποφάσεων, αφού η εκφορά της γνώμης των δεκάδων μελών της σύνθεσης κατά τη διάσκεψη απαιτεί αλληπάλληλες διασκέψεις των οποίων το πέρας δύσκολα μπορεί χρονικά να προσδιοριστεί.

Όμως, και για όσους δικαστές μετέχουν στις συνθέσεις των τριών πέμπτων ή και των επτά μελών, νομίζω ότι το αίσθημα της ευθύνης για τη δικαστική κρίση δεν εξαρτάται από τον αριθμό των μελών του δικαστηρίου στο οποίο μετέχουν. Αντίθετα, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι όσο η δικαστική σύνθεση αποτελείται από λιγότερα μέλη, τόσο το βάρος και το αίσθημα της ευθύνης μεγαλώνει, καθώς αυτή δεν διαχέεται μεταξύ πολλών προσώπων. Ας εμπιστευθούμε, λοιπόν, την κρίση του μονομελούς δικαστή.

Ο δικαστής στις μέρες μας είναι πολύ καλύτερα επαγγελματικά εκπαιδευμένος απ' ό,τι στο παρελθόν, κάτι που οφείλεται

κατά κύριο λόγο στη λειτουργία της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, αλλά και γιατί πασχίζει καθημερινά, φιλότιμα και αθόρυβα, προκειμένου να ανταποκριθεί στην αποστολή του υπό συνθήκες συχνά ιδιαίτερα αντίξοες.

Βέβαια, υπάρχουν και κάποιοι δικαστές που ολιγωρούν, που θεωρούν τους εαυτούς τους μόνο καλά αμειβόμενους υπαλλήλους, που μιλούν μόνο για ωράριο και γραφεία, που δεν έχουν αντιληφθεί ποια μοναδική αποστολή έχει αναθέσει στους δικαστές ο συνταγματικός νομοθέτης. Είναι και εκείνοι που αδιαφορούν για τον εργοδότη τους, τον ελληνικό λαό, που δεν ενδιαφέρονται ούτε για την ποιότητα της εργασίας που επιτελούν, αλλά ούτε για την εύλογη διάρκεια των υποθέσεων που τους έχουν ανατεθεί. Καμιά φορά η αδιαφορία των τελευταίων εκπορεύεται –και λυπούμαι που το λέω– και από μια παρωχημένη εκπορευτική αντίληψη, την οποία οι επαναστάτες του 1789 αναγνώριζαν στους δικαστές του Ancien Régime, του παλαιού καθεστώτος. Φυσικά, η τελευταία παρατήρηση αφορά ελάχιστα τους δικαστές. Όμως, υπάρχουν και αυτοί.

Για όσους αμελούν τα καθήκοντά τους, το σχέδιο νόμου διακρίνεται πράγματι για την αυστηρότητά του. Δεν είναι, όμως, αυτόντο για οποιονδήποτε εργαζόμενο ότι θα πάρει το μισθό του μόνο όταν εργάζεται και στην έκταση που η εργασία του ανταποκρίνεται στη συμφωνηθείσα αμοιβή του; Τα χρήματα του ελληνικού λαού, που τόσο δοκιμάζεται στις μέρες μας, μπορούν άραγε να διατίθενται χωρίς κανένα έλεγχο σε πρόσωπα που αδιαφορούν για τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο κοινωνικό σύνολο;

Ο δικαστής, όπως και κάθε πρόσωπο που ασκεί εξουσία στη δημοκρατία, πρέπει να ελέγχεται, πολύ περισσότερο καθότι μ' αυτό το σχέδιο νόμου κατοχυρώνεται ακόμα περισσότερο η θεσμική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών, αφού και γι' αυτούς, όπως και για τους δημοσίους υπαλλήλους με το νέο πειθαρχικό δίκαιο που προωθείται στην Ολομέλεια –ελπίζω την επόμενη εβδομάδα– απαριθμούνται πια αποκλειστικά και όχι ενδεικτικά τα πειθαρχικά τους παραπτώματα. Αυτό αποτελεί μια πολύ μεγάλη τομή και αυτού του σχεδίου νόμου, αλλά και του νέου πειθαρχικού δικαίου των δημοσίων υπαλλήλων.

Από την άλλη πλευρά, οι πολύ ευσυνειδητοί δικαστές και εισαγγελείς πρέπει να επιβραβεύονται, προαγόμενοι αξιοκρατικά στον επόμενο βαθμό της μακράς δικαστικής ιεραρχίας. Η χρήση της επετηρίδας αποτελεί βέβαια σοβαρό στοιχείο για συνεκτίμηση. Όμως, πρέπει να προάγονται στις ανώτερες βαθμίδες της δικαστικής βαθμολογικής κλίμακας όσοι πράγματι διακρίνονται ανάμεσα στους συναδέλφους τους. Τα αρμόδια δικαστικά συμβούλια πρέπει να προάγουν τους καλύτερους δικαστές και εισαγγελείς. Η αξιοκρατία στη σταδιοδρομία του καθενός αποτελεί, άλλωστε, βασική συνταγματική αρχή για όλους τους Έλληνες πολίτες.

Τελειώνοντας το κύριο μέρος της ομιλίας μου, θα ήθελα να επιστήμω ότι η επιτάχυνση του δικαστικού έργου στις μέρες μας δεν ικανοποιεί μόνο τις θεσμικές επιταγές και το λαϊκό αίτημα. Επιπλέον, συμβάλλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας που βιώνει ο τόπος. Με τη σύντομη επίλυση των δικαστικών διαφορών, όχι μόνο διευκολύνεται η κοινωνική συμβίωση, αλλά υπηρετείται και η οικονομική πρόοδος.

Η οικονομική ανάπτυξη προϋποθέτει την επίλυση σε εύλογο χρόνο των διαφορών μεταξύ των πολιτών, το σύντομο κολασμό των ποινικά αξιολογίων πράξεων και την ταχύτερη επίλυση των διαφορών των πολιτών με το κράτος.

Πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι η προσέλευση επενδύσεων που είναι τόσο απαραίτητη για την ανάπτυξη της χώρας μας εξαρτάται συχνά από την εύρυθμη λειτουργία του δικαστικού συστήματος. Η βραδυπορία της δικαστικής λειτουργίας δρα αποτρεπτικά για την οικονομική πρόοδο. Οι δικαστές μπορούν και αυτοί να συμβάλλουν στην ανόρθωση της εθνικής οικονομίας επιταχύνοντας την απονομή της δικαιοσύνης.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να κάνω κάποια σχόλια σε σχέση με κάποιες παρατηρήσεις και αναφορές στο πρόσωπό μου.

Όσον αφορά τη διοικητική δίκη, προωθείται το τεκμήριο ομολογίας, όταν η διοίκηση καθυστερεί να στείλει το φάκελο στα δι-

οικητικά δικαστήρια. Όπως ξέρουμε όλοι όσοι έχουμε υπηρετήσει το χώρο, μια μεγάλη ταλαιπωρία στην εκδίκαση των αποφάσεων, στηρίζεται στο γεγονός ότι η διοίκηση ή αδυνατεί ή δεν θέλει, αλλά σίγουρα αργεί να στείλει τους φακέλους στα δικαστήρια. Το τεκμήριο ομολογίας που προβλέπει το σχέδιο νόμου αποτελεί θετικό μέτρο και είναι επιτυχές. Τι κάνει; Αποτυπώνει τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας στο παρελθόν, αλλά την κάνει πλέον πιο σταθερή, πιο καθαρή και πιο συγκεκριμένη.

Το ερώτημα είναι αν χρειάζεται ιδιωνυμιο ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα για τους υπαλλήλους. Εκεί δυσκολευόμαστε να δεχθούμε αυτήν την άποψη, διότι φοβόμαστε ότι αν θεσμοθετηθεί ένα τέτοιο αδίκημα, θα αρχίσει μια ατελείωτη παραπομπή υπαλλήλων στα δικαστήρια και στα πειθαρχικά όργανα, όπου ο ένας υπάλληλος θα δείχνει τον άλλο, όπου ο υφιστάμενος θα δείχνει τον προϊστάμενο, ο προϊστάμενος θα δείχνει τον διευθυντή, ο διευθυντής θα δείχνει το γενικό διευθυντή κοκ. Φοβόμαστε ότι αυτό δεν θα οδηγήσει στην επίλυση. Ίσως είναι πιο αποτελεσματικό αυτό το μέτρο και επιτέλους ας έχουμε υπ' όψιν μας ότι συνήθως για τις καθυστερήσεις δεν φταίνει οι ίδιοι οι υπάλληλοι. Τις περισσότερες φορές φταίνει οι Υπουργοί, οι οποίοι δίνουν εντολές για τη μη αποστολή του φακέλου, οι γενικοί γραμματείς, οι πρυτάνεις στα πανεπιστήμια –έχουμε μεγάλο πρόβλημα με τα πανεπιστήμια στην αποστολή του φακέλου– οι πρόεδροι των τμημάτων των πανεπιστημίων και, λυπούμαι να πω, και οι πρόεδροι των δικηγορικών συλλόγων.

Λυπούμαι να πω ότι οι δικηγορικοί σύλλογοι είναι από τους πρώτους που δεν φροντίζουν να στέλνονται εγκαίρως οι φάκελοι. Άρα, το πρόβλημα είναι κάπου αλλού. Οι υπάλληλοι, λοιπόν, ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές άλλων. Και εν πάση περιπτώσει, στο νέο Πειθαρχικό Δίκαιο θα καλύπτεται και η ανάγκη αυτή στις γενικές ρυθμίσεις του.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Επικρατείας κ. Γεώργιο Σταυρόπουλο.

Το λόγο έχει για δώδεκα λεπτά ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδων Χαλβατζής.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης πέρα από το σχέδιο νόμου, μίλησε και για γενικότερα ζητήματα. Ήθελα να κάνω, λοιπόν, μερικές παρατηρήσεις και για τα γενικά στα οποία αναφέρθηκε ο κύριος Υπουργός, αλλά και για το σχέδιο νόμου.

Ο Εισηγητής μας έθεσε ολοκληρωμένα τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα στη δικαιοσύνη, αναφερόμενος στο πόσο αυτά επιδρούν όχι στους δικαστές, αλλά σε όλους όσους ασχολούνται μ' αυτά.

Πρώτον, θα ξεκινήσω από το θέμα των στρατηγικών επενδύσεων. Εδώ αναπτύσσεται μια φιλοσοφία που λέει ότι υπάρχουν επενδυτές οι οποίοι θέλουν να επενδύσουν στη χώρα μας και να σώσουν τη χώρα. Όμως, υπάρχει και μια νομοθεσία που είτε λέγεται «Συμβούλιο της Επικρατείας», είτε λέγεται «μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων», είτε λέγεται «δασικές περιοχές», «αρχαιολογικοί χώροι» κ.λπ. και η λογική είναι όλα αυτά να αρθούν, ώστε το μεγάλο κεφάλαιο να μπορεί, ξεπερνώντας όλα αυτά εμπόδια, να συνεχίζει τη δράση του και την κερδοφορία του καταστρέφοντας το περιβάλλον, τη ζωή των εργαζομένων και το αύριο των παιδιών. Διότι το παράδειγμα του Ασωπού είναι χαρακτηριστικό. Λέει «ο ρυπαίνων πληρώνει». Όμως, τι συμβαίνει μ' αυτόν που κατέστρεψε και συνεχίζει να καταστρέφει ζωές στην ευρύτερη περιοχή του Ασωπού ποταμού; Τι πληρώνει; Ποιον πληρώνει; Πώς αποκαθίσταται η ανθρώπινη ζωή;

Δεύτερον, η δικαιοσύνη, κύριε Υπουργέ, γίνεται πιο ακριβή. Και το ακριβό και το φθηνό είναι έννοιες συγκεκριμένες και ταξικές.

Αυτοί οι οποίοι πλήττονται είναι εργάτες, εργαζόμενοι, φτωχοί, καταπιεσμένοι, κατά κύριο λόγο. Δεν έχουν οικονομικές δυνατότητες, παρά ελάχιστες. Βεβαίως οι μεγαλοεπιχειρηματίες, μεγαλοκαπιταλιστές μπορούν –γιατί ουσιαστικά έχουν δικά τους δικηγορικά γραφεία– να δαπανούν τεράστια ποσά και να κερδίζουν

τις υποθέσεις. Το ότι έφτασαν τα παράβολα μέσα σε δύο χρόνια σε 1000% αύξηση, τι σημαίνει; Σημαίνει ότι αυτοί που δεν έχουν οικονομικές δυνατότητες δεν θα μπορούν να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη, σ' αυτή τη συγκεκριμένη δικαιοσύνη, την ταξική. Γιατί πολλές φορές γίνεται λόγος ότι η δικαιοσύνη είναι πέρα και πάνω από τάξεις. Αλήθεια αυτή τη ταξική δικαιοσύνη, κύριε Υπουργέ, που βγάζει το 92% των απεργιών παράνομες και καταχρηστικές, τι είναι; Είναι ανεξάρτητη; Δεν είναι ταξική; Δεν υπηρετεί αυτό το συγκεκριμένο καθεστώς;

Τρίτο ζήτημα. Σχετικά με την ταχύτητα στην παροχή της δικαιοσύνης, όλοι θα συμφωνήσουν. Αλλά για να δούμε, υπάρχουν κενά σε προσωπικό; Υπάρχουν κενά σε γραμματείς; Υπάρχουν κενά σε δικαστές και σε άλλους υπαλλήλους στο χώρο των δικαστηρίων; Υπάρχει έλλειψη υποδομών; Δεν υπάρχει μηχανογράφηση. Έχουν γίνει ορισμένα βήματα γι' αυτήν; Λοιπόν, πώς θα επιταχυνθεί η δικαιοσύνη;

Και βεβαίως προβλέπονται κυρώσεις σε δικαστές για την καθυστέρηση, μείωση μισθών, θέματα σε προαγωγές και άλλα. Να σας πω ότι στην τελευταία Γενική Συνέλευση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, που δεν παραβρέθηκε εκπρόσωπος από την πλευρά της Κυβέρνησης, ειπώθηκαν λέξεις όπως «πίεσεις, εκβιασμοί, αστυνόμευση» και άλλα. Δηλαδή, δεν υπάρχουν προβλήματα εκεί;

Τέταρτο ζήτημα, πάλι για την ταχύτητα της δικαιοσύνης. Αναφέρθηκε και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας προηγουμένως για τη βαθιά κρίση, για τις κρίσιμες στιγμές που ζει η χώρα. Θα πω δυο πράγματα παρακάτω. Αλλά για να δούμε. Παίρνετε συνεχώς αντεργατικά και αντιλαϊκά μέτρα, καταδικάζετε την εργατική τάξη και πλατιά λαϊκά στρώματα σε μία πορεία εξοθλίωσης, καταργείτε το οκτάωρο, το πενθήμερο, το σαραντάωρο, τις συλλογικές συμβάσεις, την κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια.

Και ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, προηγούμενος Υπουργός Εργασίας έστειλε κατεπείγουσα επιστολή στον Υπουργό Δικαιοσύνης για να πάρει μέτρα για να επιταχυνθεί η διαδικασία για την ίδρυση πρωτοβάθμιων σωματείων. Δεν τον έπιασε ο πόνος τον Υπουργό για τα δικαιώματα της εργατικής τάξης, των εργαζόμενων και για την ανάπτυξη του συνδικαλιστικού κινήματος, αλλά υπήρξε μία διαδικασία, μια, ας μου επιτραπεί η λέξη, κύριε Πρόεδρε, «φάμπρικα». Διάφοροι επιχειρηματίες μάζεσαν είκοσι έναν εργαζόμενους σε αυτές τις συνθήκες και με πιέσεις και με εκβιασμούς και αυτοί οι είκοσι ένας διαμόρφωσαν ένα πρωτοβάθμιο εργατικό σωματείο. Ο Υπουργός Εργασίας ζήτησε γρήγορα να επικυρώνονται αυτά τα σωματεία, να εγκρίνονται για να υπογράψουν επιχειρησιακές συμβάσεις, για να καταργηθεί η κλαδική σύμβαση στο χώρο. Τι είναι αυτό; Είναι μια άλλου είδους παρέμβαση στη δικαιοσύνη από την πλευρά της Κυβέρνησης. Και βεβαίως, καταργούνται δικαιώματα, κατακτήσεις όχι του προηγούμενου, αλλά και του προπροηγούμενου αιώνα.

Και όλα αυτά λέτε και η Κυβέρνηση και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ και άλλοι ότι γίνονται για τη σωτηρία της χώρας. Και έφτασαν κάποιοι να θριαμβολογούν για την προχθεσινή απόφαση του Eurogroup. Από τα 130 δισεκατομμύρια ευρώ που θα πάρτε, δεν θα δοθεί ούτε ένα ευρώ για να υπηρετήσει λαϊκές ανάγκες. Πάνω από 100 με 105 δισεκατομμύρια θα δοθούν απ' ευθείας στις τράπεζες, στους δανειστές, στους τοκογλύφους και τα υπόλοιπα θα δοθούν για ανακεφαλαίωση στις τράπεζες.

Ποια Ελλάδα θα σώσετε και θριαμβολογείτε; Και πραγματικά η θριαμβολογία φτάνει σε ένα σημείο που μπορεί να χαρακτηριστεί σαδισμός. Πάνω από ένα εκατομμύριο οι επίσημοι άνεργοι, εκατοντάδες χιλιάδες εργάζονται και πληρώνονται με 100, 150, 200 ευρώ έναντι. Απολύουν χωρίς να δίνουν αποζημιώσεις επιχειρήσεις με ευρωστία.

Αυτό που θέλετε, λοιπόν, να υπηρετήσετε και υπηρετείτε είναι τα συμφέροντα και τα κέρδη του μεγάλου κεφαλαίου. Αυτά θέλετε να διασφαλίσετε. Και μέσα σ' αυτή τη λογική υπάρχει κι αυτή η πρακτική κατάθεσης νομοσχεδίων με το χαρακτήρα του επείγοντος και του κατεπείγοντος, έτσι ώστε να περιορίζεται η συζήτηση, να περιορίζεται η δυνατότητα της Βουλής έτσι και για την αποκάλυψη αυτών των προθέσεων. Αλλά όλα δείχνουν ότι φοβάστε πολύ τις λαϊκές αντιδράσεις και θέλετε να προλά-

βετε τις λαϊκές αντιδράσεις. Αυτή όμως είναι μία πολύ επικίνδυνη πρακτική. Στερεί τη δυνατότητα έστω και για τη συζήτηση.

Βεβαίως, η επίθεση αυτή συνεχίζεται και συνεχίζεται σε όλα τα μέτωπα. Όμως την ίδια στιγμή αναπτύσσεται η εργατική λαϊκή πάλη, δεν υποχωρούν οι εργάτες και οι εργαζόμενοι κι εμείς για μια ακόμα φορά τους λέμε να σταθούν όρθιοι με ψηλά το κεφάλι, να αντιπαλέψουν αυτήν την πολιτική της συγκυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ, να αντιπαλέψουν κάθε πολιτική η οποία στηρίζει τα συμφέροντα και τα κέρδη του κεφαλαίου.

Και βέβαια, υπεραμύνθηκε ξανά ο Υπουργός για τα μονομελή δικαστήρια. Και σε πρωτόδικα και σε δευτεροβάθμια δικαστήρια ένας δικαστής θα λύνει όλα τα προβλήματα και τελεσίδικα. Αλήθεια, η συλλογική σκέψη, τα συλλογικά όργανα των δικαστών δεν είναι χίλιες φορές καλύτερα από τα μονομελή; Όλη η ιστορία, όλη η πράξη και στο δικαστικό χώρο, αυτό έχει αποδείξει. Η απόλυτη κυριαρχία του ενός είναι πάντα βλαπτική και βεβαίως, ο ένας πολύ εύκολα μπορεί να υποκύπτει σε πιέσεις και σε εκβιασμούς. Έχουμε δικαστές οι οποίοι στέκονται στο ύψος τους, έχουμε δικαστές που ακούν τη συνείδησή τους και κοιτάνε την πραγματικότητα και πολλές φορές και κάτω από αντίξοες συνθήκες αποδίδουν το δίκαιο.

Φοβούμαστε πολύ ότι όλη αυτή η κατάσταση θα χειροτερεύσει την ποιότητα της παρεχόμενης δικαιοσύνης, θα μειωθούν οι εγγυήσεις της αμεροληψίας και βεβαίως –με αυτό θέλω να κλείσω αυτοί οι οποίοι θα υφίστανται τις αδικίες γενικότερα του κράτους αλλά και της δικαιοσύνης, θα είναι αυτοί οι οποίοι πλήττονται καθημερινά από την Κυβέρνηση και από το κράτος του κεφαλαίου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Σπυριδωνα Χαλβατζή, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι τέσσερις μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Γυμνάσιο Σούρης Μαγνησίας. Είναι η περιοχή της Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Ροδούλα Ζήσης.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο κ. Αλέξανδρος Χρυσανθακόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα αναφερθώ μόνο σε ένα σημαντικό, κατά τη γνώμη μου, ζήτημα και που αφορά την παραγραφή τροχαίων ατυχημάτων από ταμπέλες που αναρτώνται σε εθνικούς ή άλλους δρόμους.

Είναι τραγικό. Έχουν χαθεί χιλιάδες ανθρώπινες ζωές. Έχουν καταστραφεί οικογένειες. Είναι μία συνολική ευθύνη της πολιτείας απέναντι κυρίως στους νέους που χάνουν τη ζωή τους και στις οικογένειές τους. Να πούμε ότι πάρα πολλοί μένουν ανάπηροι. Το ανθρώπινο κόστος δεν μπορεί να υπολογιστεί. Το οικονομικό κόστος μπορεί να υπολογιστεί. Δεν μας ενδιαφέρει όμως να το περιγράψουμε γιατί θα είναι υποδεέστερο της ανθρώπινης αξίας. Αλλά, η ζημιά στα ασφαλιστικά ταμεία, στην οικονομία είναι τεράστια.

Χθες μας επισκέφθηκε μία επιτροπή από γονείς, αδέρφια θυμάτων. Έβγαλαν μία κραυγή αγωνίας.

Δεν μπορεί αυτή τη στιγμή δήμος της Αττικής –δεν θα τον αναφέρω για να μη φανεί ότι τον συκοφαντώ, διότι είναι και άλλοι που το έχουν κάνει- να συζητά στο δημοτικό του συμβούλιο για την ανάρτηση διαφημιστικών πινακίδων, ενώ θα έπρεπε να συζητά για το κατέβασμά τους. Κάποιες εταιρείες μπορεί να δίνουν λεφτά, όμως οι ανθρώπινες ζωές δεν μπορούν να υπολογιστούν.

Θα πρέπει να δούμε την εξέλιξη που έχει αυτό το φαινόμενο από πλημμέλημα σε πταίσμα. Μία κακουργηματική πράξη καταντά να γίνεται της σειράς, δηλαδή να μην έχει καμμία αξία για το Δικαστικό Σώμα. Δεν μπορούμε να αντιμετωπίζουμε αυτά τα ζητήματα με τέτοιους όρους.

Έχουν μεγάλη ευθύνη όσοι διευκολύνουν τέτοια λάθη. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να αυστηροποιούνται οι ποινές και όχι

χάριν διευκόλυνσης να γίνεται μία γενική κατηγοριοποίηση μείωσης ποινών και αμνήστευσης αδικημάτων. Και θα θέλαμε να υπάρξει καίρια απόφαση της πολιτικής ηγεσίας, να συμμεριστεί το καθήκον της, το οποίο είναι υπεράνω νομικών διατυπώσεων. Πρέπει να επιδείξει ηθική το Κοινοβούλιο –και πιστεύω ότι με αυτό συμφωνούν όλες οι πτέρυγες- γιατί αυτά τα αδικήματα δεν μπορούν ούτε να αμνηστευθούν ούτε να υποβαθμιστούν όπως έγινε από πλημμέλημα σε πταίσμα.

Εάν θέλουμε να μιλάμε για δίκαιη δίκη, να βάλουμε δίκαιες παραμέτρους. Ευελπιστούμε στην κατανόηση.

Είναι ιδιαίτερα συγκινητικό το γεγονός ότι όταν συναντάμε αυτούς τους ανθρώπους βλέπουμε ζωγραφισμένο το δράμα στα μάτια τους. Αυτό απεικονίζει μία κοινωνική πραγματικότητα, στην οποία όλοι θα πρέπει να είμαστε υπερβολικά ευαίσθητοι και αποτελεσματικοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Αλέξανδρο Χρυσανθακόπουλο.

Θα ήθελα και από τη θέση τη δική μου να ενώσω τη φωνή μου με όλες τις πτέρυγες της Βουλής που ζητούν να ικανοποιηθεί αυτό το αίτημα. Νομίζω ότι και ο κ. Πεταλωτής και ο κύριος Υπουργός θα ανταποκριθούν. Περιμένω την απάντησή του κ. Πεταλωτή. Νομίζω ότι υπάρχει ανάλογη ευαισθησία ώστε να αποκατασταθεί αυτή η πελώρια αδικία.

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Γεώργιος Πεταλωτής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ως προς το νομικό μέρος, μέχρι το τέλος της συνεδρίασης θα έχουμε δει το θέμα.

Πραγματικά υπάρχει ένα μεγάλο ζήτημα. Όσοι ασχολούμαστε με τέτοια θέματα και με οποιοδήποτε τρόπο και ζούμε μέσα στην κοινωνία, έχουμε αντιμετωπίσει παρόμοιες περιπτώσεις θυμάτων ανεξέλεγκτων πινακίδων. Έχει γίνει μία εξαιρετική δουλειά εδώ και δύο χρόνια από την προηγούμενη Κυβέρνηση του κ. Παπανδρέου. Για πρώτη φορά υπήρξε επιτροπή η οποία κατέγραψε όπου υπήρχαν τέτοιες παρανομίες. Μάλιστα, υπήρξε ξήλωμα δεκάδων πινακίδων οι οποίες ήταν ανεξέλεγκτα σπαρμένες στην εθνική οδό, όπου προκαλούσαν ατυχήματα που είχαν ως συνέπεια τεράστιες ζημιές και απώλειες ζωών.

Είναι ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Και εκεί θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της και η τοπική αυτοδιοίκηση και όλος ο κρατικός μηχανισμός. Όμως είναι ένα ζήτημα ευρύτερο από μία ποινική πρόβλεψη. Μάλιστα όταν υπάρχει και μεγάλο κέρδος, δεν θα πρέπει να μπαίνουν εμπόδια, κωλύματα ώστε να κατεβαίνουν αυτές οι πινακίδες.

Χρειάζεται δουλειά. Χρειάζεται ευαισθητοποίηση. Ήδη έχει ξεκινήσει μία διαδικασία και έχει αλλάξει το τοπίο άρδην, θα μπορούσα να πω. Συντασσόμαστε ότι θα πρέπει να δείξουμε μία ευαισθησία ως πολιτεία. Επιτέλους τα ελεγκτικά όργανα του κράτους είτε αναφέρονται στην κεντρική διοίκηση είτε αναφέρονται στην τοπική αυτοδιοίκηση, πρέπει να κάνουν τη δουλειά τους, όταν μάλιστα έχουμε να κάνουμε με ανθρώπινες ζωές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Βέβαια, αυτό που ζήτησε ο κ. Χρυσανθακόπουλος αλλά και άλλες πτέρυγες της Βουλής...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θα σας πω στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε κύριε Υπουργέ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχει τροπολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Το γνωρίζει φαντάζομαι ο κύριος Υπουργός. Θα μας απαντήσει στο τέλος.

Το λόγο έχει ο Ανεξάρτητος Βουλευτής Χανίων κ. Χρήστος Μαρκογιαννάκης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να ενώσω τη φωνή μου με τους συναδέλφους, οι οποίοι προηγούμενως επισήμαναν την ανάγκη άμεσα να δημοσιοποιηθεί το όνομα του συναδέλφου ο οποίος, όπως από

χθες τουλάχιστον αναφέρεται στα ΜΜΕ, έχει μεταφέρει στο εξωτερικό το ποσό του 1 εκατομμυρίου ευρώ.

Θα πρέπει επιτέλους τη στιγμή που το σύστημα γενικότερα και ο πολιτικός κόσμος βάλλεται πανταχόθεν, να αποκαλύπτονται τέτοιες ενέργειες. Σε τελευταία ανάλυση δεν είμαστε όλοι ίδιοι. Υπάρχουν κάποιοι μέσα σε αυτή την Αίθουσα που βγάζουν εκατομμύρια ευρώ στο εξωτερικό και υπάρχουν και οι άλλοι οι οποίοι για να επιβιώσουν, δανείζονται από τράπεζες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φοβάμαι πως για άλλη μία φορά ζούμε το ίδιο έργο όσον αφορά τις πρωτοβουλίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Δεν υπάρχει Υπουργός Δικαιοσύνης, ο οποίος να αναλαμβάνει τα καθήκοντά του και να μην έχει τις εξής δύο πρώτες ενέργειες, τις οποίες θα κάνει: Πρώτον, θα φέρει ένα νομοσχέδιο για την αποσυμφόρηση των φυλακών. Ανοίγουν οι φυλακές, βγαίνουν κάποιοι έξω. Και, δεύτερον, θα φέρει ένα νομοσχέδιο που θα αφορά την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης.

Όσον αφορά το πρώτο, θα ήθελα να επισημάνω πως θα ήταν προτιμότερο, αντί να ανοίγουν κάθε τόσο οι φυλακές και προ-ώρας να εξέρχονται κακοποιοί να φροντίσουμε να ολοκληρωθούν τα σωφρονιστικά ιδρύματα έτσι ώστε οι κατάδικοι να κρατούνται κάτω από ανθρώπινες συνθήκες και όχι κάτω από αυτές τις απαράδεκτες συνθήκες που βρίσκονται σήμερα στις φυλακές δεκάδες, χιλιάδες άνθρωποι.

Επίσης, χρειάζεται να γίνουν οι αναγκαίες παρεμβάσεις στο σωφρονιστικό κώδικα, ούτως ώστε να έχουμε ένα σωφρονιστικό σύστημα το οποίο πράγματι να φροντίζει η ποινή να επιτελεί την αποστολή της και όχι να είναι απλά ένας χαμένος χρόνος από τη ζωή του όποιου κατάδικου.

Τώρα, όσον αφορά, την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης, που εδώ ο τίτλος είναι «δίκαιη δίκη», εγώ δεν το καταλαβαίνω αυτό το πράγμα, υπάρχει και «άδικη δίκη», κύριοι Υπουργοί! Εκτιμώ πως όλες οι δίκες πρέπει να θεωρούνται κατά τεκμήριο δικαίες. Εν πάση περιπτώσει, έχει τον τίτλο «δίκαιη δίκη». Εντάξει.

Όμως και εδώ δεν αφίσταται το Υπουργείο Δικαιοσύνης της συνήθους πρακτικής. Αποσπασματικές παρεμβάσεις, όπως συνηθίζει να κάνει στους βασικούς κώδικες, που έχουν ως αποτέλεσμα αφ' ενός μεν οι εφαρμοστές του νόμου να μπερδεύονται και αφ' ετέρου να παρατηρείται μια απόλυτη μη σταθερότητα δικαίου. Δεν ξέρει ο καθένας τι ισχύει, τι νόμους έχουμε, ποιοι είναι εκείνοι οι οποίοι πρέπει να εφαρμόζονται.

Αποτέλεσμα όλης αυτής της συμπεριφοράς είναι να έχει δημιουργηθεί -και ειλικρινά λυπάμαι που το λέω, αλλά το έχω πει επανειλημμένως και θα το επαναλάβω για άλλη μια φορά- τα τελευταία χρόνια, τις τελευταίες δεκαετίες στην πατρίδα μας ένα σύστημα, το οποίο εγώ χαρακτηρίζω ως εγκληματογόνο, ένα σύστημα το οποίο βοηθά την παρανομία, ένα σύστημα το οποίο είναι καταφύγιο του κάθε παράνομου και δεν είναι σύστημα το οποίο προστατεύει την κοινωνία. Εάν δεν το δούμε έτσι και αν δεν γίνουν οι αναγκαίες παρεμβάσεις, που, κατά την εκτίμηση τη δική μου, θα πρέπει ταχύτατα να τις δούμε και να είναι και σοβαρές, το κακό θα συνεχίζει, με αποτέλεσμα αυτή η διάχυτη αίσθηση της παρανομίας να εγκατασταθεί μόνιμως στη χώρα μας.

Κατ' αρχάς να δούμε τι είναι αυτό που φταίει. Μιλάμε τώρα για το φαινόμενο της καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης, η οποία μαζί με την ανομία, τείνει να γίνει μόνιμο φαινόμενο. Εδώ υπάρχουν κοινωνικές ομάδες, οι οποίες αρνούνται να εφαρμόσουν νόμους, οι οποίοι ψηφίζονται με συντριπτική πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο και αναφέρονται και στον τελευταίο νόμο που ψηφίστηκε σχετικά με την ανωτάτη παιδεία.

Θα πρέπει, λοιπόν, να δούμε τουλάχιστον, όσον αφορά αυτήν την απόλυτη καθυστέρησης της απονομής δικαιοσύνης, τι είναι αυτό που φταίει. Τι φταίει;

Εγώ κατατάσσω τις αιτίες σε τρεις κατηγορίες.

Πρώτα από όλα έχουμε πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες. Θα πρέπει να κινηθούμε προς την κατεύθυνση της απλούστευσης των διαδικασιών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Έχω πει χαρακτηριστικά, επειδή η παλιά μου ιδιότητα δεν με

κάνει παρά να σκέφτομαι την εποχή εκείνη που και εγώ λειτουργούσα μέσα στη δικαιοσύνη, ποιος είναι σήμερα ο λόγος ύπαρξης του παραπεμπτικού βουλεύματος στην περίπτωση των κακουργημάτων, όταν έχουμε θεσμοθετήσει διατάξεις που παραπέμπονται, αγαπητοί συνάδελφοι, για κακουργήματα διά απευθείας κλήσεως -κακουργήματα για τα οποία προβλέπεται ισόβιος κάθειρξις- ουκ ολίγοι κατηγορούμενοι. Και, όμως, υπάρχουν πάρα πολλά κακουργήματα ακόμα, τα οποία απαιτούν παραπεμπτικό βούλευμα, που είναι η κύρια απασχόληση του εισαγγελικού λειτουργού.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Η δεύτερη αιτία είναι αναμφισβήτητη η αύξηση της δικαστικής ύλης. Αυξήθηκε υπέρμετρα. Και αυτό γιατί Διότι αφ' ενός μεν, δεν εμπιστευόμαστε τη διοίκηση. Η διοίκηση θα μπορούσε σε πάρα πολλές περιπτώσεις να αποδώσει «δικαιοσύνη» χωρίς να είναι ανάγκη να υποβληθεί σε οικονομικές θυσιές εκείνος, ο οποίος ζητά την απονομή της δικαιοσύνης αλλά και να έχουμε και όλη αυτήν τη συσώρευση.

Και ένα τρίτο, το οποίο εγώ θα το επισημάνω και ας μην αρέσει ενδεχομένως και γιατί δεν λέγεται εδώ μέσα, είναι ότι όλοι οι παράγοντες απονομής της δικαιοσύνης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, δουλεύουν σήμερα λιγότερο από ό,τι δούλευαν κάποτε. Το δέχθηκε και ο κύριος Υπουργός λέγοντας ότι υπάρχουν δικαστές -και εγώ το δέχομαι αυτό το πράγμα- οι οποίοι πραγματικά δουλεύουν περισσότερο από κάθε άλλο δημόσιο λειτουργό, αλλά υπάρχουν και κάποιοι, οι οποίοι δεν δουλεύουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Αυτό, λοιπόν, θα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε. Έχει αμβλυνθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, ο «θεσμός της επιθεώρησης». Και έχει αμβλυνθεί επίσης, ο «θεσμός της πειθαρχικής ποινής». Από την ώρα που αυτά τα δύο αμβλύνθηκαν και τα είπε ο κύριος Υπουργός προηγουμένως, ασφαλώς τα προβλήματα θα υπάρχουν.

Τώρα εκείνο το οποίο εγώ θα έλεγα πως πρέπει να γίνει είναι το εξής: Κατ' αρχάς δηλώνω ότι θα ψηφίσω επί της αρχής το νομοσχέδιο. Και θα το ψηφίσω διότι παρά το γεγονός ότι κινείται και αυτό αποσπασματικά, εν τούτοις έχει αρκετές θετικότητες διατάξεις και το σημαντικότερο είναι ότι ο κύριος Υπουργός, δέχθηκε πολλές από τις παρατηρήσεις, οι οποίες έγιναν.

Αλλά εκείνο το οποίο θα πρέπει να γίνει αυτήν τη στιγμή είναι να υπάρξουν επιτροπές οι οποίες θα απαρτίζονται από σοβαρούς και έμπειρους επιστήμονες, οι οποίοι θα δουν εξ υπαρχής τους βασικούς κώδικες, τους οποίους θα πρέπει να εκσυγχρονίσουμε. Να τους εκσυγχρονίσουμε συνολικά, όχι κάθε τόσο αποσπασματικά. Όταν θα γίνει αυτό το πράγμα, πιστεύω ότι θα αντιμετωπιστούν και τα διάφορα προβλήματα, τα οποία ανέφερα προηγουμένως.

Τώρα εκείνο, το οποίο θέλω να σας πω, όσον αφορά τις επιμέρους διατάξεις:

Κύριε Υπουργέ, στη διάρκεια της επιτροπής είχα την ευκαιρία να κάνω τις επισημάνσεις μου. Τώρα όμως, θα πω τρεις-τέσσερις περιπτώσεις, οι οποίες είναι για εμένα ενοχλητικά αρνητικές.

Πρώτον, όσον αφορά το μονομελές εφετείο, ουσιαστικά το μονομελές κακουργιοδικείο, δεν μπορεί σοβαρά να υποστηριχθεί ότι υπάρχουν απλές υποθέσεις κακουργηματικής μορφής. Δεν υπάρχουν απλές και μη απλές υποθέσεις. Υπάρχουν σοβαρές και μη σοβαρές υποθέσεις. Όταν η υπόθεση για την οποία κάποιος κατηγορείται επιστρέφει κάθειρξη, δεν μπορεί να επαφίεται η κρίση επ' αυτού σε έναν και μόνο δικαστή, πρέπει να είναι περισσότερες. Και θα δείτε ότι εάν δεν το διορθώσετε μέχρι το τέλος, θα αναγκαστείτε σύντομα να φέρετε διάταξη με την οποία θα το αλλάξετε.

Δεύτερον, είπα και επαναλαμβάνω και ενώπιον της Ολομέλειας ότι είναι πολύ μεγάλο λάθος με τόση μεγάλη ευκολία να βγαίνουν τα συναινετικά διαζύγια. Μειώσατε το χρόνο στους έξι μήνες γάμου. Ορθώς. Καθερώσθηκε το συναινετικό διαζύγιο. Ορθώς. Αλλά, ας είναι υποχρεωμένοι οι σύζυγοι, τουλάχιστον δύο φορές, έστω απεύθυνες δεκαπέντε ημέρες η μια από την άλλη, να το δηλώσουν. Μπορεί να είναι τελείως παρορμητική η πρώτη δή-

λωση και αυτό να έχει καταστρεπτικές συνέπειες για μια οικογένεια. Ενώ στη δεύτερη, ασφαλώς, θα μπορεί να το σκεφτεί και να είναι διαφορετικό το αποτέλεσμα μιας τέτοιας διαδικασίας. Και μια οικογένεια να σωθεί, είναι πάρα πολύ σοβαρό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε μερικά δευτερόλεπτα.

Το τρίτο είναι ότι τα παράβολα τα οποία θεσμοθετούνται στη σημερινή συγκυρία της οικονομικής κρίσης, την οποία περνάει η ελληνική κοινωνία είναι εξοντωτικά. Ουσιαστικά αφαιρεί το δικαίωμα από τον φτωχό να ζητήσει την απονομή της δικαιοσύνης.

Τα 300 ευρώ, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, σήμερα μπορεί να είναι το μηνιαίο ενός ανθρώπου και θα προτιμήσει να το πάει να φάει ψωμί η οικογένειά του, από το να κάνει μια έφεση ή μια αναψηλάφηση ή μια μήνυση, που θέλει εκατό ευρώ, σε τελευταία ανάληψη.

Θα πρέπει να δούμε εν όψει της συγκυρίας, την αναστολή όλων των διατάξεων, οι οποίες προβλέπουν παράβολα, προκειμένου να κατατεθεί μία μήνυση ή να γίνει μια έφεση σε αυτά τα εξοντωτικά πράγματα, τα οποία βλέπουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, όπως είπα και προηγουμένως, το νομοσχέδιο παρά το γεγονός ότι κινείται στη λογική της αποσπασματικότητας, εντούτοις, επειδή έχει σοβαρές διατάξεις, ως Ανεξάρτητος Βουλευτής το ψηφίζω επί της αρχής και, ασφαλώς, θα έχω την ευκαιρία στην κατ' άρθρον συζήτηση να κάνω τις παρατηρήσεις μου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Χρήστο Μαρκογιαννάκη, Ανεξάρτητο Βουλευτή Χανίων.

Το λόγο έχει τώρα ο κ. Νικόλαος Τσούκαλης, Ανεξάρτητος Βουλευτής Αχαΐας, για επτά λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επαναλάβω στην Αίθουσα της Ολομέλειας τη θέση που διατυπώσαμε ως Δημοκρατική Αριστερά στην επιτροπή υπέρ της αρχής του συγκεκριμένου νομοσχεδίου.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να έχουμε συναίσθηση των συνθηκών, κάτω από τις οποίες εισάγεται το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και απευθύνομαι βεβαίως και προς όλους αυτούς, οι οποίοι υπερθεματίζουν για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, αλλά και προς αυτούς που τίθενται κατά του συγκεκριμένου κειμένου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα τον κύριο Υπουργό να χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο «τομή και μεγάλη διαρθρωτική αλλαγή». Λέω ας προσγειωθούμε, γιατί ακριβώς οι ίδιοι χαρακτηρισμοί χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον και στα προηγούμενα νομοσχέδια που έχουν εισαχθεί, προκειμένου να διευκολύνουν την επιτάχυνση της δικαιοσύνης και να βελτιώσουν τη διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων. Και όμως είναι γεγονός ότι αυτά τα νομοσχέδια δεν πέτυχαν ή πέτυχαν ελάχιστα και γι' αυτό ακριβώς επαναλαμβάνεται συστηματικά η εισαγωγή τέτοιων νομοσχεδίων στην Ολομέλεια.

Δεύτερον, άκουσα τον κύριο Υπουργό να διαρρηγγύνει τα ιμάτιά του ότι δεν είναι απαίτηση της τρόικας το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Δεν είναι κακό να περιλαμβάνεται λεπτομερής ρύθμιση αυτού του νομοσχεδίου στο μνημόνιο, κύριε Υπουργέ. Καλώς περιλαμβάνεται και πρέπει να ομολογήσουμε ότι αν δεν περιλαμβανόταν αυτό το νομοσχέδιο, δεν θα ερχόταν με αυτήν τη διαδικασία για να ψηφιστεί. Ας σταθούμε στην ουσία του.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Γιατί δεν θα ερχόταν;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Περιέχεται στο μνημόνιο λεπτομερώς. Δεν είμαι από τους ανθρώπους αυτούς, κύριε Υπουργέ, που θα πω ότι επειδή περιέχεται στο μνημόνιο είμαι κατά. Λέω να σταθούμε στην ουσία του. Μάλιστα, περιέχεται με λεπτομερείς καταγραφές. Έτσι δεν είναι;

Ας το παρακάψουμε, λοιπόν, αυτό και ας δούμε την ουσία. Στο μνημόνιο η αναγραφή που γίνεται και με ιδιαίτερα έντονο

τρόπο είναι ότι πρέπει πάση θυσία σ' αυτήν εδώ τη χώρα να λειτουργήσει σε επίπεδο ενδιαμέσο ο θεσμός της διαμεσολάβησης. Εάν δεν υπάρξει σε όλα τα επίπεδα, ορίζοντα, σε όλους τους τομείς, ο θεσμός της διαμεσολάβησης με τις διάφορες μορφές του, δεν υπάρχει περίπτωση να πετύχουμε αυτό το οποίο θέλουμε. Γιατί;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θα σας στείλω το προεκλογικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ. Δεν το έχετε διαβάσει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Κύριε Παπαϊωάννου, ξέρετε ότι όλα τα προγράμματα, όλων των κομμάτων –και της Νέας Δημοκρατίας και όλων των υπολοίπων κομμάτων– πάντα επαναλαμβάνουν συστηματικά, μονότονα εδώ και δεκαπέντε χρόνια ακριβώς αυτές τις αναφορές ότι πρέπει, πρέπει, πρέπει...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Και κατηγορείτε τον Υπουργό ότι εφαρμόζει το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Ερωτώ, λοιπόν: Η διαδικασία που εισήχθη από αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και προκειμένου να χαρακτηριστεί τομή και διαρθρωτική αλλαγή, είναι η πρόποσα; Έχουν προηγηθεί όλα όσα απαιτούνται προκειμένου οι ρυθμίσεις να πετύχουν;

Επαναλαμβάνω, για να μην υπάρχει παρεξήγηση, ότι είμαστε υπέρ του νομοσχεδίου αλλά πρέπει να έχουμε συναίσθηση του τι ψηφίζουμε. Για άλλη μια φορά τι επιδιώκει αυτό το νομοσχέδιο; Επιδιώκει να τοποθετήσει πάνω σε ράγες του Τρικούπη μια υπερταχεία! Περί αυτού πρόκειται. Παρεμβαίνουμε καθόλου στις ράγες; Η εκτίμηση είναι πως όχι, δεν παρεμβαίνουμε.

Άκουσα τον κ. Σταυρόπουλο με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Είναι γνώστης και όσος απασχολούμαστε χρόνια με τη δικηγορία γνωρίζουμε την κατάσταση που επικρατεί στη δικαιοσύνη. Ακριβώς αυτή είναι και πολύ χειρότερη.

Γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ, ότι αυτήν τη στιγμή, για να βρεθεί μια δικογραφία του 2001, απασχολείται ένας υπάλληλος για ένα πρωινό, προκειμένου να κατέβει στα υπόγεια, μέσα στη σκόνη, να βρει το φάκελο. Αυτό αλλάζει; Όχι, δεν αλλάζει.

Αυτά, λοιπόν, είναι στοιχεία που πρέπει να τα έχουμε σε γνώση, προκειμένου να μπορούμε να αξιολογήσουμε σωστά τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Σας είπα και στο προηγούμενο νομοσχέδιο ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί στα ειρηνοδικεία και εξακολουθώ να αγωνιώ –και φαντάζομαι πολλοί εδώ μέσα– πως θα αντεπεξέλθουν σε αυτόν το φόρτο της πρόσθετης εργασίας.

Έτσι, λοιπόν, θα περίμενα –σας το είπα και στην επιτροπή– από το Υπουργείο ως θεσμός μια αξιολόγηση αυτού του μεγαλεπήβολου θεσμού που εισήχθη με το ν. 3898/2010, στον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 52/2008 για τη διαμεσολάβηση. Τότε είχαν ακουστεί πάρα, μα πάρα πολλά. Γνωρίζουμε τα στοιχεία που ισχύουν σε όλη την Ευρώπη απ' αυτόν το θεσμό. Ξέρω ότι δεν έχει γίνει τίποτα απολύτως. Δεν έχουν επιμορφωθεί οι διαμεσολαβητές. Δεν υπάρχει γνώση.

Αυτές είναι οι τομές που πρέπει να προωθήσουμε με ταχύτατους ρυθμούς. Πρέπει να υπάρξουν θεσμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Αυτά εδώ έτσι όπως στελεχώνονται και όπως λειτουργούν, δεν μπορούν να επιτελέσουν αυτό το στόχο. Σας ανέφερα στην επιτροπή ότι υπάρχουν θεσμοί οι οποίοι πρέπει να αναβαθμιστούν πάση θυσία, προκειμένου να λειτουργούν ως φίλτρα. Σας είπα για τις επιτροπές επίλυσης διαφορών στις ασφαλιστικές υποθέσεις.

Σας αναφέρω για παράδειγμα την επιτροπή φιλικού διακανονισμού για τα καταναλωτικά αντικείμενα, όπου μπορούν να προστεθούν και υποθέσεις πώλησης, ανταλλαγής συμβάσεων έργου, να υπάρχουν κίνητρα και αντικίνητρα και βεβαίως να τερματιστεί επιτέλους αυτή η αουδοσία του δημοσίου να εξαντλεί όλη τη δωσδικία από το μονομελές διοικητικό πρωτοδικείο μέχρι το Συμβούλιο της Επικρατείας για ήσσονος σημασίας υποθέσεις λόγω της ευθυνοφοβίας των υπαλλήλων, αλλά και λόγω –το είπα και στην επιτροπή– ανευθυνότητας ακόμη και συναδέλφων δικηγόρων.

Αυτό πρέπει να τελειώσει. Πολλές, πάρα πολλές, χιλιάδες υποθέσεις αυτήν τη στιγμή βρίσκονται ακόμα και στο Συμβούλιο της

Επικρατείας. Βεβαίως υπάρχει και μια εκκρεμότητα. Δεν υπάρχει πρόβλεψη, κύριε Υπουργέ –και περιέχεται και στην έκθεση του Επιστημονικού Συμβουλίου– για το πρόσθετο επιτόκιο για το δύστροπο διάδικο, ότι δηλαδή πρέπει να προβλέπεται και για το δημόσιο. Δεν υπάρχει αναφορά. Γιατί εκεί;

(Στο σημείο αυτό κτυπά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Δυστυχώς ο χρόνος είναι λίγος.

Επίσης, είναι πάρα πολύ ενδιαφέρουσα η αναφορά του Επιστημονικού Συμβουλίου για το ύψος του παραβόλου. Αναφέρει απόσπασμα από απόφαση του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθήνας, όσον αφορά το ποσό –τότε– των 100 ευρώ που έλεγε ότι είναι τριπλάσιο του ημερομισθίου.

Όμως, τα παράβολα που έχετε βάλει εσείς τώρα είναι τετραπλάσια και πενταπλάσια του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, έτσι όπως αυτά διαμορφώνονται. Πώς θα αντεπεξέλθετε και θα ξεπεράσετε αυτήν την αιτιολογία σε περίπτωση που κληθεί ένα δικαστήριο να ασχοληθεί με αυτό το θέμα;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Έχει ασχοληθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας. Τα έχει βγάλει νόμιμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Όχι γι' αυτές. Για την προηγούμενη.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Για τα προηγούμενα, τα οποία ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Και γι' αυτήν την περίπτωση που αναφέρω, κύριε Υπουργέ, νόμιμο έβγαλε το ποσό των 100 ευρώ, σταθμίζοντας τότε το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη λέγοντας ότι είναι τριπλάσιο. Τώρα όμως είναι πενταπλάσιο!

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Επιστρέφονται όμως! Βγάζετε τη βασική παράμετρο! Επιστρέφονται!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Εντάξει, επιστρέφονται, είναι γνωστό. Επιστρέφονται μετά από τέσσερα, πέντε, έξι χρόνια. Αυτή η επιστροφή δεν λέει τίποτα, το θέμα είναι κατά πόσο εκείνη τη στιγμή έχει τη δυνατότητα να τα καταβάλει.

Έχουμε καταθέσεις τέσσερις τροπολογίες, εκπρόθεσμες βεβαίως, κύριε Υπουργέ, όσον αφορά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών. Η άποψη η δική μας και πολλών συναδέλφων που έχουμε συζητήσει είναι ότι και οι τέσσερις είναι λογικότερες και πρέπει να ενσωματωθούν στο νομοσχέδιό σας.

Τελειώνω με μια παράλειψη, η οποία υπάρχει –και θέλω τη θέση σας ως προς αυτό– όσον αφορά την κατάργηση του δικαιώματος της επανάληψης της διαδικασίας, σχετικά με τις πολιτικές υποθέσεις, σε περίπτωση που μια υπόθεση ανατραπεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ενώ ισχύει στα διοικητικά δικαστήρια, στην ποινική διαδικασία. Δεν υπάρχει σαφής πρόβλεψη για τα πολιτικά δικαστήρια.

Η ταυτότητα του νομικού λόγου επιβάλλει να υπάρχει σαφής διατύπωση όσο αφορά τις πολιτικές δίκες. Εάν δεν υπάρξει, ξέρετε ότι ίσως να έχουμε πρόβλημα σε ότι αφορά την Ευρωπαϊκή Συνθήκη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και συγκεκριμένα με το άρθρο 13.

Επιφυλάσσομαι να τοποθετηθώ λεπτομερέστερα στη συζήτηση επί των άρθρων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον Ανεξάρτητο Βουλευτή Αχαΐας κ. Νικόλαο Τσοούκαλη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Θοδωρής Δρίτσας για δώδεκα λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Να πω ευθὺς εξαρχῆς αναφορικά με την υπόθεση που καταγγέλλθηκε ότι Ἐλληνας Βουλευτὴς του ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου – ἄκουσα τέως Βουλευτὴς– κατέχει παράνομα 1 εκατομμύριο ευρώ στο εξωτερικό, χωρίς να τα έχει δηλώσει κ.λπ.. Φυσικά και πρέπει να δίδονται αυτά τα στοιχεία στη δημοσιότητα, ἀλλὰ ὄχι με αυτόν το σκανδαλοθηρικό τρόπο. Επιτέλους, χρειάζεται μια συνολική πολιτική και για τους πολιτικούς και για κάθε ἄλλον που φοροδιαφεύγει και που ζει σε βάρος του συνόλου της ἑλληνικῆς κοι-

ωνίας. Πολύ περισσότερο ευαίσθητοι βέβαια είμαστε όταν αυτά τα πράγματα συμβαίνουν και αφορούν πολιτικά πρόσωπα. Περιμένουμε, εν πάση περιπτώσει, και αυτούς τους περίφημους λογαριασμούς στην Ελβετία και όλα αυτά.

Επίσης, θα ήθελα –και αυτό, κύριε Πρόεδρε, το μεταφέρω και προς εσάς και δι' υμών στον Πρόεδρο της Βουλής- να πω κάτι. Πρόσφατα κληθήκαμε να υπογράψουμε μία δήλωση που δίνουμε το δικαίωμα να ελεγχθούν όλοι μας οι λογαριασμοί και ό,τι, εν πάση περιπτώσει, υπάρχει παντού και στο εξωτερικό. Οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ την υπέγραψαν. Χθες το βράδυ άκουσα σε ένα κανάλι ότι μόνο τριάντα την έχουν υπογράψει. Δεν το πιστεύω. Δεν είναι δυνατόν όλοι και όλοι εννέα Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ και άλλοι είκοσι ένας να το έχουν υπογράψει.

Εν πάση περιπτώσει όμως, μία δημόσια ανακοίνωση από τον Πρόεδρο της Βουλής πόσο και ποιοι υπέγραψαν αυτό το κείμενο, αυτή τη δήλωση ή τι ενστάσεις προέβλεπαν, είναι αναγκαίο να δημοσιοποιηθεί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Για ποια δήλωση λέτε;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Για την Ελβετία.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Έτσι, λοιπόν, να μπαίνουν τα πράγματα στη θέση τους και στις διαστάσεις τους και έχει μεγάλη σημασία αυτό.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Κύριε συνάδελφε, ξέρω ότι σχεδόν όλοι οι συνάδελφοι έχουν υπογράψει όχι μόνο για την Ελβετία, αλλά για όλον τον κόσμο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ακριβώς, για όλον τον κόσμο. Εγώ εκτιμώ το σύνολο των Βουλευτών το έχουν υπογράψει.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Έχουμε υπογράψει. Εγώ ξέρω ότι έχουν υπογράψει όλοι. Δεν ξέρω τώρα..

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Επέμενε ένας γνωστός δημοσιογράφος χθες το βράδυ σε ένα κανάλι ότι μόνο τριάντα..

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Πάντως παίρνετε πολύ σοβαρά όλους τους δημοσιογράφους. Αυτό προσέξτε το λίγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Εγώ δεν παίρνω το μέρος του δημοσιογράφου. Το αντίθετο. Λέω ότι η δημοσιότητα είναι ένα πολύ καλό όπλο και μια απόλυτη υποχρέωση. Αυτό είναι που θίγω.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Συμφωνούμε. Αλλά, μην παίρνετε όλους τους δημοσιογράφους στα σοβαρά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Δεν θα κάνω αυτές τις αξιολογήσεις τώρα. Δεν είναι ο σκοπός μου.

Επί του νομοσχεδίου. Κύριε Υπουργέ, αυτό το νομοσχέδιο έχει έναν τίτλο «Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής». Υπερβολικό! Βάλτε, «για την επιτάχυνση της δίκης» ή, εν πάση περιπτώσει, «για την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης», που είναι μια ευρύτερη έννοια.

Αντίθετα, διαβάζοντάς το σκέφτηκα ότι θα μπορούσε να έχει έναν τίτλο «Αναζητώντας το χαμένο χρόνο». Ο χρόνος, όμως, που αναζητούσε ο Προυστ στο χώρο της φαντασίας και των ψευδαισθήσεων, της δημιουργικής φαντασίας, των δημιουργικών ψευδαισθήσεων ήταν ένας χρόνος που αναζητώντας τον, θέτει κανείς το ερώτημα εάν είναι ή δεν είναι χαμένος. Αυτή είναι η τεράστια αναζήτηση του Προυστ που καθόρισε και τον σύγχρονο πολιτισμό. Διότι, ο χρόνος δεν κερδίζεται επειδή είναι χαμένος αλλά επειδή είναι χρήσιμος και δημιουργικός. Και σε αυτό περιλαμβάνονται πάρα πολύ ουσιαστικά πράγματα και όχι απλώς και μόνο η έννοια της διεκπεραίωσης. Από αυτήν την άποψη αυτό το σχέδιο νόμου έχει απέναντι στο χαμένο χρόνο μία απάντηση: «Κάντε γρήγορα και γαία πυρί μειχθήτω».

Δεν είναι έτσι όμως. Έχουμε όλοι μας την εμπειρία, είτε είμαστε είτε δεν είμαστε, όπως εγώ νομικοί, ότι όταν το κράτος είχε λεφτά, δεν έφτιαξε ούτε περιφερειακά πρωτοδικεία, δεν διόρισε δικαστές και δικαστικούς υπαλλήλους, δεν έβαλε νέες τεχνολογίες στο χώρο της δικαιοσύνης και αυτό για πολλούς και διάφορους λόγους που είχαν να κάνουν με το εάν υπήρχε πραγματική έννοια για οργάνωση της δημόσιας λειτουργίας του κράτους και των υπηρεσιών ή εάν ήταν άλλες οι προτεραιότητες. Και επειδή άλλες ήταν οι προτεραιότητες, η «ελεύθερη αγορά», η «προσαρ-

μογή στον παγκόσμιο ανταγωνισμό» και όλα αυτά τα πράγματα, αυτά έμεναν ως δευτερεύουσες σημασίες ζητήματα.

Από αυτήν την άποψη σήμερα σε εποχή κρίσης, δεν μπορεί στο όνομα της ταχύτητας απονομής της δικαιοσύνης –και είναι αυτό απαίτηση της τρόικας και συμπεριλαμβάνεται ως πλαίσιο στις τρώικανές εντολές που ψήφισε η ελληνική Βουλή την περασμένη Κυριακή- χωρίς να θίγονται ούτε ζητήματα συγκριτικής μελέτης με νομικά συστήματα που ισχύουν σε άλλες χώρες, να υπάρχει μια βιομηχανία δικαιοσύνης που ο μόνος της σκοπός είναι να παράγει γρήγορα έσοδα και να διευκολύνει τους επενδυτές, θυσιάζοντας δικαιώματα, δομές, αναλογικότητα, έννομα αγαθά, ποιότητα, αμεροληψία.

Αυτά ζητούν οι τρώικανοί, τα άλλα δεν τους νοιάζουν. Σου λέει, «έσοδα και διευκόλυνσης επενδυτών, τι με νοιάζει εμένα εάν ένα ολόκληρο δικαιοσύνη σύστημα στη χώρα σας θα καταρρεύσει και οι πολίτες δεν θα έχουν απονομή δικαιοσύνης και ασφάλεια δικαίου, δεν μας νοιάζει».

Ακριβώς, γι' αυτό απορώ με τις επιθέσεις που επιμένει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Δένδιας να κάνει στον ΣΥΡΙΖΑ. Κατανοώ αυτό το σχήμα τώρα. Οι «υπεύθυνοι» και οι «ανεύθυνοι» είναι το νέο σχήμα της Νέας Δημοκρατίας που της ταιριάζει σε αυτή τη νέα στροφή που έκανε. Και επειδή ο ΣΥΡΙΖΑ επιμένει μαχητικά, αγωνιστικά, μέσα και έξω από τη Βουλή και παντού, να κρατάει τη σταθερή του στάση, αντιλαμβάνεται ο κ. Δένδιας τους κινδύνους του πολιτικού λόγου του ΣΥΡΙΖΑ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θέλω να ρωτήσω κάτι. Συμφωνείτε στο «Έλληνες και μη Έλληνες»; Θέλω να το καταλάβω αυτό. Όλα τα άλλα τα αφήνω.

Ευχαριστώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Γι' αυτό ομιλώ, κύριε Υπουργέ. Γιατί τόση βιασύνη; Τόση ταραχή φέρνει ο ΣΥΡΙΖΑ και σε σας που είστε ψύχραιμος με παράδοση και εμπειρία δημοκρατικών αγώνων; Έλεος, έλεος!

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Σας παρακαλώ. Τα ραχί δεν έχω. Απλά ήθελα να σας βοηθήσω να το διευκρινίσετε. Νομίζω ότι είναι το καλύτερο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Να πω αμέσως αυτό, κύριε Υπουργέ. Δεν είναι στο λόγο του ΣΥΡΙΖΑ το «Έλληνες και ανθέλληνες». Δεν είναι! Είναι μακράν ο ΣΥΡΙΖΑ από τέτοιου είδους διαχωρισμούς. Όπως δεν είναι στο λόγο του ΣΥΡΙΖΑ η ανάδειξη ευθυνών στο επίθετο της προδοσίας και της στοχοποίησης ή δεν ξέρω κι εγώ τι.

Ποτέ στον επίσημο λόγο του Αλέξη Τσίπρα ή των στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ δεν αφέθηκε τέτοιου είδους διάσταση αποτύπωσης του πολιτικού λόγου. Όμως, πράγματι, κάποιες αιχμηρές διατυπώσεις, ευρηματικές, δηκτικές, κάποιος μπορεί να τις θεωρήσει αιχμηρές και άστοχες. Εν πάση περιπτώσει, να το δεχθώ. Μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής αντιπαράθεσης είναι αυτό.

Αυτές οι αυστηρές διατυπώσεις τρία πράγματα επιδιώκουν να αναδείξουν κεντρικά γι' αυτά που συζητούμε. Το ένα είναι ότι η ελληνική Κυβέρνηση δεν εκπροσωπεί τον ελληνικό λαό απέναντι στους δανειστές και στους εταίρους. Δεν τον εκπροσωπεί. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είναι Έλληνες, αλλά δεν τον εκπροσωπεί. Δεν είναι η πολιτική ηγεσία που κύριο και πρωταρχικό μέλημά της είναι να εκπροσωπήσει τον ελληνικό λαό και τα συμφέροντά του. Αντιθέτως –το δεύτερο είναι συνέχεια του πρώτου- απέναντι στον ελληνικό λαό εκπροσωπεί τους δανειστές και την τρόικα η ελληνική Κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία που κυβερνάει τη χώρα. Και το τρίτο είναι ότι με πολλά και διάφορα προσχήματα και με τρομοκρατικά σκηνικά δεν επιτρέπει στον ελληνικό λαό να ασκήσει το βασικό του δικαίωμα, να επιλέξει εκείνος την πολιτική ηγεσία και τους όρους με τους οποίους θα εκπροσωπηθεί μην κάνοντας εκλογές τόσον καιρό, διαρκώς παρατείνοντάς τις στο όνομα της ολοκλήρωσης των υψηλών στόχων. Δηλαδή, όλων αυτών των δεσμεύσεων που, ερήμην του ελληνικού λαού, αναλαμβάνει όθινον στο όνομα του λαού αυτή η Κυβέρνηση. Αυτά είναι τα βασικά ζητήματα. Ο Αλέξης Τσίπρας και όλα τα στελέχη και οι Βουλευτές κατά καιρούς και συνεχώς καταγγέλλουμε

αυτήν την πραγματικότητα, διεκδικούμε την ανατροπή της και με όποιο δηκτικό τρόπο τα επισημαίνουμε.

Από και πέρα, επειδή γνωρίζουμε –μικρή χώρα είναι η Ελλάδα– το να πει κάποιος ότι ο ΣΥΡΙΖΑ χωρίζει τους Έλληνες πολιτικούς σε Έλληνες και σε ανθέλληνες ή σε προδότες, αυτό όλοι καταλαβαίνουμε –και κείμενα υπάρχουν, και αποφάσεις υπάρχουν και πολιτικός λόγος υπάρχει και τα πάντα υπάρχουν– ότι δεν το δικαιούται. Αντίθετα, είναι πάρα πολύ δύσκολο για τη Νέα Δημοκρατία και τον κ. Σαμαρά, όταν υποσχέθηκε στον ελληνικό λαό ένα διαφορετικό μέλλον, μια διαφορετική λύση με σκληρή διαπραγμάτευση –τώρα η λέξη «διαπραγμάτευση» ή «επαναδιαπραγμάτευση» έχει χαθεί από το λεξιλόγιο του κ. Σαμαρά– και τώρα έρχεται σιγά-σιγά η προσαρμογή, ο ρεαλισμός και εν τέλει η υποταγή.

Απέναντι σε αυτά τι πρέπει να γίνει; Να ομονοήσει ο ΣΥΡΙΖΑ; Να συμφωνήσει; Να ταυτιστεί; Δηλαδή, ο ελληνικός λαός να μην έχει καμμία πολιτική διέξοδο, παρά μόνο την απόλυτη υποταγή του; Αυτό ζητάτε από την Αριστερά; Εν πάση περιπτώσει, εμείς με απόλυτη υπευθυνότητα δεν δεχόμαστε να παίξουμε αυτόν το ρόλο, όσο και αν μας πιέζετε με πολλούς και διάφορους τέτοιους τρόπους.

Επανερχομαι στα ζητήματα του νομοσχεδίου. Είναι, αλήθεια, άξιοι απορίας πώς μπορεί να σκεφτεί κανείς να μεταφέρει το συνωστισμό των υποθέσεων που απασχολούν τα ελληνικά δικαστήρια προς τα κάτω, προς τα ειρηνοδικεία, τα παιοδοικεία, κάνοντας πταίσματα όλα σχεδόν τα πλημμελήματα και ήσσονος σημασίας διαφορές, όλες τις αστικές υποθέσεις.

Εδώ ακριβώς πρέπει να επισημαίνουμε τη σημασία της τροπολογίας που κατέθεσε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ ο εισηγητής μας σε αυτό το νομοσχέδιο, ο κ. Βασιλής Μουλόπουλος. Σε αντίστοιχη προηγούμενη ρύθμιση του προηγούμενου Υπουργού κ. Καστανίδη, για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης, παραισέφρησε διάταξη που μετατρέπει πάλι πλημμελήματα σε πταίσματα: μεταξύ των άλλων η ρητή διάταξη που αφορά αδικήματα της οδικής ασφάλειας.

Υπήρχε μια προκλητική, κατά τη γνώμη μας, διατύπωση, γι' αυτό τότε αντιστάθηκα και απ' αυτό εδώ το βήμα το κατήγγειλα και ζήτησα από τον κύριο Υπουργό να αποσύρει και το σχετικό άρθρο αλλά και τη φράση αυτή από την αιτιολογική έκθεση. Έλεγε η αιτιολογική έκθεση ότι η κοινωνική απαξίωση αδικημάτων, όπως το να οδηγεί κανείς υπό συνθήκες μέθης είναι μικρή και η υπάρχουσα νομοθεσία παράλογα τη διόγκωνε. Και του είπα: «Σοβαρά, κύριε Υπουργέ; Σε συνθήκες που έχουμε ρεκόρ θανάτων στην ασφάλτο και βαριών τραυματισμών, που έχουμε μια αναρχία στην οδήγηση, το να οδηγεί κανείς μεθυσμένος δεν είναι πράξη που θα πρέπει να θεωρείται κοινωνικά απαξιωμένη και να αντιμετωπίζεται με τον ανάλογο τρόπο, άσχετα αν θα προκαλέσει ή δεν θα προκαλέσει ατύχημα ή στιδήποτε;». Και φυσικά δεν έπεισα. Η διάταξη παρέμεινε.

Δεν το είχα καταλάβει ούτε εγώ εκείνη τη στιγμή ότι εκτός από αυτό το αδικήμα υπήρχε και το αδικήμα για τις παράνομες πινακίδες στους κεντρικούς δρόμους.

Να πω και ένα καλό: Ο τέως Πρωθυπουργός κ. Παπανδρέου είχε πάρει μια πρωτοβουλία και είχε συγκροτήσει ειδική υπηρεσία με ειδικές αρμοδιότητες παρά τω Πρωθυπουργώ με μια κυρία –δεν θυμάμαι το όνομά της– που είχε αναλάβει και τις ευθύνες. Και επειδή είναι πολυπλόκαμο το τέρας –νομαρχίες, δήμοι, αυτοί με τους οποίους συναλλάσσονται οι διαφημιστικές εταιρείες– και πρόκειται για σκάνδαλο τεραστίου μεγέθους, χάρη σε αυτήν τη συγκέντρωση των αρμοδιοτήτων μπόρεσαν να μπουν μπροστά διαδικασίες αποξήλωσης όλων αυτών των πινακίδων, οι οποίες στοίχισαν τη ζωή σε πάρα πολλούς ανθρώπους. Και πήγαν οι συγγενείς τώρα στα δικαστήρια με διωκόμενες τις διαφημιστικές εταιρείες ή δημάρχους που παρανόμως και με προφανή συναλλαγή είχαν προχωρήσει σε όλα αυτά και με οδύνη έμαθαν ότι τα αδικήματα, για τα οποία είχαν εγκάλεσει αυτούς τους υπαίτιους, είχαν παραγραφεί!

Καταθέτω στα Πρακτικά λίγα ενδεικτικά από τα σχετικά κείμενα των συγγενών των τροχαίων ατυχημάτων, που αυτήν τη στιγμή χάρη στις δικές τους πρωτοβουλίες διαρκώς και όλα και περισσότερο αναδεικνύεται το τεράστιο θέμα της οδικής ασφάλειας.

λειας.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Δρίτσας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν έχω άλλο χρόνο. Θα επιχειρήσω στην κατ' άρθρον συζήτηση να μιλήσω ειδικότερα. Τελειώνω με μία επισήμανση –νομίζω– καίριας σημασίας. Για το πώς προστατεύονται τα έννομα αγαθά και το πώς απονέμονται οι ποινές απαιτείται επιστημονικός, κοινωνικός και πολύπλευρος διάλογος, σκέψη και ενασχόληση συστηματική. Δεν λέω ότι το Υπουργείο δεν το κάνει, αλλά εν πάση περιπτώσει, για να φτάσει αυτό σε μια ανατροπή του ισχύοντος συστήματος τόσο καίρια όπως επιχειρεί αυτό το νομοσχέδιο, δεν επαρκεί ο μέχρι τώρα διάλογος και η επιστημονική ενασχόληση δεν έγινε στην πραγματικότητα. Αντίθετα, το κριτήριο με το οποίο διαμορφώνεται το τελικό σχέδιο και έρχεται προς ψήφιση είναι ο εξαναγκασμός της τρόικας. Ε, αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό από το ελληνικό Κοινοβούλιο. Ανοίγουμε δρόμους πολύ επικίνδυνους για το δικαίκο σύστημα της χώρας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ κ. Θεόδωρο Δρίτσα.

Το λόγο έχει ζητήσει για μία σύντομη παρέμβαση ο Υπουργός κ. Μιλτιάδης Παπαϊωάννου.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Κατ' αρχάς, θέλω να πω το εξής: Ξεκαθάρισα τι είναι το σχέδιο νόμου και πού έχει σημείο αναφοράς. Έχει σημείο αναφοράς τον ελληνικό λαό και τις ανάγκες του. Θεωρώ, κύριε Δρίτσα, επικίνδυνο κάθε φορά ό,τι κάνει αυτή η Βουλή να το αναγάγουμε στην τρόικα, λες και δεν έχουμε εμείς ως πολιτικό σύστημα υποχρεώσεις απέναντι στις ανάγκες του ελληνικού λαού για επιτάχυνση των δικών. Είναι τεράστιο λάθος αυτό.

Δεύτερον, θέλω να πω το εξής σε σχέση με τις τροπολογίες: Συμμερίζομαι απόλυτα αυτά που είπατε σε σχέση με τις πινακίδες και θέλω να το γνωρίζουν όλοι οι συνάδελφοι ότι εγώ έχω συγκεντρώσει όλες τις τροπολογίες και θα έρθω την επόμενη Πέμπτη από ό,τι ξέρω, καλώς εχόντων των πραγμάτων, να συνεχίσουμε την κατ' άρθρον συζήτηση.

Στην κοινοβουλευτική επιτροπή έκανα πολλές διορθώσεις και θέλω να πω ότι κατ' αρχάς το συμμερίζομαι αυτό. Αλλά θέλω να απευθυνθώ και σε όλους τους συναδέλφους και να πω ότι θα δω –με πολλή εκτίμηση στις προτάσεις– τις τροπολογίες οι οποίες έχουν κατατεθεί.

Έρχομαι σε ένα τελευταίο σημείο. Οφείλω να πω, κύριε Δρίτσα, ότι με έκπληξη και λύπη άκουσα τον Πρόεδρό σας κ. Τσίπρα να μιλάει για Έλληνες και μη Έλληνες. Αυτήν τη στιγμή με χαροποιεί η τοποθέτησή σας σήμερα. Όμως, ας προσέξουμε αυτές τις πολύ δυσκολες ώρες για την πατρίδα και τους Έλληνες πολίτες τις εκφράσεις μας. Όλοι πρέπει να είμαστε συγκρατημένοι. Δεν αντέχει αυτήν τη στιγμή, η βαθύτατη οικονομική και κατ' επέκταση κοινωνική κρίση, να βάλει σε αμφισβήτηση τη λειτουργία της δημοκρατίας και τον πατριωτισμό όλων των Ελλήνων. Εγώ αυτό θέλω να πω και τίποτε άλλο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Το λόγο έχει ζητήσει ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

Ορίστε, κύριε Κακλαμάνη, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, και μόνη αυτή η περίπτωση που αναδείχθηκε σήμερα σχετικά με τα εγκλήματα, είναι αρκετή, γιατί για μένα είναι εγκλήματα φριχτά αυτά που συντελούνται με την τοποθέτηση πινακίδων σε κεντρικούς δρόμους, σε στροφές κεντρικών δρόμων προς την έξοδο και που έχουν κοστίσει μέχρι τώρα τη ζωή εκατοντάδων ιδιαίτερα νέων ανθρώπων, που επιβαίνουν σε δίτροχα ή και σε τετράτροχα οχήματα. Δυστυχώς είναι χαρακτηριστικό ότι ελαχίστη δημοσιότητα έχουν αυτά τα περιστατικά, διότι οι πινακίδες αυτές τοποθετούνται από επιχειρήσεις, οι οποίες διαφημίζονται σε Μέσα Μαζικής

Ενημέρωσης, οι ενδιαφερόμενοι των οποίων σπεύδουν να παρακαλέσουν –και, δυστυχώς, φαίνεται ότι υπάρχουν ευήκοα ώτα– να μην υπάρξει η δημοσιότητα εκείνη που ταιριάζει σε αυτά τα περιστατικά, ώστε να είναι περισσότερο προσεχτικοί και εκείνοι που κινδυνεύουν να γίνουν θύματα αυτής της προχειρότητας, θα έλεγε κανείς. Δυστυχώς, όπως προκύπτει από ένα περιστατικό θανάτου, οι άδειες για την τοποθέτηση πινακίδων, ιδιαίτερα στην περιοχή του Δήμου Αμαρουσίου, είχαν δοθεί κατά τρόπο παράνομο και, δυστυχώς, αυτήν τη στιγμή δεν είναι σε θέση η δικαιοσύνη να τιμωρήσει αναλόγως και ποινικώς τους υπαίτιους αυτών των πράξεων.

Αυτό όμως το στοιχείο, αυτή η περίπτωση, με αναγκάζει εμένα να τονίσω για άλλη μια φορά ότι μεγάλες τομές που συντελούνται, όπως η σημερινή, με νομοσχέδια που έρχονται να συζητηθούν στη Βουλή, δυστυχώς δεν αποδίδουν τα προσδοκώμενα, όταν δεν καταβάλλουμε όλοι την ανάλογη προσπάθεια. Για το σκοπό αυτόν πρέπει να υπάρχει και ο αναγκαίος χρόνος, ώστε να εκκαθαρίζονται αυτά τα νομοσχέδια από διατάξεις, η επιψήφιση των οποίων τελικώς δυσφημεί το κατά τα άλλα επαινετό έργο και την επαινετή προσπάθεια των Υπουργών που φέρνουν εδώ νομοσχέδια με τόσο ευρύ περιεχόμενο.

Τι να πει κανείς, κύριε Πρόεδρε, για ένα νομοσχέδιο το οποίο εγώ χειροκροτώ για το σκοπό που επιδιώκει; Δεν έχει αναφερθεί εδώ από το πρωί ότι έχουμε εκατοντάδες αποφάσεων σε βάρος της χώρας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τη μη δίκαιη δίκη, για τη μη απονομή στο χρόνο που πρέπει και με τις διαδικασίες που πρέπει, του δικαίου.

Κινδυνεύει, πράγματι, η χώρα μας να χαρακτηρίζεται η χώρα της αρνησιδικίας των δικαστηρίων μας. Και, βέβαια, όταν υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες υποθέσεων εκκρεμείς, από τα κατώτερα μέχρι τα ανώτερα δικαστήρια, τι άλλο σημαίνει αυτό παρά αρνησιδικία γενική. Ειδικότερα μπορεί να πει κανείς ότι κάποτε όταν εκδικάζονται αυτές οι υποθέσεις, και δίκαιη είναι η δική αλλά, κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν και άλλα ζητήματα που αφορούν και δεν έχουν να κάνουν μόνο με τις όποιες αδυναμίες υποδομής. Και στα παλαιότερα χρόνια υπήρχαν τέτοιες αδυναμίες και τέτοια προβλήματα, αλλά καθώς η δημοκρατία μας συρρικνώνεται –εγώ θα συνεχίζω όσο είμαι σ' αυτήν την Αίθουσα να το τονίζω– σ' αυτό που πια έχει κυριαρχήσει να λέγεται «τηλεοπτική δημοκρατία», ζητήματα που αφορούν κυριολεκτικά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα ανθρώπινα δικαιώματα του κατηγορουμένου πιστεύω ότι χρήζουν απολύτου σεβασμού.

Γίνονται, λοιπόν, δίκες εντός των φυλακών, εντός του περιβόλου των φυλακών, όπου οι προσερχόμενοι να τις παρακολουθήσουν, όπως το Σύνταγμα ορίζει και επιτρέπει, συναντούν αίθουσες κατελημμένες από αστυνομικά όργανα σε πολιτική περιβολή ή τους ζητούνται οι ταυτότητες και τους αποδίδονται την επόμενη μέρα, που σημαίνει καταγραφή, που σημαίνει πράγματα τα οποία εγώ έζησα ως έφηβος και είναι κρίμα να διαπιστώνω στα εβδομήντα πέντε μου χρόνια ότι συμβαίνουν και δεν ιδρώνει το αυτί κανενός.

Όταν το ανέφερα προ μηνών εδώ, ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης ούτε λίγο– ούτε πολύ μου είπε: «Ξέρετε, αυτοί που δικάζονται τι έκαναν στο πρωτοδικείο, στο δικαστήριο της Θεσσαλονίκης;».

Λοιπόν, αυτό το κλίμα διαμορφώνεται και εδώ πιστεύω ότι έχει μεγάλες ευθύνες –μη σας φανεί παράδοξο αυτό που θα σας πω– εκείνη η Αριστερά που, επειδή ένιωσε ο κόσμος της στο τομάρι του στο παρελθόν τη συρρίκνωση της δημοκρατίας, αυτή η Αριστερά έχει περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο καθήκον να μη ρίχνει λάδι στη φωτιά της φθοράς, που εγώ φοβούμαι ότι θα οδηγήσει σ' ένα νέο διχασμό αυτήν τη χώρα.

Δεν είναι δυνατόν, κύριε Πρόεδρε, την επομένη που ανέπνευσε το πανελλήνιο, των απλών ανθρώπων –όχι ημών που νομίζουμε και ισχυριζόμαστε ότι όλα τα ξέρουμε, όλα τα σφάζουμε, όλα τα μαχαίρωνουμε– να λέγονται αυτά. Μαζί με τον καλό λόγο που πρέπει να πούμε ιδιαίτερα για τα δύο πρόσωπα, τον Πρωθυπουργό κ. Παπαδήμο και τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και Υπουργό Οικονομικών κ. Βενιζέλο, θα πρέπει να σκεφτούμε τι κάνουμε από 'δω και πέρα.

Ποιος μας είπε ότι ο απλός άνθρωπος θέλει να «σκάσουμε κανόνι», όπως λένε πολλοί;

Αυτοί που δεν πιστεύουν σε τίποτα άλλο παρά στο χρήμα τι προπαγανδίζουν από τα κανάλια, από τα ραδιόφωνα, από τον Τύπο; Λένε να μην πληρώσουμε τίποτα. Ωραία, να μην πληρώσουμε ό,τι αδικώς καλούμεθα να πληρώσουμε. Είναι, όμως, αυτή η λογική τού ότι δεν πληρώνουμε τίποτα, να επιστρέψουμε στη δρασμή. Φυσικά, κύριε Πρόεδρε, αυτοί που την τονίζουν υπέρμετρα κατά κανόνα είναι αυτοί που όταν η χώρα χειμάζεται και η οικονομία της είναι σε αυτόν τον κατήφορο της συνεχούς ύφεσης, περιμένουν την καταστροφή, για να αγοράσουν κοψοχρονιά τη χώρα αυτή.

Θέλω, λοιπόν, να πω πολύ απλά ότι αυτές είναι ώρες που πρέπει αυτήν την ελπίδα του λαού να μην την καταστρέφουμε. Αντίθετα, αυτό που κάνουμε από το Μάη του 2010 είναι απεργίες, απεργίες που ήσαν εκ των προτέρων γνωστό ότι δεν θα αποδώσουν τίποτα. Δεν είμαι, προφανώς, εναντίον των απεργιών. Τις κατοχύρωσα ως Υπουργός Εργασίας. Ντρέπομαι, όμως, για την κατάχρησή. Όπως, επίσης, όταν καίγεται η Αθήνα και η Ελλάδα δεν νομίζω ότι βοηθούμε τον άνεργο, τον φτωχό, τον πεινασμένο. Το αντίθετο κάνουμε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δώστε μου μόνο δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε, με την ανοχή σας.

Πιστεύω, κύριε Υπουργέ –τώρα έρχομαι σε εσάς– ότι αυτό το νομοσχέδιο θα μπορούσε να έρθει σε πέντε, έξι τμήματα, να συζητηθεί στη Διαρκή Επιτροπή και εδώ σε μία μέρα, σε μία συνεδρίαση, όπως λέει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός, να ψηφιστεί με τη διατύπωση πολιτικών θέσεων. Όταν, κύριε Υπουργέ, ένα νομοσχέδιο με εκατόν δέκα άρθρα, που αρχίζει από το δικαίωμα των νομικών προσώπων, διατρέχει όλον τον Αστικό Κώδικα, όλον τον Ποινικό Κώδικα, όλον τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όλον τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όταν έχει διατάξεις που φοβούμαι –γνωρίζω πόσο εγκρατείς είναι όλοι οι συνάδελφοι της αρμόδιας επιτροπής...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Έπρεπε να ακούσετε τον κ. Τζαβάρα και τους άλλους συναδέλφους. Έγινε μεγάλη συζήτηση στην επιτροπή.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έχετε ένα ελάττωμα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Δεν έχω κανένα ελάττωμα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έχετε ένα ελάττωμα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Και εσείς έχετε πολλά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Εγώ έχω πολλά ελαττώματα. Θα σας πω το δικό σας. Έχετε το ελάττωμα να μιλάτε περισσότερες φορές από όσες όλοι εδώ μαζί θα μιλήσουν και αυτό είναι βαρύτατο ελάττωμα. Πρέπει να ακούτε και, στο τέλος, αφού τους ακούσετε όλους, πρέπει να διορθώσετε κάποια πράγματα. Αν είστε τόσο επαρκής στην πεποίθησή σας, μη διορθώσετε τίποτα, αλλά μη διακόπτετε.

Σας λέγω πολύ απλά ότι χειροκροτώ και επαινώ, αλλά δυστυχώς πολλές φορές σε αυτήν την Αίθουσα θέλουμε να ακούμε μόνο τον έπαινο. Όταν υπάρχει και ψήγμα ψόγου, ενοχλούμεθα.

Σας λέγω, λοιπόν, ότι αρκετές από τις διατάξεις αυτές μπορεί να είναι άριστες. Πραγματικά, δεν ξέρω, αν και ήμουν μέλος της επιτροπής. Δεν είναι αυτός, όμως, τρόπος του νομοθετείν. Και πρέπει πάνω από όλα, για να μην αναγκάζεστε να απαντάτε περί δημοκρατικής νομιμοποίησης είτε της κυβερνήσεως είτε του Κοινοβουλίου, να σέβεστε και το ρόλο της Κυβέρνησης και το ρόλο του Κοινοβουλίου.

Ο ρόλος του Κοινοβουλίου δεν είναι να πρωτοκολλεί. Με έχετε ακούσει με όλες τις κυβερνήσεις από εκείνη τη θέση πολλές φορές να το τονίζω. Ο ρόλος του Κοινοβουλίου δεν είναι να είναι το πρωτόκολλο. Ίδού! Δέκα Βουλευτές! Λέγω και επαναλαμβάνω ότι είναι μια μεγάλη τομή, είναι έπαινος αυτό για εσάς που βιάζεστε να με διακόψετε. Τι κύρος, όμως, μπορεί να έχει ένα νομοθέτημα, όταν όλες οι αντιδράσεις που συναντά είναι αυτές και μάλιστα η περιφημη –παράλογη εντελώς– αντίδραση ότι για τα προβλήματα που έχουμε χρόνια στη χώρα χρειάζομαστε την τρόικα να μας πει να τα διορθώσουμε; Όχι, προφανώς.

Από εκεί και πέρα, το έργο μας πρέπει να είναι ανάλογο της σοβαρότητας που διεκδικεί.

Η παράκλησή μου, κλείνοντας, είναι η εξής: Έχω επιφυλάξεις για την περιφέρη διατάξη που υπάρχει για τις συνεδριάσεις των ανεξαρτήτων αρχών. Φοβούμαι. Εύχομαι να μην δικαιωθώ ειλικρινώς, διότι από το πρωί μέχρι το βράδυ ακούω τις διαφημίσεις της «VODAFONE» παντού. Όταν έρχεται το Τμήμα -ένας εισηγητής με διαφορά μίας ψήφου- του Συμβουλίου της Επικρατείας και λούζεται την ίδια την άποψή του, εγώ δεν ξέρω, εφόσον δεν είναι σαφές στα τηλέφωνα, όπως την έστειλε η αρμόδια ανεξάρτητη αρχή, οφείλατε να τη σεβαστείτε και να την περάσετε, όπως εκείνη σας τη στέλνει. Αυτή είναι η άποψή μου. Δικαιούστε, προφανώς, να έχετε άλλη άποψη.

Από εκεί και πέρα, άκουσα πολύ σωστές παρατηρήσεις. Εγώ υποστηρίζω -και το θυμάστε πολύ καλά- τη μονομελή σύνθεση. Εδώ έχουμε ολόκληρη Αγγλία, κύριε Πρόεδρε, όπου οι συνθέσεις είναι μονομελείς. Τι σημαίνει κακούργημα; Πρέπει να έχει την ευθύνη αυτός που δικάζει.

Επίσης, όσον αφορά όλη αυτήν την καθυστέρηση των βουλευμάτων, τι είναι το παραπεμπτικό βούλευμα; Δεν είναι παρά ένα κλητήριο θέσπισμα. Πρέπει να προσέξετε να το διατυπώσει καλά ο εισαγγελέας, όχι να καθυστερούμε, να φθάνει έφεση, αναίρεση, ξανά πίσω, να γίνεται ξανά νέα έφεση και αναίρεση.

Είναι πράγματα τα οποία θέλω, κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, να πω με σαφήνεια. Γι' αυτό είπα από την αρχή ότι είναι μία μεγάλη τομή. Πραγματικά, θα βοηθήσει να υπάρξει το ζητούμενο, που δεν υπάρχει σήμερα σε μεγάλο βαθμό, το ότι δεν έχει την πεποίθηση ο απλός πολίτης ότι υπάρχει δίκαιη λύση. Και αυτό έχει μεγαλύτερη σημασία από το να το πιστεύουμε όλοι μαζί είτε το Κοινοβούλιο είτε οι δικαστές είτε οι δικαστικοί υπάλληλοι. Το θέμα είναι τι πιστεύει ο απλός πολίτης. Θέλει σύντομη -και εδώ πράγματι επιταχύνεται- σύγχρονη λειτουργία της δικαιοσύνης. Η πληροφορική στη δικαιοσύνη έχει ξεκινήσει από το 1987. Είχαμε ξεκινήσει τότε με το Ελεγκτικό Συνέδριο. Έχουν περάσει είκοσι πέντε χρόνια και κινούμαστε με το δικόγραφο ακόμη.

Αυτά όλα είναι επαινετά. Σας επαινούμε. Θέλετε να το πω δυο-τρεις φορές, μήπως και αμβλύνω την ενόχλησή σας γι' αυτά, που δεν τα λέω για σας, τα λέω και για μένα; Υπήρξα και εγώ Υπουργός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Και εγώ σας ευχαριστώ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ναι, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Με απόλυτο σεβασμό απέναντι στον πρώην Πρόεδρο, τον κ. Κακλαμάνη, θέλω να πω το εξής. Μας αδίκησε όσον αφορά την κοινοβουλευτική επιτροπή. Γι' αυτό διέκοψα. Ο κ. Τζαβάρας και οι άλλοι συνάδελφοι και εγώ -αναφέρθηκα και πριν- με τις ώρες ασχοληθήκαμε. Έκανα πάρα πολλές προτάσεις δεκτές, όπως πάλι και τώρα είμαι ανοιχτός. Αυτό το σχέδιο νόμου έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο. Έχω μιλήσει με πάρα πολλούς. Είναι αποτέλεσμα ενός ευρύτατου διαλόγου. Αυτό ήθελα να σας πω, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά την πρόταση που κάνατε για την ΑΔΑΕ, θέλω να σας πω κάτι. Η πρόταση η οποία σήμερα εισάγεται για να μπορούμε να επιβληθεί και το σχετικό πρόστιμο είναι αποτέλεσμα συζητήσεων με πάρα πολλούς νομικούς και κυρίως με το Συμβούλιο της Επικρατείας, για να μην έχω ξανά τέτοια ζητήματα. Επιμένει ο δικηγόρος της ΑΔΑΕ ότι έχει δίκιο. Όλοι οι άλλοι μου λένε ότι έχει άδικο και αυτή είναι η καλύτερη ρύθμιση την οποία υιοθετώ και εγώ και υιοθέτησαν και όλοι οι συνάδελφοι. Ίδιες προθέσεις έχουμε, να υπάρξει τιμωρία. Δεν έχουμε διαφορετική αφετηρία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αλίμονο σε αυτόν που δεν αμφιβάλλει για το δίκαιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Καλώς, ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω

στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, είκοσι εννέα μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί-συνοδοί από το Γυμνάσιο Λιβανάτων Φθιώτιδας.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο κ. Κωνσταντίνος Μουσουρούλης, Βουλευτής Χίου της Νέας Δημοκρατίας, για επτά λεπτά.

Ορίστε, κύριε Μουσουρούλη, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Δρίτσα, με όλον το σεβασμό που σας οφείλω, άκουσα προσεκτικά την ομιλία σας και ειδικά την αναφορά σας στα θέματα διαχωρισμού των Ελλήνων. Θέλω να σας πω ότι ήταν μια κυνικότατη ομολογία ψηφοθηρίας -και καλώ τους συναδέλφους μου να αναζητήσουν την συγκεκριμένη αποστροφή του λόγου σας από τα Πρακτικά. Μας ρωτήσατε: «τι θέλετε, δηλαδή, να κάνουμε; Να μην έχει διέξοδο αυτός ο λαός;». Εννοείτε, εκλογικά.

Αναφερθήκατε επίσης σε αγώνες μέσα και έξω από τη Βουλή. Σέβομαι τους αγώνες σας. Όμως θέλω να ρωτήσω το εξής: Πώς εννοείτε εσείς τους αγώνες έξω από τη Βουλή, με προπηλακισμούς και με απειλές συναδέλφων σας από επώνυμα στελέχη της παρατάξής σας; Εγώ πιστεύω ότι οι αγώνες είναι τελειώς διαφορετικό πράγμα.

Θα ήθελα να πω κι άλλα περί διαχωρισμών του τύπου «Έλληνες», «μη Έλληνες», γιατί έχει ειπωθεί και αυτό ή άλλα ευτράπελα, όπως «γραβατοφόροι», «μη γραβατοφόροι». Κάποια άλλη στιγμή θα τα κουβεντιάσουμε. Και, αυτή η στιγμή θα έρθει! Θα αποκαλυφθούν σ' αυτήν την Αίθουσα ότι όντως οι πρακτικές σας, όπως τις αντιλαμβάνονται ορισμένα στελέχη σας στην περιφέρεια, είναι έξω και από τη δική σας, κοινοβουλευτική πρακτική, αλλά και από κάθε δημοκρατική νομιμότητα.

Ας αναφερθώ τώρα στο νομοσχέδιο. Επικαλούμαστε διαρκώς, κύριε Υπουργέ, το κράτος δικαίου, χωρίς να έχουμε κάνει τίποτα, για να αποκτήσουμε κράτος δικαίου. Η αφετηρία, βεβαίως, είναι το Σύνταγμα. Όμως, η προτελευταία Αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 επί κ. Βενιζέλου είχε ως κέντρο βάρους της την ενίσχυση της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και πολύ λιγότερο ένα σύστημα ελέγχων και ισορροπιών που θα μπορούσε να υποβοηθήσει και να υποστηρίξει τη δημιουργία του κράτους δικαίου, αλλά βεβαίως και τη δικαιοσύνη που όλο και εξασθενεί υπό το βάρος της ύλης που της φορτώνουμε.

Επικαλούμαστε επίσης την ανάγκη μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα, χωρίς να έχουμε κάνει ότι πρέπει για να θεραπεύσουμε τις ασθένειες. Και εξανθήματα αυτών των ασθενειών στον τομέα της δικαιοσύνης είναι οι υποθέσεις που εκκρεμούν, οι μεγάλες και διαρκείς αναβολές τους, οι καθυστερήσεις έκδοσης των αποφάσεων και άλλα πολλά, στα οποία αναφέρθηκαν συνάδελφοι έγκριτοι νομικοί.

Όμως και εδώ η προσέγγιση είναι λανθασμένη, όπως και στο Σύνταγμα. Γίνεται μόνο υπό το πρίσμα της εξοικονόμησης χρόνου και πόρων υπό το βάρος των πιέσεων που μας ασκούνται. Δεν γίνεται, όμως, υπέρ του πραγματικού εκσυγχρονισμού της διοίκησης που θα οδηγήσει σ' αυτήν την εξοικονόμηση. Αντιμετωπίζουμε, λοιπόν, το θέμα με νομοθετικές ρυθμίσεις, γιατί είναι φθηνές και εύκολες. Η ουσία, όμως, είναι αλλού. Λέμε, επίσης, ότι η δικαιοσύνη αδυνατεί να προσαρμοστεί στις εξελίξεις, χωρίς να έχουμε κάνει κάτι για να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις τους. Παράδειγμα το ανθρώπινο δυναμικό ή οι φυσικές και τεχνολογικές υποδομές. Πώς μπορούμε να λέμε ότι η δικαιοσύνη αδυνατεί να προσαρμοστεί στις εξελίξεις, όταν δεν διαθέτει τέτοιου είδους υποδομές;

Κύριε Υπουργέ, η ηλεκτρονική υποβολή δικογράφων, η εξωδικαστική επίλυση διαφορών, η μείωση των συνθέσεων των εφετειών και όλα αυτά που είχαν ρυθμιστεί αν θυμάμαι καλά με το ν. 3900/2010 για την επιτάχυνση της διοικητικής δίκης, δεν επιλύουν το πρόβλημα. Απλώς υποβοηθούν την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Αν μου επιτρέπετε,

κύριε συνάδελφε, αυτά αφορούσαν συγκεκριμένα τη διοικητική δίκη. Όμως, δεν με ακούσατε στην πρωτολογία μου. Την ερχόμενη Τετάρτη θα πω πολύ αναλυτικά τα άλματα που έχουν γίνει σε σχέση με την εισαγωγή της πληροφορικής. Αυτήν τη στιγμή, η Αθήνα έχει τη δυνατότητα να καταθέτει ηλεκτρονικά τα δικόγραφα της.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗΣ: Το χαιρετώ αυτό, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Πιλοτικά μεν, αλλά θα γίνει σε ένα χρόνο σε όλη την Ελλάδα. Υπάρχουν οι πιστώσεις, υπάρχει το πρόγραμμα. Τώρα επεκτείνουμε –θα φέρω μία ρύθμιση– ακόμα και οι μηνύσεις να κατατίθενται ηλεκτρονικά. Έχει, λοιπόν, αξία!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, το αναφέρω σαν παρατήρηση, γιατί πιστεύω ότι δεν θα επιλύσει το πρόβλημα πραγματικά, όπως πιστεύω ότι και η ποιότητα της απονομής της δικαιοσύνης δεν θα βελτιωθεί πολύ με τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που συζητάμε και θα σας πω το γιατί.

Κατ' αρχάς, μεταφέρεται μεγάλο μέρος των υποθέσεων σε μονομελή δικαστήρια και στα ειρηνοδικεία. Θέλω να σας κάνω μία ερώτηση. Αξιολογήσατε το πώς ανταποκρίθηκαν τα ειρηνοδικεία στο φόρτο που ανέλαβαν με το ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά; Ακούω για συνωστισμό στα δικαστήρια, για καθυστερήσεις στην ανταπόκριση των ειρηνοδικείων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΙΩΤΗΣ**)

Και μην κοιτάτε μόνο την Αθήνα, κύριε Υπουργέ. Ας δούμε συνολικά την περιφέρεια. Αν, λοιπόν, δεν αξιολογήσεις την εφαρμογή ενός προηγούμενου νομοθετήματος πως πας και φορτώνεις τα ειρηνοδικεία με επιπλέον ύλη. Για να βγάλεις το πρόβλημα από πάνω σου. Δεν πρέπει να είμαστε υπερήφανοι επειδή εθελουφλούμε.

Εθελουφλούμε, επίσης, με την υπόθεση της εκμίσθωσης κατοικιών σε παράνομους μετανάστες. Είναι απολύτως σωστή η ρύθμισή σας. Αυτήν τη στιγμή υπάρχει μία πραγματική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από ιδιοκτήτες που ενοικιάζουν χώρους στοιβάζοντας υπό δραματικές συνθήκες παράνομους μετανάστες. Όμως, αν απαγορευτεί η ενοικίαση και εσείς μπορείτε να την εφαρμόσετε, πού θα πάνε όλοι αυτοί; Δηλαδή, μεταφέρουμε το πρόβλημα κάπου αλλού, αφού δεν ξέρουμε πώς να το διαχειριστούμε συνολικά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Γι' αυτό πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί, όταν κάνουμε μία ρύθμιση. Να της δίνουμε ολοκληρωμένο χαρακτήρα, να βλέπουμε και ποιο είναι το επόμενο βήμα.

Ένας ακόμη λόγος για τον οποίο ασθενεί η δικαιοσύνη, είναι και ο νομικός formalismός, από τον οποίο πάσχουν όλοι οι τομείς της δημόσιας διοίκησης. Η απλούστευση και η κωδικοποίηση της νομοθεσίας είναι ένα σημαντικό φάρμακο αλλά και αυτό δεν το χορηγούμε όπως πρέπει. Αντιμετωπίζουν όλα τα Υπουργεία, όλοι οι τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, με τον ίδιο τρόπο το θέμα της κωδικοποίησης; Όχι! Υπάρχει ανομοιογένεια. Το μεγάλο ερώτημα, λοιπόν, είναι πώς θα επιλύσουμε τα προβλήματα, χωρίς να επηρεαστεί η ορθή λειτουργία της δικαιοσύνης και, άρα, η ορθότητα απονομής της. Και αυτό πάνω απ' όλα πρέπει να γίνει για να ισχυροποιηθεί το αίσθημα προστασίας και ισονομίας που έχει ανάγκη να αισθάνεται ο πολίτης.

Θα ήθελα να πω και κάτι ακόμα. Αν –λέω, αν– θυσιάσουμε ή επηρεάσουμε θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, δεν θα επιφέρουμε πλήγμα στη δημοκρατία; Το ίδιο είπαν οι περισσότεροι συνάδελφοι που μίλησαν στην επιτροπή κατά τη διάρκεια της συζήτησης του νομοσχεδίου. Η προστασία των δικαιωμάτων αυτών δεν εξαρτάται μόνο από την ασφάλεια του δικαίου. Αν ήταν έτσι, κύριε Υπουργέ, δεν θα είχε η Ελλάδα τόσες καταδίκες σε βάρος της.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κατά τη γνώμη μου –και ολοκληρώνω– η ελληνική δικαιοσύνη

έχει ανάγκη από ένα συνολικό μεταρρυθμιστικό σχέδιο. Την αφετηρία αυτού του σχεδίου την ανέφερα και είναι το Σύνταγμα. Η Νέα Δημοκρατία έχει καταθέσει τις προτάσεις της.

Για μένα, βασικές προϋποθέσεις για να επιτύχει ένα τέτοιο μεταρρυθμιστικό σχέδιο, είναι η καλύτερη νομοθέτηση –έχουν γίνει κάποια σημαντικά βήματα αλλά χρειάζονται περισσότερα– η κατάργηση της δαιδαλώδους πολυνομίας και η αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης. Καλή νομοθέτηση, πολυνομία και κακοδιοίκηση, όλα μαζί και το κάθε ένα ξεχωριστά είναι που παράγουν τις διαφορές και αυξάνουν το βάρος που έχει να σηκώσει το σύστημα απονομής δικαιοσύνης. Εκεί είναι το πρόβλημα. Και αν δεν αντιμετωπιστεί κάθε άλλη προσπάθεια θα εξανεμιστεί, όπως θα γίνει και με τη ρύθμιση για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης. Δημιουργείται μία ανακούφιση για κάποιο χρονικό διάστημα αλλά τα προβλήματα παραμένουν και επανέρχονται αφού δεν έχουν αντιμετωπιστεί ριζικά.

Σε όλη αυτήν την προσπάθεια έχει πολύ μεγάλη σημασία η σωστή αξιολόγηση των ρυθμίσεων που έχουν γίνει μέχρι τώρα αλλά και των θεσμών. Για παράδειγμα, πόσο έχει συνεισφέρει ο Συνήγορος του Πολίτη στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων;

Πρέπει να δούμε, τι έχει πάει και τι δεν έχει πάει καλά. Ειδικά τώρα, σ' αυτήν την περίοδο κρίσης, θα πρέπει να είμαστε πιο προσεκτικοί και οι ρυθμίσεις μας να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Το λόγο έχει η Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Αθηνών κ. Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο για ένα λεπτό, αλλά δεν πειράζει, αφού έχετε καλέσει στο Βήμα την κ. Βόζεμπεργκ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Κύριε συνάδελφε, ήδη ανέρχεται στο Βήμα η κυρία συνάδελφος και επειδή προηγούνται οι συναδέλφισσες, θα σας δώσω το λόγο μετά.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, αλλά εγώ δεν είχα αντίρρηση να λάβει το λόγο ο κ. Δρίτσας.

Πριν την τοποθέτησή μου στο σχέδιο νόμου, κύριε Υπουργέ, θα ενώσω και εγώ τη φωνή μου με όλους τους προλαλήσαντες συναδέλφους από όλες τις πτέρυγες της Βουλής αναφορικά με εκείνο το θέμα του ενός εκατομμυρίου ευρώ που υποτίθεται ότι κάποιος εν ενεργεία συνάδελφος έβγαλε στο εξωτερικό. Ευχαριστώ πολύ για την πρωτοβουλία σας να βρείτε τη νομική φόρμουλα να αποκαλυφθεί, διότι σε στιγμές και καιρούς κρίσης γνωρίζετε ότι η φήμη και η λάσπη είναι πολύ πιο ισχυρές από τα επιχειρήματα και από τις αποδείξεις.

Δυστυχώς το πολιτικό προσωπικό δέχεται μία στοχοποίηση και μία κατηγορία εν δυνάμει, χωρίς να εξειδικεύονται ευθύνες και αυτό δεν τιμεί καθόλου την αξιοπιστία του Σώματος, η οποία δεν το δικαιούται. Σε κάθε περίπτωση λασιώνονται διακόσιοι ενενήντα εννέα –εγώ θέλω να πιστεύω τριακόσιοι– συνάδελφοι με την υπόνοια ότι κάποιος, κάπου, κάποτε ελέγχεται για μία ηθικά ελεγκτέα πράξη ή αξιόποινη ενδεχομένως.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Να σας διακόψω, κυρία Βόζεμπεργκ;

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θα στενοχωρήσω λίγο τον κύριο Πρόεδρο, τον κ. Κακλαμάνη, αλλά θα διακόψω γιατί αξίζει τον κόπο.

Βγήκα έξω και μίλησα με τον κ. Νικολούδη. Αν κάνει αυτό που λέμε, δηλαδή να το δώσει στη δημοσιότητα, διαπράττει ποινικό αδίκημα. Δεν μπορούμε να ζητάμε από έναν αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου να διαπράξει ποινικό αδίκημα.

Μίλησα όμως και με τον Αντιπρόεδρο της Βουλής. Υπάρχουν άλλοι τρόποι. Είτε μέσα από την Τράπεζα της Ελλάδος είτε μέσα από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, μπορούμε να βρούμε το νόμιμο τρόπο διότι δεν μπορούμε αυτήν τη στιγμή να καλούμε

εισαγγελικούς λειτουργούς –το λέμε ξεκάθαρα- να παραβαίνουν το νόμο. Αυτά λέει ο νόμος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ: Γιατί το ανακοίνωσε τότε, κύριε Υπουργέ;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ: Τι είναι αυτά τα πράγματα...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θα επαναλάβω, κύριε Κιλτίδη. Εκείνο το οποίο μπορώ να πω εγώ αυτήν τη στιγμή είναι ότι υπάρχει ανάγκη να υπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον, που είναι η ανάγκη να γίνει γνωστό το όνομα. Το καλύτερο απ' όλα θα ήταν ο συνάδελφος που το έχει κάνει, να βγει να το πει. Το είπα από την αρχή. Είναι καλύτερο και για τον ίδιο και για το πολιτικό σύστημα.

Σε κάθε περίπτωση η δημοκρατία μας θα εξαντλήσει τις νόμιμες διαδικασίες, ώστε το όνομα να βγει στην επιφάνεια. Δεν μπορώ να πω τίποτε παραπάνω και τίποτε παρακάτω. Και όλα αυτά σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο και το Προεδρείο της Βουλής.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Κύριε Υπουργέ, μία επισημάνση επ' αυτού. Γνωρίζετε ότι το γεγονός πως υπήρξε επίσημη ανακοίνωση και οι δημοσιογράφοι από το πρωί αναζητούν ό,τι αναζητούν, δημιουργεί ένα πρόβλημα αξιοπιστίας του πολιτικού προσωπικού και θίγει όλους μας. Δεν μπορούμε να αφεθούμε στον πατριωτισμό εκείνου –εάν υπάρχει- ο οποίος ευθύνεται γι' αυτήν τη συγκεκριμένη ενέργεια. Γι' αυτό πρέπει οπωσδήποτε η επίσημη πολιτεία να το αποκαλύψει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Παίρνω μία από τις διακοπές του Υπουργού για λογαριασμό μου, άρα θα διακόψει λιγότερο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Δεν ακούγεστε όμως, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας θα καλέσουμε τον αρμόδιο Αντιπρόεδρο της Βουλής και θα υπάρξει διερεύνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Κυρία Βόζεμπεργκ, επειδή είχα την ιδέα και τη συζήτησα προηγουμένως με τον κύριο Υπουργό –αναμένουμε και τον Πρόεδρο της Βουλής να επιστρέψει- η πρότασή μου είναι να κληθεί ο κ. Νικολούδης στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Όχι, ο κ. Νικολούδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ο κ. Νικολούδης. Ποιος;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Θα προβάλει και δικαιολογημένα αυτό που είπε στον κύριο Υπουργό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ο κ. Νικολούδης θα κληθεί, γιατί εκείνος απεκάλυψε στην ίδια επιτροπή ότι υπάρχει Βουλευτής που έβγαλε χρήματα στο εξωτερικό. Εξ απορρήτων, κεκλεισμένων των θυρών να αποκαλύψει το όνομα στην επιτροπή και η Βουλή οίκοθεν θα κάνει το καθήκον της. Βεβαίως πάντα ισχύει ότι καλούμε τον Βουλευτή, όποιος είναι, να αποκαλύψει ο ίδιος το όνομά του και να αναλάβει την ευθύνη του.

Παρακαλώ, λοιπόν, κυρία Βόζεμπεργκ, τώρα επί του νομοσχεδίου.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Επειδή οι συζητήσεις μας είναι δημόσιες, έχει σημασία ότι υπάρχει μία κοινή ανησυχία και, άρα, δεν υπάρχει περίπτωση να μην υπάρξει τρόπος εξεύρεσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Εκδηλώνεται από το σύνολο των συναδέλφων πλην ενός, επομένως, ορθώς θέσατε τα θέματα. Διευκρινίστηκαν και από τον κύριο Υπουργό και από εμένα, αλλά και ο κ. Κακλαμάνης έδειξε το δρόμο. Νομίζω ότι το σωστό είναι αυτό.

Παρακαλώ, κυρία Βόζεμπεργκ, συνεχίστε.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Άρα ο χρόνος μου αρχίζει από τώρα, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Μάλιστα, κυρία Βόζεμπεργκ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα αναμφίβολα είναι στη σωστή κατεύθυνση. Εγώ θα συμμεριστώ τις ανησυχίες του Προέδρου κ. Κακλαμάνη, ως προς την

ταχύτητα και τη συμπίκνωση κάποιων διατάξεων που ενδεχομένως να ήθελαν εξειδίκευση, αλλά αυτό αναμφίβολα δεν μπορούμε να το προσάψουμε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, που στέργει την επιτάχυνση και την αναγνώριση της δίκαιης δίκης.

Θα διαφωνήσω με κάποιον προλαλήσαντα συνάδελφο που είπε ότι δεν είναι ακριβής ο όρος «δίκαιη δίκη» διότι δεν υπάρχει άδικη δίκη. Εδώ είναι ακριβής η διατύπωση. Αναφέρεται στη διαδικασία, στον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης και βεβαίως στην τήρηση των δικονομικών κανόνων. Σίγουρα, λοιπόν, το σχέδιο νόμου είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Επειδή, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα πάρω το λόγο στα άρθρα, θα ήθελα απλώς να θέσω κάποιους προβληματισμούς, κάποιες ανησυχίες ως προς μερικές επιμέρους προβλέψεις, οι οποίες ενδεχομένως –ενώ το πνεύμα του σχεδίου νόμου αναμφίβολα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση- να αδικούν την ποιότητα της απονομής της δικαιοσύνης.

Αναφέρομαι, για παράδειγμα, στα μονομελή εφετεία κακουρηγιμάτων. Σίγουρα, κύριε Πρόεδρε, στην Αγγλία και γενικά στο εξωτερικό υπάρχουν, αλλά σήμερα για να μπορέσουμε να εμπιστευθούμε πράξεις, αδικήματα, εγκλήματα σε βαθμό κακουρηγματος σε ένα μόνο δικαστή θα πρέπει να έχουμε ελέγξει προηγουμένως την υποδομή και την εκπαίδευση του δικαστού αυτού. Άρα η συγκρότηση αυτών των μονομελών εφετειών κακουρηγιμάτων θέλει μία προεργασία, που φοβόμαι ότι δεν είμαστε ακόμα έτοιμοι να τη δούμε στην πράξη για να είναι αποτελεσματική. Θα μπορέσουμε όμως να το δούμε, γιατί υπάρχει καλή διάθεση, εφόσον και αυτό αφορά την επιτάχυνση της δικαιοσύνης.

Επίσης, στις διατάξεις όπως αυτές των διαζυγίων, πρέπει να μας απασχολήσει το γεγονός ότι στην ελληνική κοινωνία τα διαζύγια δεν είναι μία απλή σύμβαση. Αφορούν τη ραχοκοκαλιά και την υποδομή του ελληνικού έθνους. Εκεί, λοιπόν, η επιτάχυνση ενδεχομένως να αποβαίνει και σε βάρος του θεσμού του ίδιου του γάμου. Όμως, αντιλαμβάνομαι ότι υπήρξαν κωλυσιεργίες επάνω σε αυτό, αντιλαμβάνομαι τα προβλήματα, κύριε Υπουργέ, το έχω μελετήσει.

Επίσης, αυτό που θα με απασχολούσε σε μία πρώτη παρατήρηση, είναι η αίτηση εξαίρεσης που δικαιούται ένας διάδικος να υποβάλει. Εκεί ήδη αντιμετωπίζουμε στην πράξη προβλήματα, όταν οι κρίνοντες είναι και κρινόμενοι. Διότι είναι το θέμα της μεροληψίας ή μη που αφορά πάντα στη δίκαιη δίκη που στέργει το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Ενώ η πλειονότητα των Ελλήνων δικαστών θέλουν πραγματικά να αποδώσουν δικαιοσύνη, στην πράξη έχουμε δει πολλές παρεκκλίσεις, ιδιαίτερα σε δίκες που έχουν και την άλφα και τη βήτα ερμηνεία και πρώτη και δεύτερη ανάγνωση. Εκεί, στην αίτηση εξαίρεσης, όταν μάλιστα δεν δικαιούται ο διάδικος να υποβάλει μία δεύτερη κατά την ίδια διαδικασία και σε δίκες που έχουν μακρά διάρκεια, παρατηρούνται προβλήματα. Όμως κι αυτό πρέπει να το δούμε με βλέμμα αισιοδοξίας, εφόσον αφορά στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης.

Είναι βέβαιο ότι σήμερα στη δικαιοσύνη η αργή απονομή της δικαιοσύνης με την αργή έκδοση των αποφάσεων, έχει προσκρούσει και στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ που μιλάει για την εντός εύλογου χρόνου έκδοση αποφάσεων, σε συνδυασμό και με το άρθρο 20 του Συντάγματος που αφορά στην απονομή της δικαιοσύνης. Δεν είναι τυχαίο ούτε τιμητικό για τη χώρα μας ότι έχει αθροίσει τα τελευταία χρόνια περίπου 8,5 εκατομμύρια ευρώ αποζημιώσεις για πολίτες που έχουν προσφύγει για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που έχουν υποστεί.

Όμως, αυτό δεν θα έπρεπε να το θεωρούμε σαν ένα γενικευμένο φαινόμενο, γιατί αν μη τι άλλο, η δικαιοσύνη είναι το τελευταίο καταφύγιο του πολίτη και πρέπει να την εμπιστεύεται. Σε αυτό –τουλάχιστον όσο με αφορά- εγώ θα ψηφίσω επί της αρχής το σχέδιο νόμου, γιατί θεωρώ ότι είναι στην ορθή κατεύθυνση.

Στο σημείο αυτό, κύριε Υπουργέ, επειδή και εσείς είπατε ότι θα λάβετε υπ' όψιν σας τις τροπολογίες που έχουν υποβληθεί από συναδέλφους, υιοθετώ τις τροπολογίες της Ένωσης Ελλήνων Εργατολόγων, που έχει υποβάλει μάλιστα ο κ. Τσούκαλης, ιδιαίτερα επειδή με έχει απασχολήσει και σε προσωπικό επίπεδο στην άσκηση της δικηγορίας. Γνωρίζετε πολύ καλά, ότι διάδικοι

οι οποίοι στην ποινική δίκη δεν έχουν δικαίωμα να δηλώσουν παράσταση πολιτικής αγωγής για μη καταβολή οφειλομένων, εκεί πραγματικά θεωρούν ότι δεν εκπροσωπούνται επαρκώς, ότι κάπου η δικαιοσύνη περισσότερο ευνοεί τον κατηγορούμενο εργοδότη. Εκεί είναι έτοιμο το δικαίωμά τους να τροποποιηθεί – η σχετική διάταξη πάνω σε αυτό νομίζω είναι του ν. 690/45 – ώστε να δηλώνουν πολιτική αγωγή.

Επίσης, στον Άρειο Πάγο, στις εργατικές δίκες, επειδή γνωρίζουμε ότι η ομοδικία αθροίζει πάρα πολλούς συνανθρώπους μας, να έχουν το δικαίωμα αντί να κέκτηνται ειδικό πληρεξούσιο που έχει και μία δαπάνη και μία διαδικασία, να μπορούν να εκπροσωπούνται με ένα ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο θα θεωρείται κατά νόμο το γνήσιο της υπογραφής.

Επίσης, ένας προβληματισμός υπάρχει για τη μετάθεση κάποιων υποθέσεων στα ειρηνοδικεία με το σκεπτικό που αναπτύχθηκε και πριν. Νομίζω το Υπουργείο το έχει εξετάσει, αλλά περισσότερο εγώ θα εστιάσω όχι εάν υπάρχει η υλικοτεχνική υποδομή, αλλά η επαρκής κατάρτιση συγκεκριμένων δικαστών, ειρηνοδικών να εξετάζουν υποθέσεις που πριν δεν ήταν στην αρμοδιότητά τους. Πιστεύω όμως ότι και σε αυτό υπάρχει η δυνατότητα να προηγηθεί η υποδομή και μετά να ανατεθεί αυτό.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Σε Σχολή Δικαστών ...

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Ναι, κύριε Υπουργέ, συμφωνούμε επάνω σ' αυτό.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Επιλέγουν από τώρα οι δικαστές...

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ (ΕΛΙΖΑ) ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ: Αυτό είναι χρήσιμο. Επειδή δεν ακούγεστε, να μεταφέρω ότι επιλέγεται η επιμόρφωση από τώρα, ούτως ώστε να ιδρυθεί η υποδομή, για να μπορέσει να είναι αποτελεσματικό αυτό το μέτρο.

Επίσης εκφράζω έναν προβληματισμό για τη μετατροπή κάποιων πλημμελημάτων σε πταίσματα. Αυτό το τελευταίο το λέω, διότι αυτό στο οποίο αναμφισβήτητα όλοι προβάλλουμε την ανησυχία μας και προσδοκούμε είναι μήπως η ανάγκη επιτάχυνσης της δικαιοσύνης μειώσει την ποιότητα.

Αυτό κανείς δεν θα το ήθελε. Και αναφέρομαι σ' αυτό, στη μετατροπή πλημμελημάτων σε πταίσματα, διότι η ποιότητα δεν αφορά μόνο στον τρόπο της απονομής της δικαιοσύνης αλλά και στην αξιολόγηση των εννόμων αγαθών που πλήττονται. Αλίμονο αν οι πολίτες θεωρήσουν ότι η οργανωμένη πολιτεία εισηγείται με σκοπιμότητα για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης κάποια μέτρα τα οποία αδικούν το δικαίωμα το οποίο αξιώνουν να ικανοποιηθεί από τη δικαιοσύνη.

Με αυτές τις σκέψεις εγώ υπερψηφίζω επί της αρχής το σχέδιο νόμου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Το λόγο έχει ο κ. Δρίτσας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, θα σας απασχολήσω μόνο για μισό λεπτό. Και είναι ανάγκη να το κάνω αυτό, κύριε Πρόεδρε, επειδή συνεχίστηκε και από τον κ. Μουσουρούλη μια προσπάθεια να ερμηνευθούν όσα λέει ο ΣΥΡΙΖΑ με τον τρόπο που θέλει η Νέα Δημοκρατία. Μάλιστα κάλεσε και τους συναδέλφους να δουν στα Πρακτικά την απόδειξη ότι ο ΣΥΡΙΖΑ ψηφοθηρεί.

Δηλώνω, λοιπόν, κατηγορηματικά και απερίφραστα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ σέκεται δίπλα και συμμετέχει και στηρίζει και συμπαρατάσσεται στους αγώνες της ελληνικής κοινωνίας και διεκδικεί όντως την πολιτική εκπροσώπηση αυτών των αγώνων, εφόσον η ελληνική κοινωνία επιλέξει αυτόν το δρόμο. Και αυτό είναι υποχρέωση όλων των πολιτικών δυνάμεων, την οποία δεν αναλαμβάνουν οι δυνάμεις που κυβερνούν, ακριβώς για να επιβάλουν στον ελληνικό λαό τη θέληση άλλων μηχανισμών, κύκλων και επιλογών.

Αυτό είπα και αυτό δεν είναι ψηφοθηρία, εκτός και αν ο κ. Μουσουρούλης ομολογεί μ' αυτόν τον επιθετικό προς εμάς τρόπο ότι τόσο καιρό σε όλο το προηγούμενο διάστημα η Νέα Δημοκρατία απλώς ψηφοθηρούσε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Το λόγο έχει ο τελευ-

ταίος ομιλητής επί της αρχής, ο Βουλευτής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού στο Κιλκίς κ. Κωνσταντίνος Κιλτιάδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΛΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ειλικρινά εάν δεν ήταν τόσο σημαντική αυτή η τομή που γίνεται και δεν υπήρχε και κάτι που θα καταθέσω στο τέλος, κύριε Υπουργέ, δεν θα ταλαιπωρούσα το Σώμα.

Νομίζω ότι ακούστηκαν απόψεις που διαφώτισαν το όλο ζήτημα από έγκριτους συναδέλφους και ιδιαίτερα από συναδέλφους της Νομικής επιστήμης. Βεβαίως και η δικαιοσύνη δεν έχει να κάνει με τους νομικούς, όπως και η Ιατρική την οποία διακονώ. Δυστυχώς, νομίζουμε ότι είναι προνόμιο των γιατρών να ομιλούν περί ιατρικής. Κάτι τέτοιο συμβαίνει πολλές φορές –κατά μια παρεκτροπή– και στα ζητήματα της δικαιοσύνης.

Κύριε Υπουργέ, ως Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός ξεκαθαρίσαμε διά του εισηγητού μας, αλλά και εγώ ο ίδιος προσωπικά δηλώνω ότι αυτή η τομή πρέπει να επικροτηθεί και να στηριχθεί και όπου πρέπει, να βελτιωθεί. Και επειδή γνωρίζουμε πώς έρχονται αυτές οι εργασίες στο Σώμα, αξίζουν «συγχαρητήρια» και στους συνεργάτες σας που πιστεύω ότι εργάστηκαν άοκνα για να φέρουν αυτό το έργο μπροστά μας.

Η Νομική επιστήμη είναι εδραιωμένη στη λογική, κύριε Υπουργέ, και κατά την ηθική του Αριστοτέλη συνιστά τη συνισταμένη των αρετών. Αν η αρετή των αρετών είναι η ελευθερία, η συνισταμένη των αρετών, κατ' Αριστοτέλη, είναι η δικαιοσύνη. Και, ειλικρινά, αυτή η τομή θα έπρεπε να είναι μία απαρχή αναγέννησης, ανασύστασης και αναδιάρθρωσης του ελληνικού κράτους, των δημοσίων υπηρεσιών, προκειμένου να αποκτήσουμε πρωτίστως κράτος –υπηρέτη, ελεγκτή και επόπτη.

Βεβαίως, ξεκινούμε από τη δικαιοσύνη και ορθώς πράττουμε. Όμως, ακούγονται και απόψεις, όπως ότι δεν κρίνονται οι αποφάσεις της δικαιοσύνης και πολλά άλλα. Μάλιστα, πριν από λίγο βιώσαμε και μια τέτοια πραγματικότητα, όταν κάποιος εξέθεσε κάποιον. Δεν είναι δυνατόν αυτός ο δικαστικός να μην κρίνεται ή να μην του ζητούνται εξηγήσεις. Ορισμένα πράγματα πρέπει στην ελληνική γλώσσα να οριοθετηθούν ξανά. Δυστυχώς έχουν χάσει το νόημα οι λέξεις. Τι θα πει ότι δεν κρίνονται οι δικαστές; Ποιος το είπε αυτό; Είναι απίστευτα αυτά που ακούγονται. Αυτά είναι απίστευτες παρεκτροπές.

Ως γιατρός βίωσα ψυχοπάθειες δικαστικών οι οποίοι και αποφεύχθηκαν. Είναι δυνατόν να ακούγεται ότι δεν θα κρίνονται οι δικαστές; Προφανώς βεβαίως και θα πρέπει να είμαστε όλοι προσεκτικοί και να προσεγγίζουμε τις αποφάσεις με σφροσύνη, γιατί η δικαιοσύνη είναι το θεμέλιο της κοινωνίας.

Έτσι, λοιπόν, επειδή έτυχε να βιώσω και πάνω στην πλάτη μου μια τέτοια απρέπεια, μην κοιτάτε που δεν στάθηκε από γενναιοψία στη γνωστή υπόθεση του Βατοπεδίου με την κυρία ανακρίτρια, η οποία είχε αποφάσεις της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας –τις 830, 831– που κατοχύρουν κάθε αρχή του ελληνικού δημοσίου και αγνόησε τα πάντα.

Μην κοιτάτε που εγώ δικαιώθηκα από εσάς, από τους συναδέλφους εδώ μέσα και δεν ήθελα να αντιδικήσω. Και τώρα με την εμπλοκή που υπήρξε στα πράγματα, δεν θέλω επ' ουδενί λόγο να μπερδεύω με άλλες διαδικασίες. Όμως, είναι απίστευτα αυτά τα πράγματα. Είναι απίστευτο να αγνοεί ανωτάτη δικαστικός αποφάσεις της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, όταν αφορούν το ίδιο πρόσωπο για την ίδια υπόθεση. Και πολλά άλλα, όπως συμβαίνει και στα πρωτοδικεία της Θεσσαλονίκης.

Δεν ξέρω αν λάβατε αυτό το μήνυμα που αφορά την εργασία και τις ώρες παροχής κοινωφελούς εργασίας. Ο νομοθέτης έχει οδηγηθεί ευνοϊκά σε άλλες διατάξεις, οι οποίες εφαρμόζονται σε όλη την Ελλάδα, όπως και στην Αθήνα. Και υπάρχει έντονη διαμαρτυρία του νομικού κόσμου της Θεσσαλονίκης, όσον αφορά το ότι κάτι άλλο συμβαίνει στα δικαστήρια της Θεσσαλονίκης. Και αυτό οφείλω να σας το καταθέσω.

Θα ήθελα να κάνω μόνο δύο παρατηρήσεις μικρού, θα έλεγα, βεληνεκούς οι οποίες έχουν να κάνουν με τις εργατικές διαφορές. Ως πολίτες που αντιπροσωπεύουμε πολίτες, γινόμαστε κοινωνοί όσον αφορά το ότι είναι καλό τα ΚΕΠ, όπως και κάποια άλλη διοικητική αρχή να πιστοποιεί αυτό το πληρεξούσιο, το οποίο δεν χρειάζεται να κοστίζει στον προσφεύγοντα και προπάντων όταν πολλές εργατικές διαφορές είναι ομαδικού χαρα-

κτῆρα.

Όσον αφορά το μονομελές εφετείο κακουργημάτων, έχω τον ενδιασμό μου κατά την κοινωνική διάσταση, την αριστοτελική, για το αν είναι δυνατόν ο ένας, όποιος και αν είναι αυτός, να αποδώσει δίκαιο σε κακουργηματικού χαρακτήρα...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Σε απλές υποθέσεις. Δεν είναι για όλες.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΛΤΙΔΗΣ: Προφανώς πρόκειται για εκείνα τα σημεία που θα έπρεπε να διορθωθούν.

Όσον αφορά τώρα την άδεια μητρότητας, όπως είπε και ο εισηγητής μας Θανάσης Πλεύρης, καλό είναι αυτό το θέμα να το επανεξετάσετε και να μη θιγεί.

Κλείνοντας, όμως, κύριε Υπουργέ, έγινα κοινωνός και το ομολογώ –όχι υπαιτιότητά μου, αλλά υπαιτιότητα των εργαζομένων– μιας καταγγελίας του Σωματείου Εργαζομένων της «EXPRESS SERVICE» στην πατρίδα μου, στη Θεσσαλονίκη. Μάλιστα, αν δεν έχει έρθει στα χέρια σας αυτή η καταγγελία, θα την καταθέσω στα Πρακτικά. Θεωρώ ότι αυτή η καταγγελία αποτελεί ντροπή για το ελληνικό δημόσιο και δευτερευόντως, βεβαίως, για την ελληνική δικαιοσύνη, όπου βέβαια εμπλέκεται η ελληνική δικαιοσύνη.

Αυτά που διάβασα είναι απίστευτα. Εάν είναι αληθή, δεν θα πρέπει να υπάρχει συθέμελα πλέον ελληνικό κράτος. Η συγκεκριμένη εταιρεία έχει δικαιωθεί τελεσιδικώς σε όλες τις αποφάσεις. Μάλιστα, έχει εισπράξει από κατασχέσεις 700.000 ευρώ, ενώ αντίστοιχα πρέπει να εισπράξει εκατομμύρια ευρώ και από άλλους. Η επιχείρηση χειμάζεται. Χίλιοι τριακόσιοι και πλέον εργαζόμενοι και άλλοι πέντε χιλιάδες τουλάχιστον εμπλεκόμενοι αυτήν τη στιγμή κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς εργασία. Έχουμε καταδίκη του ελληνικού δημοσίου κατά 27 εκατομμύρια από τα ευρωπαϊκά δικαστήρια υπέρ της συγκεκριμένης εταιρείας και όλοι κωφεύουν. Και αυτό είναι απίστευτο.

Και, ειλικρινά, είναι απίστευτο το πώς ζούμε πλέον και βιώνουμε την ελληνική κοινωνία και εμείς που υποτίθεται ότι αντιπροσωπεύουμε τους πολίτες, οι οποίοι καμμία φορά δεν φτάνουν σε μας με τη διαδικασία που πρέπει για να γίνουμε κοινωνοί.

Αυτό που συμβαίνει είναι απίστευτο. Και εάν αυτό το οποίο καταγγέλλεται από το σωματείο των εργαζομένων είναι αληθές έστω και κατ'ελάχιστο, τότε, κύριε Υπουργέ, ειλικρινάς ωχριούν όλα τα άλλα δικαστικά, αν θέλετε, φαινόμενα ανομίας και μη εφαρμογής της δικαιοσύνης τα οποία ζήσαμε.

Καλό είναι να συζητάμε για δίκαιη δίκη, αλλά ξέρετε πρέπει να πείθουμε τουλάχιστον εκεί που πρέπει το κράτος με γροθιά να σπάσει κατεστημένα και να δώσει το μήνυμα ότι εδώ υπάρχουν πολιτικοί, υπάρχουν δικαστές και μπορούμε να επιβάλουμε πράγματα με τίμημα και τη ζωή μας. Δεν είναι δυνατόν να γίνονται αυτά τα πράγματα. Είναι απαράδεκτα.

Το καταθέτω για τα Πρακτικά και παρακαλώ να λάβετε γνώση και οι άξιοι συνεργάτες σας ως μεριμνήσουν για να δοθεί λύση.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Κιλτίδης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα καταγγελία, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Με αυτά που κατέθεσα τελευταία νομίζω ότι αναδεικνύεται η αναγκαιότητα αυτού του νομοθετήματος. Αξίζει ο έπαινος σε όσους έφεραν αυτό το πόνημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ευχαριστούμε τον κ. Κιλτίδη.

Ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Γεώργιος Πεταλωτής έχει ζητήσει το λόγο.

Θέλετε να κάνετε ομιλία;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Για λίγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Πόσο χρόνο θέλετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Πέντε λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ο κ. Πεταλωτής, λοιπόν, έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

νειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι τέτοιου είδους συζητήσεις από την Αίθουσα της Ολομέλειας μας τιμούν όλους. Τιμούν όλους όσοι πραγματικά δουλεύουμε με εμπιστοσύνη, με το βλέμμα μας στραμμένο στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος, στην προστασία του πολίτη και μάλιστα, όταν αυτή η προστασία αφορά στα βασικά και θεμελιώδη δικαιώματά του, έτσι όπως προβλέπονται και επιτάσσονται το Σύνταγμα και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως και άλλες διεθνείς συνθήκες τις οποίες έχουμε υπογράψει και που πολλές φορές μιλάμε εν ονόματί τους. Στην καθημερινότητα, όμως, βλέπουμε ότι πολλές φορές καταστρατηγούνται βασικές και θεμελιώδεις αρχές.

Πιστεύω ότι έγινε μία σοβαρή συζήτηση, μετρημένη, που έχει να κάνει με αρκετά μεγάλες τομές, όπως αυτές που φέρνει το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Οι προσεγγίσεις μπορεί να ήταν διαφορετικές και μάλιστα σε πολιτικό επίπεδο, αλλά στο τέλος η άποψή μου είναι ότι σίγουρα βγαίνουμε κερδισμένοι απ'αυτήν τη συζήτηση, με απώτερο στόχο βέβαια να βγει κερδισμένος ο Έλληνας πολίτης.

Θα ήθελα να ξεκινήσω αυτήν τη μικρή παρέμβαση με τη διαπίστωση που έχω κάνει πολλές φορές και έχω συζητήσει και με τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Μιλτιάδη Παπαϊωάννου, ότι όσα χρόνια ασχολούμαι με το νομικό επάγγελμα, δηλαδή του δικηγόρου, όπως και πολλοί από μας –και πολλοί συνάδελφοι το ανέφεραν εδώ πέρα– έχουμε δει ότι πραγματικά κάθε Υπουργός που έρχεται όχι διαφορετικής κυβέρνησης, αλλά ακόμα και της ίδιας της κυβέρνησης, το πρώτο που είχε να κάνει μέχρι τώρα ήταν ένας νόμος για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης σε αστικά, ποινικά και διοικητικά επίπεδο, πολλές φορές φέρνοντας στην επιτάχυνση αυτή αποτελέσματα αντίθετα και πολλές φορές γυρνούσαμε πίσω. Αυτή η περιβόητη γρήγορη και εύλογη διάρκεια της δίκης κάθε άλλο παρά πραγματοποιούνταν και πραγματώνονταν μέσα απ'αυτές τις ρυθμίσεις.

Γι'αυτό εμείς στο Υπουργείο Δικαιοσύνης κάναμε μία πολύ μεγάλη συζήτηση. Κάναμε ένα διάλογο ανοιχτό με όλες τις ενώσεις των εμπλεκόμενων φορέων, με τους δικηγόρους, τους δικαστές, τους εισαγγελείς, τους συναδέλφους απ'όλες τις πτέρυγες της Βουλής. Προσπαθήσαμε και καθίσαμε στην επιτροπή και διορθώσαμε και ενσωματώσαμε πολλές παρατηρήσεις και ακούσαμε και τις επιφυλάξεις των συναδέλφων, έτσι ώστε το νομοθέτημα αυτό να είναι ένα νομοθέτημα που κατά την άποψή μας φέρνει τομές, χωρίς φιλοδοξίες οι οποίες δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν ποτέ.

Βάζουμε ορισμένα κριτήρια και με βάση αυτά τα κριτήρια νομοθετήσαμε: Η διάρκεια ως ένα πολύ σημαντικό στοιχείο, για να μπορούμε να μιλάμε για δίκαιη δίκη. Ο γνωστός εύλογος χρόνος, η εύλογη διάρκεια της δίκης ποτέ δεν ήταν εύλογη. Είναι γνωστό, το έχουν πει κι όλοι οι συνάδελφοι για το τι καταδίκες είχαμε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αλλά κυρίως τι καταδίκες είχαμε στη συνείδηση του απλού πολίτη, στη συνείδηση της κοινωνίας, όταν ο Έλληνας πολίτης ακούει δικαστήρια και προσπαθεί να φύγει μακριά, γιατί ακριβώς εμπλέκεται σε μία χρονοβόρα διαδικασία, χωρίς να αμφισβητείται σε πολύ μεγάλο βαθμό η ουσία των αποφάσεων, αλλά να αμφισβητείται η διάρκεια αυτής της δίκης. Έτσι, η δικαιοσύνη ως θεσμός που θα έπρεπε να είναι το τελευταίο αποκούμπι, το τελευταίο καταφύγιο του πολίτη, πολλές φορές γίνεται αποτρεπτικός λόγω αυτής της καθυστέρησης.

Προσπαθήσαμε, επίσης, επιχειρήσαμε –και αυτός είναι και ο σκοπός του νομοσχεδίου– να φέρουμε διατάξεις που εν ονόματι της επιτάχυνσης δεν θίγουν την ουσία των ρυθμίσεων της δικαιοσύνης. Με πολύ μεγάλη προσοχή, με πολύ μεγάλο σεβασμό στο ρόλο του δικαστή, φέρνουμε ρυθμίσεις που έχουν να κάνουν με την προστασία των στρατηγικών επενδύσεων –που έχει πολύ μεγάλη σημασία στην εποχή μας– με το θεσμό της διαμεσολάβησης, έτσι ώστε επιτέλους αυτός ο θεσμός για τον οποίο κι εμείς ως ελληνική πολιτεία έχουμε επιχειρήσει πολλές φορές να τον φέρουμε ως ένα στάδιο προτού καταλήξουν οι διάδικοι στα δικαστήρια, για να απεμπλακεί και ο πολίτης αλλά και όλος ο μηχανισμός των δικαστηρίων και έχοντας μία συναινετική και πολύ πιο ασφαλή λύση να μη φτάνουμε στη σημερινή κατάσταση.

Έχουμε τον περιορισμό των αναβολών, κάτι που επιχειρήθηκε πάρα πολλές φορές και προσδοκούμε ότι μέσα από πολύ μετρημένες ρυθμίσεις θα τον πετύχουμε.

Έχουμε την εφαρμογή της τεχνολογικής καινοτομίας, για την οποία δυστυχώς οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι ο χώρος της δικαιοσύνης είναι πάρα πολύ πίσω. Γνωρίζουμε όλοι όσοι βρισκόμαστε στα δικαστήρια, αλλά και στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ότι η τεχνολογία σχεδόν δεν άγγιξε μέχρι τώρα το χώρο της δικαιοσύνης, με πρακτικά που γράφονται από τους γραμματείς στα τετράδια, με ποινικά μητρώα που στέλλονται στοίβες στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για να καταχωριστούν χωρίς μηχανογράφηση, χωρίς μηχανοργάνωση. Ήταν μια σειρά από ζητήματα τα οποία ουσιαστικά μας παρέπεμπαν σε εκδικάσεις υποθέσεων προηγούμενων δεκαετιών. Και με την ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφου, αλλά και την πλήρη αξιοποίηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας φιλοδοξούμε ότι στο άμεσο μέλλον –ήδη εφαρμόζεται η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφου στο Πρωτοδικείο Αθηνών- θα έχουμε αποτελέσματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Βλέπουμε ζητήματα όπως είναι η εξαίρεση των δικαστών, αντιμετωπίζουμε ζητήματα του τεράστιου όγκου των μηνύσεων χωρίς να θέτουμε φραγμούς, όπως μας κατηγορήσε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, στη δικαστική προστασία του πολίτη. Όμως, δεν μπορούμε να ηγηανόμενοι χωρίς φίλτρο και να έχουμε χιλιάδες εγκλήσεων και μηνύσεων, πολλές φορές ανυπόστατων, απαράδεκτων, που αφήνονται στην τύχη τους, γιατί αυτό ακριβώς είναι που είναι εις βλάβη του Έλληνα πολίτη. Γιατί τα δικαστήρια και ο μηχανισμός όλος, μην μπορώντας να σηκώσει όλο αυτό το τεράστιο φορτίο, τελικά δεν κάνει τη δουλειά του στο σημείο που θα έπρεπε, έτσι ώστε να μην αντιμετωπίζεται ο πολίτης δίκαια και εύλογα από την ελληνική πολιτεία.

Η διοικητική δίκη είναι ένα τεράστιο ζήτημα. Εισάγοντας το θεσμό της πιλοτικής δίκης στο Συμβούλιο της Επικρατείας αλλά και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, αντιμετωπίζουμε αυτήν την απαράδεκτη κατάσταση που βλέπαμε όλοι στις δικαστικές αίθουσες, ιδιαίτερα στη διοικητική δίκη, όπου πολλές υποθέσεις, όμοιες κατά τα άλλα, φράκαραν και μπλόκαραν το όλο σύστημα. Έτσι, η απλή διαφορά του ιδιώτη με τη διοίκηση έπαιρνε πάρα πολλά χρόνια για να προσδιοριστεί, πολλά χρόνια για να εκδικαστεί και να εκδοθεί απόφαση πρώτου βαθμού. Πολλές φορές έχουμε προσφυγές συνταξιούχων, οι οποίοι δεν προλάβαιναν ποτέ να δουν το αποτέλεσμα της δίκης, γιατί ήδη είχαν αποβιώσει. Εκεί πέρα βάζουμε ζήτημα το τι συμβαίνει, το τεκμήριο ομολογίας όπως λέμε, για τη μη έλευση του φακέλου από τη διοίκηση.

Όλα αυτά είναι θέματα που αφορούν στην καθημερινότητα των δικαστηρίων, που βοηθούν στην δικαστική προστασία του πολίτη.

Θα μιλήσουμε και επί των άρθρων. Ήδη ο Υπουργός αλλά και οι συνάδελφοι έχουν κατά κόρον εξαντλήσει το θέμα επί της αρχής. Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι απαιτείται σοβαρότητα από όλους μας. Απαιτείται σοβαρότητα από εμάς, από την πολιτεία, από το νομοθετικό σώμα –γι' αυτό είπα ότι είμαι πραγματικά χαρούμενος που σήμερα είδαμε μία σοβαρή συζήτηση- από τις επαγγελματικές ενώσεις των νομικών. Οι επαγγελματικές ενώσεις θα έπρεπε να είναι αυτές και πρέπει να είναι αυτές που πραγματικά δίνουν στην πολιτεία, στη νομοθετική εξουσία και στην εκτελεστική όλα αυτά τα μηνύματα, να είναι οι ανέναντες των μηνυμάτων, έτσι ώστε να μας μεταφέρουν τα καθημερινά προβλήματα.

Το λέω αυτό γιατί σήμερα πληροφορήθηκα ότι υπήρχε δικηγορικός σύλλογος που πρότεινε τη διαγραφή μελών του Βουλευτών, γιατί ψήφισαν το μνημόνιο ή γιατί δεν συμφωνεί με κάποιες ρυθμίσεις που κάνουμε για τη δικαιοσύνη. Εδώ μιλάμε για την ανεξαρτησία του Βουλευτή. Εδώ μιλάμε για τη συνείδηση του Βουλευτή και του νομοθετικού σώματος συλλήβδην, μακριά από στενά επαγγελματικά συμφέροντα που όλοι μπορούμε να τα γνωρίζουμε ή όλοι μπορούμε, αν θέλετε, να τα προστατέψουμε ή να τα θεραπεύσουμε. Εδώ, όμως, μιλάμε για το δημόσιο συμφέρον. Το δημόσιο συμφέρον δεν μπορεί να αποκλίνει από την προστασία του Έλληνα πολίτη.

Να ευχαριστήσω και πάλι τους συναδέλφους για τη συζήτηση, για τα εναύσματα που μας έδωσαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Με την εκτενή συζήτηση και τη συζήτηση επί των άρθρων πιστεύω ότι στο τέλος θα έχουμε ένα νομοθέτημα όχι σαν και αυτά που έμειναν κελύφη και δεν είχαν επίπτωση στη δικονομική κατάσταση των Ελλήνων πολιτών.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Γεώργιο Πεταλωτή.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Τζαβάρας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα χρησιμοποιήσω τη δευτερολογία μου για να αναφερθώ σε ένα πολύ σημαντικό ζήτημα το οποίο έχει σχέση με τη δικαιοσύνη. Και αναφέρομαι στη δικαιοσύνη που πρέπει να επικρατεί όχι μόνο στα δικαστήρια αλλά και στην πολιτική και στην κοινωνία.

Σήμερα θα πρέπει να έχετε αντιληφθεί ότι ένα σύννεφο λάσπης πλανιέται από τη στέγη του Κοινοβουλίου και μας απειλεί όλους και τους τριακόσιους. Χθες στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας προσήλθε ο Πρόεδρος της Αρχής για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος και αναφέρθηκε στην περίπτωση κάποιου Βουλευτή, ο οποίος έχει εξαγάγει χρήματα -1 εκατομμυρίου ευρώ από ότι θρυλείται- στο εξωτερικό.

Ειλικρινά –και το λέω και το πιστεύω- θα ανέμενα από εκείνους που διηύθυναν χθες τη συζήτηση ή συμμετείχαν στη συνεδρίαση της επιτροπής, να τον υποχρεώσουν να κατονομάσει αυτό το πρόσωπο. Και αυτό γιατί σήμερα είμαστε και οι τριακόσιοι ύποπτοι.

Αυτή η καχυποψία είμαι βέβαιος ότι συντηρείται και καλλιεργείται συνειδητά. Και έχω την αίσθηση ότι ζούμε στιγμές ανάλογες με εκείνες που ζούσε η κοινωνία της Γερμανίας το 1920. Κάποιοι αυτό το αντιβουλευτικό μένος το χρησιμοποιούν γιατί θέλουν να πλήξουν την κοινοβουλευτική δημοκρατία. Αυτό έγινε και με τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης. Είναι εντελώς ανάλογες οι περιστάσεις.

Λυπούμαι, γιατί ως Βουλευτής εγώ και οι άλλοι συνάδελφοί μου δεν έχουμε μια προστασία απέναντι σ' αυτήν την αντικοινοβουλευτική λαίλαπα, την οποία όλοι βλέπουμε να μας απειλεί και κανείς δεν σηκώνει το ανάστημά του να πει «επιτέλους, ως εδώ και μην παρέκει».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Κύριε Τζαβάρα, θα ήθελα να επαναλάβω ότι από το πρωί με έχουν επισκεφθεί πάρα πολλοί συνάδελφοι –και ατομικά και ομαδικά- και μου έχουν θέσει το ζήτημα. Να σας πω ότι επικοινωνήσαμε με τον Πρόεδρο της Αρχής για το Ξέπλυμα του Μαύρου Χρήματος, ο οποίος είπε αυτά που είπε στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας και δημιουργήθηκε αυτό το μεγάλο πρόβλημα που εμπλέκει και τους υπόλοιπους διακόσιους ενενήντα ενά Βουλευτές.

Ο κ. Νικολούδης επικαλείται το απόρρητο. Δεν μπορεί να αποκαλύψει το όνομα γιατί έχουμε ποινικό αδίκημα. Έχω συνεννοηθεί με τον Υπουργό κ. Παπαϊωάννου, ο οποίος έχει την ίδια θετική άποψη με την πρότασή μου.

Η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας –και έχετε δίκιο επ' αυτού- πρέπει να καλέσει πάλι τον κ. Νικολούδη κεκλεισμένων των θυρών, έτσι και αλλιώς εξ απορρήτων συνεδριάζει. Η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας έχει τις αρμοδιότητες των εξεταστικών επιτροπών. Εκεί οφείλει ο κ. Νικολούδης να αποκαλύψει το όνομα του συναδέλφου. Η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας οίκοθεν θα κάνει τα κατά την κρίση της.

Ως Προεδρεύων και με εντολή του Προέδρου κ. Πετσάλνικου απευθύνω έκκληση στον όποιον συνάδελφο ή συναδέλφισσα να αυτοαποκαλυφθεί, να αναλάβει την ευθύνη του. Παράλληλα, όμως, η Βουλή οφείλει να βγάλει τον κ. Νικολούδη από τη δύσκολη θέση. Να τον καλέσει ενώπιον της έχουσας αρμοδιότητες Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας για να αποκαλυφθεί το όνομα. Εμείς από εκεί πέρα θα κάνουμε τα κατά το νόμο, κατά το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής οριζόμενα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, εδώ συνέβη το εξής παράλογο. Υπάρχει συνάδελφος και φίλος μου, αν θέλετε,

ο κ. Σπήλιος Λιβανός, ο οποίος ξαφνικά βρέθηκε στο στόχαστρο. Όλοι έλεγαν ότι πρόκειται περί αυτού του προσώπου. Αναγκάστηκε ο άνθρωπος εδώ και κάποιες ώρες να βγάλει δελτίο Τύπου και να λέει «δεν είμαι εγώ».

Κατά την ίδια λογική, ένας-ένας εξ ημών πρέπει να βγάλει ένα δελτίο Τύπου και να λέει «δεν είμαι εγώ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Έχετε δίκιο. Είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα που απασχολεί ασφαλώς και το Κοινοβούλιο αλλά ιδιαίτερως την κοινή γνώμη και τα ΜΜΕ.

Το λόγο έχει ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ κ. Ευτύχιος Δαμιανάκης.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, και εγώ ως εισηγητής της Πλειοψηφίας δεν μπορώ να μην κάνω αναφορά στο συγκεκριμένο γεγονός. Να προσθέσω τη φωνή μου ότι θα είναι απαράδεκτο αν δεν γίνει αυτό που είπατε και με το οποίο συμφωνώ.

Η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας όπως και η Ειδική Διαρκής Επιτροπή Εξοπλιστικών Προγραμμάτων που έχει και εκ του Κανονισμού τέτοιες αρμοδιότητες, οφείλει να το κάνει τώρα. Διότι αν αυτό πάει μετά από μια βδομάδα ή μετά από δέκα μέρες, φοβάμαι ότι θα είναι λάθος. Και, πράγματι, όταν γίνεται κλειστή συνεδρίαση ο Πρόεδρος της Αρχής για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος μπορεί να το αναφέρει. Πρέπει να λυθεί αυτό το θέμα για την προστασία όλων μας.

Είπε ο κ. Νικολούδης, αν διάβασα καλά τη δήλωσή του –δεν ήμουν στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας– ότι ένας ή μια εκ των τριακοσίων. Είπε μάλιστα ότι δεν είναι παράνομο να βγάζεις λεφτά στο εξωτερικό. Όμως, δεν είναι έτσι.

Θεωρώ ότι όποιος βγάζει λεφτά στο εξωτερικό –και νομίζω ότι το γνωρίζετε καλύτερα από εμένα, γιατί έχετε ασχοληθεί– πρέπει να δικαιολογήσει και πώς βρήκε τα λεφτά. Δεν μπορείς να πεις εκ προοιμίου ότι τα λεφτά αυτά τα έβγαλα και είναι μια πράξη η οποία μπορεί να γίνει ή να μη γίνει. Πρέπει να δοθεί απάντηση και πού βρήκε αυτά τα λεφτά για να τα βγάλει έξω. Είναι και αυτό ένα θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Το νόμιμο, όπως ξέρουμε και συμφωνώ, δεν είναι και ηθικό. Όταν ο λαός μας με βαριές θυσίες, σκληρές, πολλές φορές και άδικες, δίνει τη μάχη για τη διάσωση της χώρας, δεν μπορεί ένας Βουλευτής, έστω και νόμιμα χρήματα να τα εξαγάγει αδυνατώντας έτσι την ανταπόκριση του τραπεζικού συστήματος, δηλαδή, να συντελεί στην κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας. Δίνει λάθος παράδειγμα και άρα δεν μπορεί να εκπροσωπεί το ελληνικό έθνος, υπό την ηθική και πολιτική έννοια.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ: Συμφωνώ απολύτως, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι σήμερα πρέπει να είστε πολύ ικανοποιημένος και εσείς και ο κ. Πεταλωτής. Ακούστηκαν εξαιρετικά θετικά σχόλια γι' αυτή σας τη νομοθετική πρωτοβουλία. Νομίζω ότι σας αξίζουν τα συγχαρητήρια και στους εκλεκτούς σας συνεργάτες. Και ως νομικός μπορώ να αξιολογήσω ότι ήταν μια πολύπλοκη, μια λεπτομερειακή ρύθμιση. Ήταν μια εποικοδομητική συζήτηση. Και στην επιτροπή μπορέσαμε και συνθέσαμε ένα νόμο ο οποίος θα είναι χρήσιμος για τους πολίτες αυτής της χώρας.

Κύριε Υπουργέ, δείτε το θέμα μιας ερμηνευτικής διάταξης σε σχέση με το άρθρο 99.

Δεν μπορεί ο καθένας εκμεταλλευόμενος αυτήν τη διάταξη να έχει παραγραφή των χρεών του προς το δημόσιο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δεν γίνεται, διότι σε αυτό το άρθρο συνωστίζονται χιλιάδες. Τουλάχιστον να δούμε σε αυτήν τη ρύθμιση αυτό. Μέχρι την άλλη Πέμπτη έχουμε καιρό να κάνουμε, κύριε Υπουργέ, μια διάταξη, γιατί πραγματικά είναι μείζον θέμα.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Να συμβάλουμε και εμείς, κύριε Δαμιανάκη, γιατί το έχουμε θέσει το θέμα σε συζήτηση και με άλλους συναδέλφους.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, να λάβω το λόγο πριν κλείσετε τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Θέλετε να παρέμβετε δι'

ολίγων;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Παρακαλώ, ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κοιτάξε εμένα με ενοχλεί αυτή η συζήτηση, που τόσο εκτείνεται –και χθες, σήμερα και αύριο– με αφορμή τη συζήτηση εδώ, την ώρα που υπάρχουν πολύ σοβαρά προβλήματα της χώρας. Θα δείτε απόψε, αύριο Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, που δεν κάνουν ορισμένα εξ αυτών τίποτα άλλο παρά να λένε στον ελληνικό λαό ότι έχεις μια ανάξια πολιτική ηγεσία. Δηλαδή, σαν να ήταν στον πόλεμο του '40, να υπήρχε μια Πέμπτη φάλαγγα που να έλεγε σε αυτούς που πήγαιναν να πολεμήσουν και στο λαό, ότι ξέρεις αυτοί που είναι μπροστά-μπροστά, οι αξιωματικοί σου θα αυτομολήσουν.

Όμως, αυτό που οφείλουμε εδώ να κάνουμε είναι να δώσουμε να καταλάβει ο απλός πολίτης ότι δεν είμαστε εδώ πέρα μια ομάδα. Είμαστε άνθρωποι. Ο καθένας έχει την ιστορία του, την πορεία του.

Όπως είχα πει κάποτε σε ένα συνάδελφο που γελοιοποιούσε τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, υπάρχει ποσοστό Ελλήνων που δικαιούνται να εκπροσωπούνται εδώ και με έναν απατεώνα, δικαιούνται να εκπροσωπούνται εδώ και με έναν ηλίθιο. Δεν είναι δυνατόν η Βουλή να κρέμεται από τη δυνατότητα που έχει ο οποιοσδήποτε μιλάει σε εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπων και με πολύ άνεση λαπολογεί ίσως, γιατί αυτό το οποίο επιδιώκεται σήμερα από όσους θέλουν την κατάρρευση της εθνικής οικονομίας είναι να απαξιωθεί στα μάτια του λαού που υποφέρει, που πεινάει, κάθε προοπτική να βγει η χώρα από αυτήν την κρίση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Είναι, λοιπόν, μια άλλη πλευρά στο θέμα. Την επόμενη εβδομάδα στην Επιτροπή Θεσμών θα λυθεί αυτό το ζήτημα. Αλλά αλίμονο αν κάθε φορά που κάποιος θα πετάει κάτι υπαρκτό, να πρέπει όλοι οι εκπρόσωποι του λαού να αποδείξουν ότι δεν είναι ελέφαντες.

Προφανώς εδώ δεν είναι όλοι άψογοι και άμωμοι. Τι θέλει ο ελληνικός λαός; Θέλει γι' αυτόν που εκλέγει, πρώτον, να ξέρει τι εκλέγει, πώς εκλέγει και να κρίνει μετά αν εδώ ανταποκρίνεται στην αποστολή του ή εάν τον στέλνει στο ιερό Βήμα της Βουλής αλλά εκείνος τρέχει στα παράθυρα και εκλιπαρεί παράγοντες των Μέσων για να γράψουν κάπου σε ένα παραπολιτικό το όνομά του. Αυτά πρέπει να βοηθήσουμε το λαό να τα καταλάβει. Και όχι να αρχίσουν να μας λένε ότι όλοι εκεί έχουν τη μύγα και μυγιάζονται. Διότι κάποιος ασφαλώς όχι μόνο ένας –εγώ από το '74 έχω γνωρίσει πολλούς που πέρασαν από εδώ μέσα– αλλά η πλειονότητα είναι στα νεκροταφεία και δεν δικαιούται κανείς λαπολογώντας και απαξιώνοντας τους πάντες και τα πάντα, να υβρίζει ανθρώπους που δεν είναι σε θέση καν να υπερασπιστούν τη διαδρομή τους.

Άνθρωποι μέχρι το '74 διακινδύνευαν και τη ζωή τους ακόμη, κύριε Πρόεδρε, ασχολούμενοι με τα κοινά. Δεν είναι η πολιτική καριέρα. Μέχρι το '74 υπήρξαν όχι μόνο στο Κοινοβούλιο αλλά στα κόμματα, στην πολιτική, στους αγώνες, εκατοντάδες, μυριάδες ανθρώπων. Γιατί κάποιοι σήμερα νομίζουν ότι όποιος ασχολείται με τα κοινά, κάτι έχει στο μυαλό του για την τσέπη του.

Συγγνώμη που μιλάω έτσι, αλλά πιστεύω, αν θέλετε, ότι εκφράζω κάποιους όπως είπα, που δεν είναι εδώ μέσα τώρα για να διαμαρτυρηθούν, αλλά είναι στα νεκροταφεία. Και εγώ κάποια στιγμή εκεί θα πάω.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Χτυπήστε ξύλο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Ε, λοιπόν, τότε κάποιος να με υπερασπιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Ας τελειώσουμε με αισιόδοξες σκέψεις, κύριε Πρόεδρε.

Ευχόμαστε να είστε γερός πάντα, γιατί σας χρειαζόμαστε και ο ελληνικός λαός!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Θα πουν αύριο ότι κάποιος είναι αρσενοκοίτης. Όπως έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου, μόνο αν σε πουν κλέφτη θα πας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Τώρα με τη διαβεβαίωση

ότι θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν, ώστε να τελειώσει αυτή η ιστορία και να αποκαλυφθεί ή να αυτοαποκαλυφθεί ο συγκεκριμένος Βουλευτής ή η Βουλευτής, δεν ξέρουμε ποιος ή ποια είναι και κατ' αυτόν τον τρόπο, εάν συναινούν όλοι οι συνάδελφοι, να κηρύξω περαιωμένη τη συζήτηση.

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: «Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής».

Ερωτάται το Σώμα; Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γρηγόριος Νιώτης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δι-

καιωμάτων: «Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής», έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.38' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 2012 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος ειδική ημερήσια διάταξη: «Συζήτηση και λήψη απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68 παρ. 2 του Συντάγματος και του άρθρου 144 του Κανονισμού της Βουλής, επί της προτάσεως που κατέθεσαν 111 Βουλευτές για σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με το έλλειμμα του 2009 και τους παράγοντες που οδήγησαν στην αμφισβήτηση των ελληνικών στατιστικών στοιχείων».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ